

Stockholms
universitet

Årsredovisning 2011

Årsredovisning 2011 (Dnr SU 112-2737-11) har producerats av Planeringsenheten vid Stockholms universitet. Ekonomiavdelningen har svarat för den ekonomiska redovisningen.

Redaktör och handläggare: Anna Riddarström
Grafisk form: Pangea Design
Tryck: US-AB, maj 2012
Foto: Emanuel Almborg sid 10, 30, 72
Orasis foto sid 4, 18, 62, 112

Årsredovisningen finns också att ladda ner i pdf-format på adress: www.su.se/arsredovisning.

Styrelsebeslut

Styrelsen för Stockholms universitet har vid sammanträde idag, den 15 februari 2012, fastställt och undertecknat årsredovisning för budgetåret 2011.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Vi bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Styrelse

Sten Heckscher f.d. regeringsråd, ordförande

Kåre Bremer professor, rektor

Ann-Marie Begler generaldirektör

Lars Brandt avdelningschef

Eva Hellsten rådgivare

Lars Nyberg verkställande direktör

Anne Ramberg generalsekreterare

Berit Svedberg kulturdirektör

Patrik Tigerschiöld verkställande direktör

Mats Danielson professor

Bengt Novén professor

Ylva Engström professor

May Al-Boujassam studentrepresentant

Erik Arroy studentrepresentant

Daniel Pedersen studentrepresentant

Suppleanter

Jonas Ebbesson professor

Cynthia de Wit professor

Eleonore Eriksson studentrepresentant

ASTORIA STATE UNIVERSITY

Förord

År 2015 ska utbildning och forskning vid flertalet av Stockholms universitets institutioner och enheter inta en nationellt ledande och internationellt framstående ställning. Detta är universitetets vision. Arbetet med att uppnå visionen har under 2011 pågått med full kraft. Ett led i det har bland annat varit att revidera sammanställningen över universitetets ledande forskningsområden, liksom att identifiera framtidsområden som med rätt stöd kan bli ledande.

En central fråga under 2011 har varit att fastställa universitetets framtida organisation. Universitetsstyrelsen fattade under våren beslut om att inrätta ett nytt beslutsorgan, en områdesnämnd för humaniora, juridik och samhällsvetenskap, under vilken de humanistiska, samhällsvetenskapliga samt juridiska fakulteterna sorterar. Naturvetenskapliga fakultetsnämnden blir tillika områdesnämnd för naturvetenskap. Därtill har genom kollegialt val två vicerektorer utsetts. Vicerektorerna ingår i universitetsledningen och är även ordförande i områdesnämnderna. Det är vår övertygelse att den nya organisationen kommer att förstärka den strategiska ledningen och styrningen av framförallt det humanistisk-samhällsvetenskapliga området och stärka kärnverksamhetens inflytande i universitetsledningen.

En annan viktig utmaning för universitetet har varit att arbeta fram förnyade ansökningar om examensrätt i lärarutbildningen. Efter intensivt arbete med dessa erhöll vi under året examensrätt i alla de nya lärarutbildningarna, vilket är mycket tillfredsställande.

Stockholms universitet har, liksom alla stora universitet, de senaste åren gjort stora plusresultat, något som lett till att universiteten samlat på sig ett betydande myndighetskapital. Stockholms universitet har under året vidtagit ett antal åtgärder för att skapa bättre balans mellan intäkter och kostnader. Resultatet för år 2011 visar på ett underskott på 79 mnkr.

Under året har universitetet därmed inte bara använt statsanslaget fullt ut utan därtill kunnat utnyttja en del av det sparade kapitalet, bland annat till en omfattande satsning på att främja internationellt forskningssamarbete och därmed stärka vår internationella ställning. Medel lystes under året ut internt för inbjudan av internationellt framstående gästforskare och postdoktorer, liksom för reseanslag för forskningsinitierande aktiviteter och medel för språk- och översättningsstöd. Satsningen har fallit mycket väl ut och resulterat i för framtiden betydelsefulla internationella kontaktytor för våra forskare.

Rektor Kåre Bremer

Innehållsförteckning

Inledning	11
Intern styrning och kontroll	17
Ekonomiskt resultat	21
Finansiering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå	24
Intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	24
Uppdragsverksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå	26
Myndighetskapital för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	27
Finansiering av forskning och utbildning på forskarnivå	27
Intäkter och kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå	27
Uppdragsforskningens intäkter och kostnader	29
Myndighetskapital för forskning och utbildning på forskarnivå	30
Samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet	30
Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex	31
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	33
Omfattning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå	33
Söktryck	33
Helårsstudenter	33
Helårsprestationer och prestationsgrad	34
Prestationer för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	35
Prestation: Kostnad per helårsstudent	36
Prestation: Kostnad per helårsprestation	36
Examina	36
Forskningsanknytning i utbildningen	37
Övrig utbildning	38
Utbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning	38
Kompletterande utbildning för jurister med utländsk bakgrund	38
Kompletterande utbildning för lärare med utländsk bakgrund (ULV)	39
Särskilda åtaganden	42
Tolk- och översättarinstitutet	42
Utbildning i särskilda ämnen	43
Test i svenska för universitets- och högskolestudier (Tisus)	44
Nationella medel för studenter med funktionshinder	45
Specialpedagogisk utbildning	46
Övrig återrapportering	48
Nya högskoleplatser	48
Studieavgifter för tredjelandsstudenter	48
Dimensionering av lärarutbildning	51

Forskning och utbildning på forskarnivå **55**

Omfattning av utbildning på forskarnivå	55
Nyantagning	55
Genomsnittlig nettostudietid	55
Examina	56
Prestation: Kostnad per doktorand	57
Publiceringar	58
Prestation: Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation	59
Strategiska forskningsområden	60
Effekter på naturresurser	60
Havsmiljöforskning	60
Klimatmodeller	60
Havsmiljöinstitutet	61

Samverkan med det omgivande samhället **65**

Organisation för samverkan	65
Samverkansaktiviteter	66
Gemensamma samverkansaktiviteter	66
Samverkansaktiviteter vid fakulteter och institutioner	67
Samverkan gemensamt i all utbildning	69
Prestation: Antal adjungerade lärare och helårsekvivalenter adjungerade lärare	69
Samverkan i utbildning på grundnivå och avancerad nivå	70
Prestation: Antal studenter som genomfört verksamhetsförlagd utbildning	70
Prestation: Antal studenter som genomfört extern praktik	70
Samverkan i utbildning på forskarnivå	70
Prestation: Antal företagsdoktorander	70
Samverkan - innovation	71
Prestation: Antal affärsidéer och rådgivningsärenden till SU Holding	71
Prestation: Antal sökta respektive beviljade patent	71
Prestation: Antal ingångna licensavtal	71
Prestation: Antal nystartade företag	71
SU Innovation	71
Uppdragsutbildning och uppdragsforskning	72
Prestation: Intäkter för uppdragsutbildning	72
Prestation: Intäkter för uppdragsforskning	73

Gemensamt för verksamhetsgrenarna **75**

Hållbar utveckling och miljöarbete	75
Lika rättigheter och möjligheter, jämställdhet och breddad rekrytering	75
Jämlikhets- och jämställdhetsarbete	76
Breddad rekrytering	77
Studenthälsovård och studievägledning	78
Internationalisering	78
Studentutbyte	79
Kvalitetsarbete	81
Studentinflytande	82

Högskolepedagogisk utbildning	82
Kompetensförsörjning	83
Rekrytering	83
Intern kompetensutveckling	83
Sjukfrånvaro	85

Ekonomisk redovisning	87
------------------------------	-----------

Sammanställning av väsentliga uppgifter	88
Redovisningsprinciper och värderingsgrunder	89
Resultaträkning	93
Balansräkning	94
Anslagsredovisning	96
Finansiella villkor	97
Noter till resultat- och balansräkning	99
Kapitalförändring per verksamhetsgren	108
Redovisning av avgiftsbelagd verksamhet 2011	109
Ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter	110

Bilagor	115
----------------	------------

Bilaga 1 Underlag för beräkning av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för budgetåret 2011	115
Bilaga 2 Statistik rörande studenter på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå med funktionshinder som erhållit medel för särskilt pedagogiskt stöd budgetåret 2011	118

Inledning

Vid Stockholms universitet bedrivs utbildning och forskning inom naturvetenskap, humaniora, juridik och samhällsvetenskap. Universitetet har ca 64 000 studenter årligen och drygt 5 000 anställda. Studenterna kan välja bland 200 program och 1 900 fristående kurser.

Utbildningen vid Stockholms universitet är av hög kvalitet, vilket bland annat framgår av Högskoleverkets tidigare ämnes- och programutvärderingar, där universitetet kommit mycket väl ut.

Universitetet har en tydlig grundforskningsprofil men bedriver även tillämpad forskning. Forskningen inom naturvetenskap, humaniora, juridik och samhällsvetenskap har stor bredd och håller hög kvalitet. Många forskargrupper befinner sig i forskningens framkant. Av universitetets forskningsområden har universitetet utsett 30 till profilområden. Forskningen inom dessa är nationellt ledande och har en hög status internationellt, vilket till exempel framgår av Vetenskapsrådets årliga tilldelning av medel till de forskningsområden där universitetet är verksamt.

Läro-utbildningen

Under inledningen av 2011 arbetade universitetet intensivt med att ta fram förnyade ansökningar om examensrätt i grundläro-utbildningen. Detta eftersom Högskoleverket under 2010 gett avslag på universitetets ansökningar för denna utbildning. Bakgrunden till avslaget var inte att universitetet saknade kompetens att genomföra utbildningen, utan att det ansågs att ansökan inte innehöll tillräcklig information kring hur upplägget av utbildningen skulle se ut. Efter att universitetet förtydligat ansökningarna och redogjort för hur läro-utbildningen vid Stockholms universitet kommer att organiseras erhöles, i en förnyad prövning, examensrätt.

Det innebär att Stockholms universitet erhållit examensrätt för alla de fyra nya läro-utbildningarna och dess olika inriktningar. Under hösten 2011 antogs de första studenterna till förskolläro-utbildningen, yrkesläro-utbildningen och ämnesläro-utbildningarna med inriktning mot år 7-9 i grundskolan och gymnasiet. Den första antagningen till de tre inriktningarna i grundläro-utbildningen sker först våren 2012.

Som ett led i den pågående integrationen av läro-utbildningen i fakulteternas verksamhet, beslutades att Institutionen för utbildningsvetenskap med inriktning mot humaniora och samhällsvetenskap, som inrättats enbart för tre år, upphör och ersätts av Centrum för de samhällsvetenskapliga ämnernas didaktik (CeSam), och vid årsskiftet, Centrum för de humanistiska ämnernas didaktik (CeHum).

Universitetets nya organisation

De avregleringar i högskoleförfattningarna som trädde i kraft 1 januari 2011 ger lärosätena ett betydande självbestämmande vad gäller den interna organisationen. Stockholms universitet har under 2011 ägnat omfattande arbete åt att utforma universitetets nya organisation. Målsättningen har varit att skapa den organisation som ger universitetet bäst förutsättningar för strategisk styrning. En utgångspunkt för förändringsarbetet har varit universitetets vision om en nationellt ledande och internationellt framstående ställning för verksamheten inom flertalet av universite-

tets institutioner och enheter. Ambitionen har även varit att anpassa organisationen till rådande förhållanden i omvärlden, samtidigt som den akademiska kollegialiteten i beslutsfattandet bevaras. Detta gäller framför allt inom det område som allmänt betecknas humaniora-samhällsvetenskap, där verksamheten tidigare varit organiserad i tre olika fakulteter utan något gemensamt ledningsorgan.

De beslut som nu fattats innebär att två nya områdesnämnder skapas från 1 januari 2012, områdesnämnden för naturvetenskap respektive områdesnämnden för humaniora, juridik och samhällsvetenskap. Under den sistnämnda sorterar de humanistiska, samhällsvetenskapliga och juridiska fakultetsnämnderna. Områdesnämnderna är beslutande organ som ansvarar för strategisk planering av utbildning och forskning, samordning av fakultetsövergripande utbildning och forskning samt intern och extern samverkan. Områdesnämnderna leds av varsin kollegialt vald vicerektor.

Områdesnämnderna ska vara representativa och ha god förankring inom verksamheten. Områdesnämnden för naturvetenskap utgör också Naturvetenskapliga fakultetsnämnden och ordförande i nämnden är dekanus, som också utses till vicerektor. Områdesnämnden för humaniora, juridik och samhällsvetenskap består av vicerektor (ordförande), fakultetsledningarna från de tre ingående fakulteterna samt tre studentrepresentanter. Vicerektorerna ska vara företrädare för sitt respektive område i universitetsledningen. De ska också internt och externt företräda och bistå rektor i frågor kring området. Det faktum att vicerektorerna är en del av universitetsledningen gör att kärnverksamheten nu ges en starkare ställning i ledningen och styrningen av universitetet än vad som tidigare varit fallet.

Studieavgifter

Till höstterminen 2011, då studieavgifter infördes, antogs totalt 344 studieavgiftsskyldiga studenter till Stockholms universitet. Totalt 68 av dessa studenter har betalat studieavgift för program och/eller kurs. Av de antagna studenterna har 27 studenter beviljats stipendium; 14 studenter har fått stipendium genom något av de fyra program som Svenska institutet ansvarar för och 13 studenter genom Stockholms universitet och det nya stipendieprogram som Internationella programkontoret hanterar.

De 68 studenter som betalat och påbörjat sin utbildning vid Stockholms universitet hösten 2011 kommer från ca 25 länder med god geografisk spridning och med USA, Kina och Ryssland i topp.

Införandet av studieavgifter har inneburit att rutiner och tekniska system för att administrera studieavgifterna behövt utvecklas under året. Det gäller bl.a. ekonomiska rutiner för inbetalning men också för återbetalning av studieavgifter samt rutiner för att administrera studieavgiftsskyldiga studenter i Ladok, arbete som varit mycket tidskrävande.

Förstärkt organisation kring kvalitetsfrågor

Universitetet har under året tillsatt en kvalitetssamordnare som har det operativa ansvaret för att leda och samordna det universitetsgemensamma arbetet med kvalitetsfrågor. Genom den förstärkningen har universitetet bland annat kunnat utöka stödet till verksamheten vid utvärderingar av olika slag. Under hösten beslutades exempelvis om ett kvalitetsprojekt som både ska ge information, stöd och råd till institutionerna inför Högskoleverkets utvärderingar och samtidigt stärka universitetets engagemang i utvärderingarna centralt.

Ny organisation för samverkan

Stockholms universitet inrättade i januari 2011 Avdelningen för externa kontakter (EXK). Avdelningens huvudsakliga syfte är att generera uppdrag inom utbildning och forskning samt donationer och allmän goodwill till universitetets verksamhet. Avdelningen ska arbeta aktivt med att skapa strategiska kontakter och partnerskap med näringsliv, kommuner, statliga myndigheter, organisationer och privatpersoner samt förmedla kontakter mellan dessa aktörer å ena sidan och universitetets institutioner å den andra. Arbetet under året har koncentrerats på att skapa en ny struktur för avdelningen och att lägga upp mer långsiktiga planer för verksamheten. Den nya strukturen kommer att kunna tillämpas fullt ut från och med 2012.

Urval av framgångsrika nationella och internationella ansökningar vid Stockholms universitet 2011

Universitetets forskare har under året varit framgångsrika när det gäller att erhålla betydande externa forskningsanslag. Som exempel på det kan nämnas att två forskningsprojekt vid Stockholms universitet får totalt 90 mnkr från Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse. Det ena projektet fokuserar på klimateffekter i Arktis medan det andra siktar på att ta fram nya molekyler för läkemedelsindustrin.

Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse har under 2011 även utsett forskare inom det prestigefyllda programmet Wallenberg Scholars. En av dessa är Per Krusell, professor vid Institutet för internationell ekonomi.

Antalet erhållna europeiska anslag vid Stockholms universitet har stadigt ökat de senaste åren. Det finns för närvarande ca 115 europeiskt finansierade projekt vid universitetet. Inte minst har universitetet lyckats väl när det gäller erhållna forskningsbidrag (Starting Grants och Advanced Grants) från European Research Council (ERC). Bidragen från ERC syftar till att stödja spetsforskning och konkurrensen är mycket hård. Under perioden 2007-2011 har totalt 12 ERC-anslag beviljats forskare vid Stockholms universitet, varav hälften har gått till yngre forskare.

Förändringar i årsredovisningen

Enligt förordningen (SFS 2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag 3 kap. 1 § ska myndigheten kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och till vad regeringen i förekommande fall har angett i regleringsbrev eller i något annat beslut. Resultatredovisningen ska främst avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader. Redovisningen ska lämnas enligt den indelning som myndigheten bestämmer om inte regeringen beslutat annat.

Att beräkna kostnaden per prestationstyp är komplext och kräver klara definitioner för att uppgifterna ska vara meningsfulla. Ett utvecklingsarbete har därför initierats mellan ett antal stora lärosäten i syfte att utveckla metodiken kring beräkningarna.

Under 2011 har arbetet med att ta fram ytterligare prestationsmått fortgått. Fler prestationsmått som beskriver utvecklingen inom området samverkan har tagits fram liksom ett mått som beskriver kostnaden per prestation inom utbildning på forskarnivå.

Arbetet har haft följande utgångspunkter:

- Utbildning och forskning är huvuduppgifterna
- En prestation är något som lämnar ett lärosäte
- Avsikten är inte att göra jämförelser mellan lärosäten
- Redovisningen av kostnader per prestation ska byggas upp successivt

Under 2011 har ytterligare prestationer tagits fram, främst inom området samverkan. Att vara tydlig med att definiera en prestation som något som lämnar universitetet innebär att man kan skilja ut prestationer från sådant som är en förutsättning för dessa prestationer (och således inte någon egen prestation) såsom t.ex. antalet professorer eller antalet studenter per lärare.

För utbildning på grundnivå och avancerad nivå har följande mått tagits fram:

Kostnad per helårsstudent

Kostnad per helårsprestation

För forskning och utbildning på forskarnivå har följande mått tagits fram:

Kostnad per referegranskad vetenskaplig publikation

Kostnad per doktorand

För samverkan har följande mått tagits fram:

Antal adjungerade lärare uppdelade på de olika lärarkategorierna

Antal studenter som genomfört verksamhetsförlagd utbildning

Antal studenter som genomfört extern praktik

Antal företagsdoktorander (motsv.)

Antal affärsidéer och rådgivningsärenden

Antal sökta respektive beviljade patent

Antal ingångna licensavtal

Antal nystartade företag

Intäkter för uppdragsutbildning

Intäkter för uppdragsforskning

Intern styrning och kontroll

Förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll trädde i kraft 1 januari 2008 och anger att vissa större myndigheter ska ha en systematisk process för intern styrning och kontroll.

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör de krav som framgår av 3 § myndighetsförordningen (2007:515). Där anges att styrelsen ansvarar inför regeringen för verksamheten och ska se till att verksamheten

- bedrivs på ett effektivt sätt,
- bedrivs enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i EU,
- redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt,
- bedrivs så att myndigheten hushållar väl med statens medel.

Intern styrning och kontroll är sedan länge integrerat i Stockholms universitets verksamhet.

Inom universitetets kärnverksamhet är exempelvis formerna för kvalitetssäkring integrerade i verksamheten. Krav och målsättningar för kvalitetsarbetet är integrerade i universitetets verksamhetsplan 2011-2012 och i densamma återfinns riktlinjer för en systematisk och sammanhållen uppföljning och kvalitetssäkring av verksamheten. Den externfinansierade forskningen kvalitetsprövas i stor utsträckning av sakkunniga vid ansökningsförfaranden och extern finansiering beviljas i konkurrens med andra lärosäten. Andra exempel är de utvärderingar som t.ex. Högskoleverket genomför av universitetets utbildningar och som Vetenskapsrådet gör av forskningen.

När det gäller universitetets stödprocesser är på samma sätt intern styrning och kontroll integrerat i den dagliga verksamhet som bedrivs i olika funktioner på alla organisatoriska nivåer. Olika typer av kontroller och rutiner är införda i syfte att upprätthålla en betryggande internkontrollnivå inom verksamheten. Exempelvis kan nämnas besluts- och delegationsordningar, arbetsfördelning och rutinbeskrivningar för olika arbetsmoment, policyer och andra styrdokument, automatiska kontroller inbyggda i IT-system osv. Internkontrollarbete bedrivs således kontinuerligt och är inget nytt i sig.

Förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll ställer dock tydligare krav på att processen för intern styrning och kontroll ska formaliseras samt att hela processen - riskanalys, kontrollåtgärder och uppföljning - ska dokumenteras.

Dokumentationen av processen ska sedan utgöra en del av underlaget för den bedömning av den interna styrningen och kontrollen som styrelsen ska göra i samband med undertecknandet av årsredovisningen. Att styrelsen ska intyga huruvida den interna styrningen och kontrollen är betryggande är ett nytt krav från 2008 enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

I enlighet med kraven i förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll har därför Stockholms universitet formaliserat processen för intern styrning och

kontroll. En *riskanalys* för Stockholms universitet upprättas årligen. Universitetsstyrelsen beslutade i december 2010 om riskanalys för 2011 för Stockholms universitet. Vid genomförandet av riskanalysen identifierades då ett antal riskområden inom både kärn- och stödverksamheten, varav fem risker värderades till högrisker och sexton risker värderades till medelrisker. Under hösten 2011 har riskanalysen reviderats och i december 2011 beslutade universitetsstyrelsen om en reviderad riskanalys inför 2012. Den reviderade riskanalysen innebär vissa förändringar jämfört med den tidigare riskanalysen.

De tre risker med anknytning till riskområdet kompetensförsörjning och rekrytering av kvalificerad personal, som inför 2011 värderades till högrisker, kvarstår som högrisker även i den reviderade riskanalysen. Även risken för brist på studentbostäder kvarstår som högrisk. Det tredje riskområdet som inför 2011 värderades till högrisk – risken för försämrade förmåga att attrahera internationella studenter till universitetets utbildningar till följd av införandet av studieavgifter för utomeuropeiska studenter – har nu sänkts. Införandet av studieavgifter har resulterat i färre studenter från utomeuropeiska länder och detta innebär viss negativ påverkan på internationaliseringsmöjligheterna, dock värderas denna risk nu till en medelrisk mot bakgrund av att det endast är vissa institutioner och utbildningar som berörs.

Inför 2012 har emellertid en ny högrisk tillkommit i den reviderade riskanalysen. Risken att universitetet inte får tillgång till tillräckligt med ändamålsenliga lokaler i Frescatiområdet värderas till högrisk mot bakgrund av att brist på lokaler kan medföra begränsningar när det gäller tillväxt och utveckling av universitetets verksamhet.

Riskanalysen omfattar efter revideringen ett knappt åttiotal risker, varav fem risker värderats till högrisker och tjugotvå risker värderats till medelrisker.

Arbetet med att dokumentera *kontrollåtgärder*, dvs. hur Stockholms universitet hanterar och kontrollerar de risker som identifierats i riskanalysen, pågår. Detta är dock ett långsiktigt arbete som kommer att ske fortlöpande. Hittills inriktas arbetet med att dokumentera kontrollåtgärder i första hand mot de risker som i riskanalysen värderats till hög- och medelrisker.

Beträffande de risker som utgör högrisker i universitetets riskanalys så har samtliga dessa högriskområden inslag av extern karaktär och därför kan universitetet endast i viss utsträckning påverka riskexponeringen genom att besluta om kontrollåtgärder.

När det gäller riskerna med anknytning till riskområdet kompetensförsörjning och rekrytering av kvalificerad personal har de till viss del inslag av extern karaktär. Universitetet arbetar dock internt med olika insatser för att kunna tillgodose kompetensförsörjningsbehoven och begränsa risken, bland annat genom att skapa en vetenskaplig miljö av hög internationell kvalitet vilket förväntas ge hög attraktionskraft, men även genom en attraktiv arbetsmiljö, attraktiva anställningsvillkor och genom att frigöra tid för kompetensutveckling av befintlig personal. Andra exempel på insatser inom området är analyser av kompetensbehoven samt en mer medveten rekrytering, t.ex. satsning på doktorandanställningar via riktade utlysningar till sådana delområden där bedömningen är att det finns behov av kompetensförstärkning. Ytterligare ett exempel är effektivisering av rekryteringsprocessen, t.ex. genom att förkorta handläggningstiden vid rekrytering av lärare. Universitetet har även beslutat att införa en akademisk karriärstege med möjlighet till befordran.

När det gäller studentbostadsfrågan, för universitetet en kontinuerlig diskussion med bland annat Stockholms stad. Universitetet samarbetar också i studentbostadsfrågan med andra lärosäten i regionen, genom Stockholms Akademiska Forum.

När det gäller risken för att universitetet inte får tillgång till tillräckligt med ändamålsenliga lokaler i Frescatiområdet, arbetar universitetet för att begränsa den risken bland annat genom tillbyggnad och nybyggnation.

Inom ramen för den formaliserade processen för intern styrning och kontroll har rutiner vidareutvecklats för *uppföljning och bedömning* av den interna styrningen och kontrollen. En rutin har utvecklats för uppföljning och bedömning av om kontrollåtgärder fungerar och har avsedd effekt. Ett antal kontrollåtgärder kopplade till vissa av de risker i universitetets riskanalys som värderats till högrisk och/eller medelrisk, har valts ut för uppföljning. Ambitionen på sikt är att uppföljning av kontrollåtgärder ska ske integrerat med den ordinarie processen för verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning.

Dessutom sker årligen en översiktlig genomgång och bedömning av universitetets sammantagna process för intern styrning och kontroll i samarbete med Ernst & Young AB. Vid dessa genomgångar identifieras vissa möjligheter till utveckling som bedöms kunna bidra till att ytterligare stärka och förbättra universitetets process för intern styrning och kontroll.

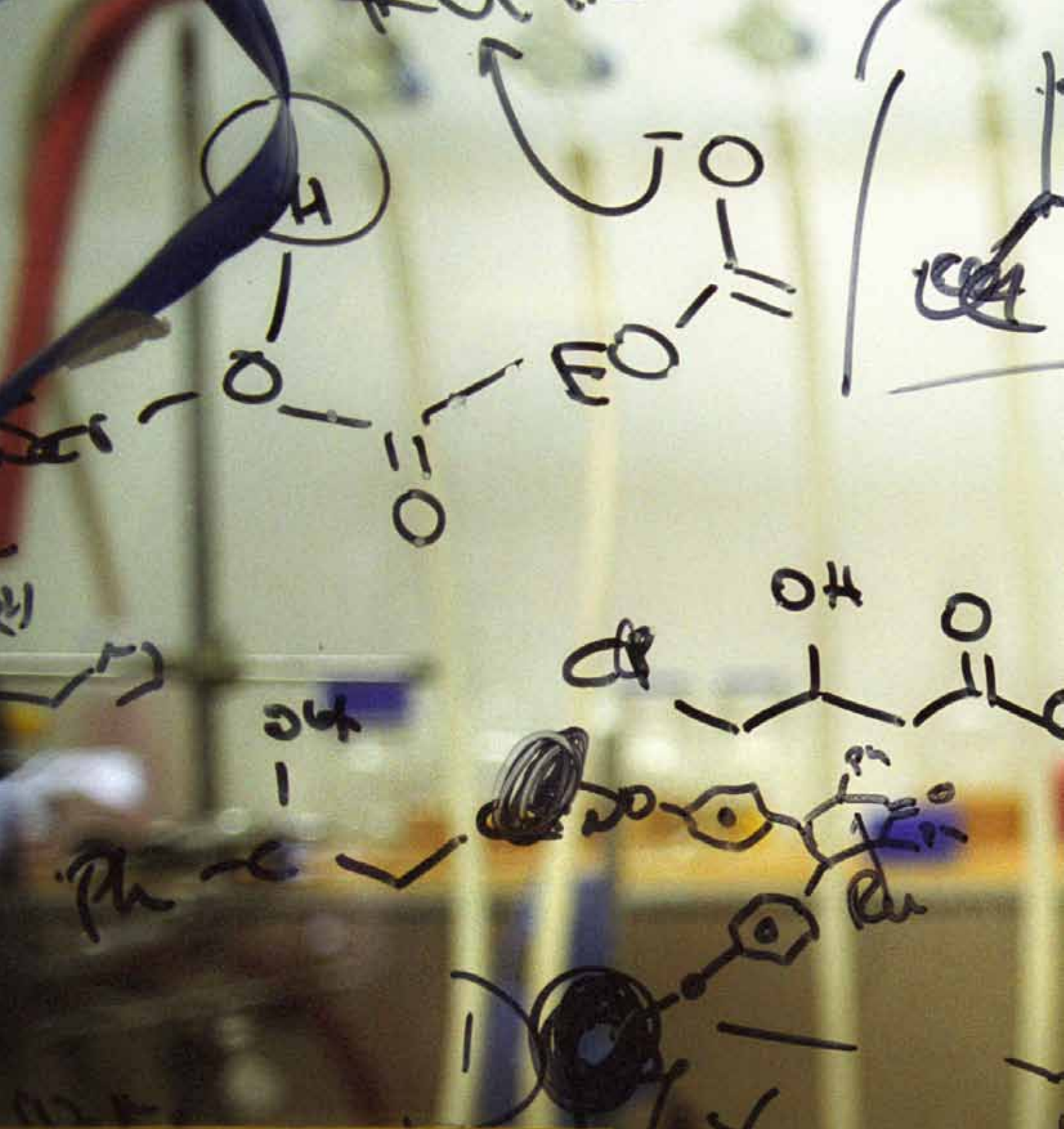
Exempelvis har ett behov identifierats av att, som komplement till den löpande uppföljningsrutinen som beskrivits ovan, utveckla en metodik för att genomföra en fördjupad och mer detaljerad analys och genomgång av intern styrning och kontroll inom vissa utvalda riskområden och processer. Bakgrunden till behovet av att kunna genomföra sådana systematiska temagenomgångar, är att vissa risker/riskområden i universitetets riskanalys är komplexa och att det då finns behov av nedbrytning och kartläggning av riskexponering och kontrollåtgärder på en mer detaljerad nivå.

En metodik för detta har arbetats fram och införts i universitetets process för intern styrning och kontroll. En fördjupad genomgång och dokumentation av risker och kontrollsystem har genomförts kopplade till inköps- och upphandlingsprocessen i syfte att förbättra och kvalitetssäkra den interna styrningen och kontrollen inom området. En motsvarande genomgång har också skett för risker kopplade till myndighetsutövning. Arbeta pågår nu med att ta till vara genomgångarnas resultat och utifrån dessa genomföra åtgärder.

I arbetet med att formalisera och dokumentera universitetets process för intern styrning och kontroll har, i olika faser, styrelse, ledning, verksamhetsföreträdare för olika delar av verksamheten och andra medarbetare varit involverade.

Under processen har samråd skett med universitetets internrevision samt med Ernst & Young AB. Även Riksrevisionen har lämnat synpunkter under arbetets gång.

Med utgångspunkt i det arbete som genomförts inom processen för intern styrning och kontroll vid Stockholms universitet 2011, görs den sammanfattande bedömningen att den interna styrningen och kontrollen inom universitetet är betryggande.

Handwritten notes on a yellow sticky note:

1/40
 4 → 6 mg 400 mg
 → 2 ml DMF

0.2 mmol (9 μg)
 1 ml DMF
 Na hydroxide acetate
 30'

Ekonomiskt resultat

Stockholms universitet redovisar ett resultat om -78,9 mnkr för 2011. Det kan jämföras med föregående års resultat som uppgick till 220,8 mnkr. De senare årens positiva kapitalförändring är därmed bruten för universitetet. År 2011 uppgick intäkterna till 4 151,9 mnkr, vilket är 1,0 procent högre jämfört med föregående år. Universitetets kostnader ökade under året till 4 231,1 mnkr, vilket är 8,7 procent högre än kostnaderna för 2010. Stockholms universitets myndighetskapital var vid utgången av 2010 686,4 mnkr och kommer i och med årets resultat att minska till 607,5 mnkr. Årets resultat fördelar sig med -112,6 mnkr inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt 33,7 mnkr inom forskning och utbildning på forskarnivå. Därutöver redovisar universitetet 928,3 mnkr i ackumulerade oförbrukade bidragsmedel, vilket är 3,1 procent högre jämfört med 2010. Av tabell 1 nedan framgår den ekonomiska utvecklingen för åren 2009 - 2011.

Ekonomisk utveckling, totalt (mnkr)	2011	2010	2009
Verksamhetens intäkter			
Anslag	2 848,9	2 842,2	2 577,8
Avgifter och andra ersättningar	307,1	308,2	316,1
Bidrag	958,7	950,7	897,5
Finansiella intäkter	37,2	11,3	10,5
Summa intäkter	4 151,9	4 112,5	3 802,0
Verksamhetens kostnader			
Personal	2 713,4	2 510,9	2 389,8
Lokaler	719,6	658,3	666,8
Övrig drift	680,2	602,2	546,2
Finansiella kostnader	6,3	2,4	2,3
Avskrivningar	111,6	118,0	123,7
Summa kostnader	4 231,1	3 891,9	3 728,8
Resultat från andelar i dotterföretag	0,3	0,1	-0,2
Transfereringar			
Erhållna	195,8	164,2	189,5
Lämnade	-195,8	-164,2	-189,5
Kapitalförändring	-78,9	220,8	73,0

Tabell 1: Ekonomisk utveckling för Stockholms universitet 2009-2011.

Nedan följer kommentarer till resultatet som avser universitetet som helhet. Därefter följer en utförligare beskrivning av de resultatpåverkande faktorerna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt forskning och utbildning på forskarnivå. Analysen avslutas med en redovisning av i vilken omfattning anslagsmedel har använts för att samfinansiera bidragsverksamhet samt hur donationsförvaltningens avkastning utvecklats i förhållande till marknadsindex.

Årets resultat på motsvarande -78,9 mnkr förklaras främst av att universitetets kostnader har ökat mer i förhållande till universitetets intäkter. Som jämförelse

har Stockholms universitets intäkter under en femårsperiod ökat med 40,7 procent, medan kostnaderna för samma period har ökat med 46,0 procent. Under 2011 ökade personalkostnaderna med 8,1 procent, lokalkostnaderna med 9,3 procent och driftskostnaderna med 13,0 procent, medan avgiftsintäkterna minskade med 0,4 procent, anslagsintäkterna ökade med 0,2 procent och slutligen bidragsintäkterna som ökade med 0,8 procent. De ökade drift- och personalkostnaderna är i linje med universitetets satsning inom forskning och utbildning på forskarnivå samt inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå i syfte att balansera ekonomin på lång sikt.

Personalkostnaderna vid Stockholms universitet har ökat med 202,5 mnkr vilket huvudsakligen förklaras av ökade lönekostnader och lönerelaterade kostnader samt arvoden. I kostnaden ingår bl.a. en lönekostnadsökning på grund av implementering av det sista steget av en tidigare beslutad lönerevision i två steg (RALS 2007-2010). Trots ökade personalkostnader, är kvoten personalkostnad i förhållande till universitetets totala kostnad, fortfarande drygt 64 procent.

Lokalkostnaderna har ökat med 61,3 mnkr jämfört med 2010. Förutom ökade lokalhyror har lokalkostnaderna påverkats betydligt av avsättningen för hyra av tomma lokaler på Campus Konradsberg. Under 2011 har avsättningen ökat till 175,4 mnkr från 80,0 mnkr under 2010, vilket innebär att lokalkostnaderna för 2011 påverkats av ett belopp motsvarande förändringen mellan åren, dvs. 95,4 mnkr. Detta kan jämföras med föregående års påverkan av lokalkostnaderna som var 33,2 mnkr. Ökningen under 2011 beror främst på att ytterligare verksamhet, som tidigare bedrivits på Campus Konradsberg, har flyttat till andra lokaler i universitetets regi. Kostnaderna som uppstår är en följd av att lärarutbildningen överfördes till Stockholms universitet från och med 1 januari 2008. Vidare kan den ökade avsättningen förklaras av att de lokaler som avvecklats under året är relativt nya lokaler vars hyreskontrakt löper på långa avtal och således generar högre avsättningskostnader. Dessutom har kostnaden påverkats av ett högre konsumentprisindex (KPI) under 2011 jämfört med 2010. Hyreskontrakten följer hur KPI utvecklas. Avsättningen är en redovisningsmässig försiktighetsåtgärd då förpliktelser i form av hyreskontrakt föreligger samtidigt som universitetet håller på att avveckla Campus Konradsberg. Avsättningsbeloppet är beräknat på hela den återstående kontraktstiden för de tomma lokalerna. Anledningen till att lokalerna står tomma nu är universitetets ambition att flytta verksamheten till Frescati och fullfölja integrationen av lärarutbildningen i universitetets verksamhet.

Universitetets driftskostnader har ökat med 78,0 mnkr jämfört med föregående år. Förbrukningsinventarier och köpta tjänster, där bl.a. datatjänster samt forskningstjänster ingår, svarade för den största kostnadsökningen. Även universitetets kostnader relaterade till resor och konsultarvoden har ökat i förhållande till 2010.

Anslagsintäkterna har ökat med 6,7 mnkr jämfört med föregående år, varvid anslagen till forskning och utbildning på forskarnivå står i princip för hela ökningen. De fem senaste årens snitt visar en årlig anslagsintäktsökning på 9,4 procent, medan årets tillskott är 0,2 procent. Ökningen av anslagsintäkterna under året förklaras bland annat av ökade strategiska forskningsmedel samt av en generell förstärkning av basresursen inom forskning i enlighet med den forskningspolitiska propositionen. De anslagsintäkter som har minskat härrör från utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Det gäller bland annat minskade medel för idrottslärarutbildningen som istället förs till Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH). Vidare har anslagsintäkterna minskat, med motsvarande 84,9 mnkr, till följd av att universitetet har valt att inte utnyttja hela takbeloppet. Då universitetet förbrukat sina sparade helårsprestationer måste underskottet inom takbeloppet återbetalas till statsmakterna. Återbetalningen 2011 är dock en lägre summa än de 104,4 mnkr som återbetalades föregående år.

Stockholms universitets bidragsintäkter har ökat med 8,0 mnkr under 2011. Ökningen av bidragsintäkter är främst hänförlig till rådslänkande organisationer, övriga statliga myndigheter och finansiärer utanför Norden. Ökningen har delvis motverkats av minskade intäkter från bland annat stiftelser och EU.

Universitetets finansnetto, dvs. skillnaden mellan de finansiella intäkterna och de finansiella kostnaderna, var 30,9 mnkr, vilket är en ökning jämfört med 2010, då nettot var 8,9 mnkr. Det ökade ränteläget under 2011 är anledningen till det ökade positiva nettot.

Universitetets totala myndighetskaper inklusive årets resultat uppgår till 607,5 mnkr och har i och med årets resultat minskat för första gången på flera år. Det är en effekt av ett antal vidtagna åtgärder från Stockholms universitet där bland annat omfattande satsningar har gjorts för att understödja internationellt forskningssamarbete. Det samlade myndighetskapitalet vid universitetet ska under de närmaste åren användas för fortsatt främjande av forskning och för angelägna förbättringar inom utbildningen.

De oförbrukade bidragen, dvs. externa bidragsmedel som inbetalats men som ännu inte tagits i anspråk, var vid utgången av 2011 928,3 mnkr. De är kontraktbundna och omsätts till verksamhet i enlighet med de villkor som finns i kontrakt med externa finansiärer. Under 2011 ökade de oförbrukade bidragen med 3,1 procent, vilket är en lägre ökningstakt än tidigare. Som jämförelse har de oförbrukade bidragen under femårsperioden dessförinnan ökat med i genomsnitt 17,6 procent.

Diagram 1 och 2 nedan visar intäkter för utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive för forskning och utbildning på forskarnivå med fördelning på olika intäktslag- och finansieringskällor.

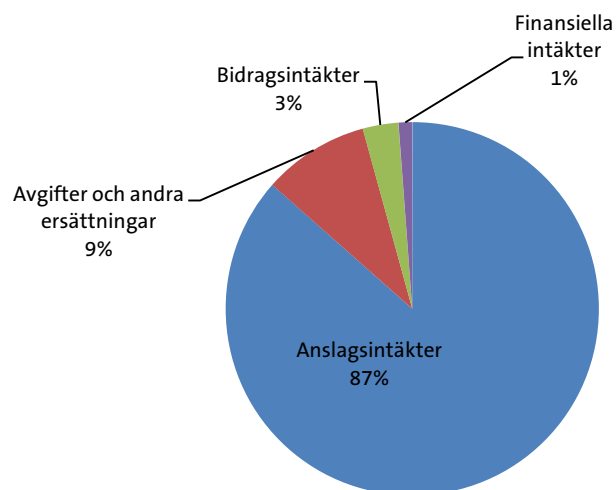

Diagram 1: Intäkter för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2011 (1 713,9 mnkr) med fördelning på olika intäktslag.

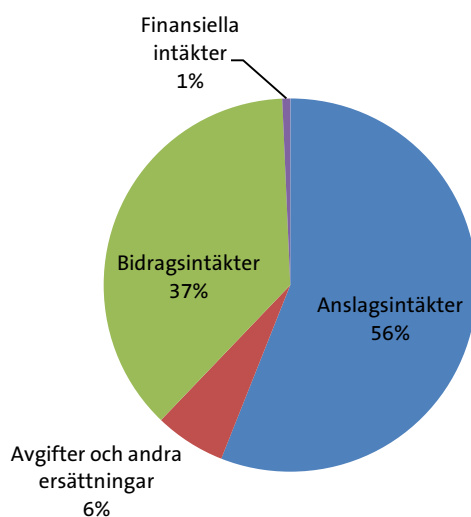

Diagram 2: Intäkter för forskning och utbildning på forskarnivå 2011 (2 438,0 mnkr) med fördelning på olika intäktslag.

Finansiering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Redovisningen av verksamhetens kostnader och intäkter ska i årsredovisningen fördelas på de två områdena utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå. I redovisningen av området utbildning på grundnivå och avancerad nivå ska avgiftsfinansierad uppdragsverksamhet särredovisas. Vidare ska denna redovisning kommenteras.

Intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå visar ett resultat om -112,6 mnkr för 2011, vilket kan jämföras med 43,1 mnkr för 2010. Intäkterna uppgick till

1 713,9 mnkr och är 1,1 procent lägre än föregående år. Kostnaderna ökade med 8,1 procent och uppgick till 1 826,7 mnkr för 2011 medan kostnaderna för 2010 var 1 690,1 mnkr.

Resultatunderskottet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå förklaras främst av ökade lokalkostnader men också av ökade drifts- och personalkostnader.

Av tabell 2 nedan framgår intäkter och kostnader samt den ekonomiska utvecklingen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå under perioden 2009 till 2011.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	2011	2010	2009
Verksamhetens intäkter			
Anslag	1 483,1	1 513,6	1 397,3
Avgifter och andra ersättningar	157,5	156,1	155,5
Bidrag	53,0	57,5	41,1
Finansiella intäkter	20,3	6,0	5,4
Summa intäkter	1 713,9	1 733,2	1 599,3
Verksamhetens kostnader			
Personal	1 088,2	1 038,5	1 002,7
Lokaler	429,5	361,8	356,6
Övrig drift	271,3	251,7	220,7
Finansiella kostnader	3,4	1,3	1,2
Avskrivningar	34,3	36,8	40,8
Summa kostnader	1 826,7	1 690,1	1 621,9
Resultat från andelar i dotterföretag	0,2	0,1	-0,1
Transfereringar			
Erhållna	107,5	100,5	125,9
Lämnade	-107,5	-100,5	-125,9
Kapitalförändring	-112,6	43,1	-22,7

Tabell 2: Intäkter, kostnader och ekonomisk utveckling för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2009-2011.

Lokalkostnaderna uppgick 2011 till 429,5 mnkr, vilket är 18,7 procent högre jämfört med föregående år. Avsättningen för hyra av tomma lokaler på Campus Konradsberg är den faktor som påverkat mest. Under 2011 har avsättningen ökat till 175,4 mnkr från 80,0 mnkr under 2010, vilket innebär att lokalkostnaderna för 2011 påverkats av ett belopp motsvarande förändringen mellan åren, dvs. 95,4 mnkr. Utbildningen på grundnivå och avancerad nivå står för 93,5 mnkr av det totala beloppet. Detta kan jämföras med föregående års siffra som var 32,5 mnkr. Ökningen beror främst på att ytterligare verksamhet inom lärarutbildningen har flyttat från Campus Konradsberg till andra lokaler i universitetets regi.

Driftskostnaderna inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå har ökat med 19,5 mnkr jämfört med 2010. Förbrukningsinventarier och köpta tjänster, där bland annat datatjänster och konsultarvoden ingår, svarade för den största kostnadsökningen.

Därtill har personalkostnaderna inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå ökat med 4,8 procent under året och uppgår till 1 088,2 mnkr.

Vad gäller intäkterna inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå visar resultatet lägre anslags- och bidragsintäkter samt en marginell ökning av avgiftsintäkter jämfört med föregående år.

Anslagsintäkterna har minskat - i praktiken genom en reduktion av universitetets takbelopp - bland annat till följd av att medel för idrottsläroverutbildningen förs över direkt till Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH). Dessutom har anslagsintäkterna minskat på grund av införandet av studieavgifter för utomeuropeiska (utanför EU/EES-området) studenter, samtidigt som visst anslagsbortfall delvis har kompensats av avgifter från betalande studenter. Universitetet har på sikt en förhoppning om att öka antalet betalande studenter tack vare riktade marknads- och informationsinsatser av olika slag. Anslagsintäkterna har också minskat, med motsvarande 84,9 mnkr, till följd av att universitetet har valt att inte utnyttja hela takbeloppet. Återbetalningen är dock lägre än de 104,4 mnkr som återbetalades under 2010.

Bidragsintäkterna minskade med drygt 4,5 mnkr jämfört med 2010. Minskade intäkter från sektorsorgan och stiftelser påverkade huvudsakligen, medan ökade intäkter från bland annat övriga statliga myndigheter påverkade intäkterna positivt under 2011.

Uppdragsverksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 3 nedan visar hur intäkterna och kostnaderna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid universitetet fördelar sig på olika intäkts- och kostnadsposter. Redovisningen sker uppdelat på uppdrag enligt regleringsbrevet och uppdragsverksamhet. Med uppdragsverksamhet avses här uppdragsutbildning samt beställd utbildning från andra lärosäten.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	2011		2010		2009	
	Uppdrag i regl.brev	Uppdragsverksamhet	Uppdrag i regl.brev	Uppdragsverksamhet	Uppdrag i regl.brev	Uppdragsverksamhet
Verksamhetens intäkter						
Anslag	1 483,1	0,0	1 513,6	0,0	1 397,3	0,0
Avgifter och andra ersättningar	63,6	94,0	66,3	89,8	55,6	99,9
Bidrag	53,0	0,0	57,5	0,0	41,1	0,0
Finansiella intäkter	20,3	0,0	6,0	0,0	5,4	0,0
Summa intäkter	1 619,9	94,0	1 643,4	89,8	1 499,4	99,9
Verksamhetens kostnader						
Personal	1 034,2	54,0	982,6	55,9	947,4	55,3
Lokaler	427,4	2,1	358,7	3,1	347,9	8,7
Övrig drift	234,9	36,4	212,8	38,9	183,4	37,3
Finansiella kostnader	3,4	0,0	1,2	0,1	1,2	0,0
Avskrivningar	34,2	0,1	36,8	0,0	40,4	0,3
Summa kostnader	1 734,1	92,6	1 592,1	98,0	1 520,3	101,7

Tabell 3: Intäkter och kostnader för utbildningen på grundnivå och avancerad nivå 2009-2011, redovisat med uppdelning på uppdrag enligt regleringsbrev och uppdragsverksamhet.

Universitetets uppdragsverksamhet på utbildningssidan utgör 5,5 procent av de totala intäkterna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Intäkterna för uppdragsverksamheten uppgick 2011 till 94,0 mnkr och kostnaderna till 92,6 mnkr, vilket innebär ett resultat om 1,4 mnkr för 2011.

Inom uppdragsutbildning är uppdrag från Skolverket framträdande, det gäller särskilt uppdragen Lärarlyftet och Förskolelyftet. Dessutom utmärker sig uppdrag från Kungliga Tekniska högskolan (KTH), kommuner och svenska företag, samt Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS). Intäkter för beställd utbildning är i stort sett i linje med föregående år. Huvuddelen av den beställda utbildningen 2011 utfördes åt Karolinska Institutet.

Myndighetskapital för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Det totala myndighetskapitalet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgår vid utgången av 2011 till 358,6 mnkr. Myndighetskapitalets förändring sedan 2009 redovisas i tabell 4 nedan.

Myndighetens utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2011	2010	2009
Kapital (mnkr)	358,6	471,2	428,0
Förändring från föregående år (%)	-23,9	10,1	-5,0

Tabell 4: Myndighetskapital för utbildningen på grundnivå och avancerad nivå 2009-2011.

Finansiering av forskning och utbildning på forskarnivå

Redovisningen av verksamhetens kostnader och intäkter ska i årsredovisningen fördelas på de två områdena utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå. I redovisningen av området forskning och utbildning på forskarnivå ska avgiftsfinansierad uppdragsverksamhet särredovisas. Vidare ska denna redovisning kommenteras.

Intäkter och kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå

Forskning och utbildning på forskarnivå visar ett resultat om 33,7 mnkr för 2011, vilket kan jämföras med 177,6 mnkr för 2010. Intäkterna uppgick till 2 438,0 mnkr, vilket är 2,5 procent högre än föregående år. Kostnaderna inom forskning och utbildning på forskarnivå ökade med 9,2 procent och uppgick till 2 404,5 mnkr under året medan kostnaderna för 2010 var 2 201,7 mnkr. Resultatet förklaras dels av att lokalkostnaderna har minskat medan personal- och driftskostnader ökat jämfört med föregående år.

Av tabell 5 nedan framgår intäkter och kostnader samt den ekonomiska utvecklingen för forskning och utbildning på forskarnivå under perioden 2009 till 2011.

Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	2011	2010	2009
Verksamhetens intäkter			
Anslag	1 365,8	1 328,6	1 180,5
Avgifter och andra ersättningar	149,6	152,1	160,6
Bidrag	905,7	893,2	856,4
Finansiella intäkter	16,8	5,3	5,2
Summa intäkter	2 438,0	2 379,3	2 202,7
Verksamhetens kostnader			
Personal	1 625,2	1 472,4	1 387,1
Lokaler	290,2	296,5	310,2
Övrig drift	408,9	350,4	325,6
Finansiella kostnader	2,9	1,1	1,1
Avskrivningar	77,3	81,2	82,9
Summa kostnader	2 404,5	2 201,7	2 106,9
Resultat från andelar i dotterföretag	0,2	0,1	-0,1
Transfereringar			
Erhållna	88,4	63,7	63,6
Lämnade	-88,4	-63,7	-63,6
Kapitalförändring	33,7	177,6	95,7

Tabell 5: Intäkter, kostnader och ekonomisk utveckling för forskning och utbildning på forskarnivå 2009-2011.

Driftskostnaderna inom forskning och utbildning på forskarnivå har ökat med 58,5 mnkr jämfört med föregående år. Förbrukningsinventarier och köpta tjänster, där bland annat datatjänster och forskningstjänster ingår, svarade för den största ökningen. Även kostnader relaterade till resor och konsultarvoden har ökat i förhållande till 2010.

Personalkostnaderna har under 2011 ökat med 10,4 procent och uppgår till 1 625,2 mnkr.

Vad gäller intäkterna inom forskning och utbildning på forskarnivå visar resultatet ökade anslags- och bidragsintäkter, samt minskade avgiftsintäkter jämfört med föregående år. Anslagsintäkterna har påverkats positivt bland annat genom ett tillskott om drygt 38 mnkr, där en del utgörs av strategiska forskningsmedel som berör områden som till exempel havsmiljö, naturresurser och klimatmodeller.

Dessutom innehåller tillskottet en generell förstärkning av basresursen inom forskning i enlighet med den forskningspolitiska propositionen. Vidare har bidragsintäkterna ökat med drygt 12,4 mnkr där bland annat intäkter från olika sektorsorgan samt från finansiärer utanför Norden varit framträdande med ökade tillskott jämfört med föregående år. Dock har bidragsintäkter från EU och svenska företag minskat i förhållande till 2010.

Universitetets intäkter för forskning och utbildning på forskarnivå kommer från en rad olika finansieringskällor, där anslagsmedel utgör den största. Andra större finansieringskällor är bidragsintäkter från bland annat statliga forskningsråd, andra statliga myndigheter, stiftelser och EU. Den relativa fördelningen mellan olika finansieringskällor framgår av tabell 6 nedan.

Finansieringskälla (mnkr)	2011		2010		2009	
	Intäkter	Andel (%)	Intäkter	Andel (%)	Intäkter	Andel (%)
Anslag	1 365,8	56,0	1 328,6	55,9	1 180,5	53,6
Avgifter och andra ersättningar	149,6	6,2	152,1	6,4	160,6	7,3
Bidrag	905,7	37,1	893,2	37,5	856,4	38,9
Finansiella intäkter	16,8	0,7	5,3	0,2	5,2	0,2
Totalt	2 438,0	100,0	2 379,3	100,0	2 202,7	100,0

Tabell 6: Intäkter för forskning och utbildning på forskarnivå 2009-2011 med fördelning på intäktslag/finansieringskällor. Respektive intäktslagsandel av de totala intäkterna för forskning och utbildning på forskarnivå anges i procent.

Av tabell 7 nedan, vilken redogör för kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå redovisat per kostnadsslag inklusive relativa jämförelsetal, framgår det att personalkostnaderna är den dominerande andelen av kostnaderna med motsvarande 67,6 procent av totala kostnadsmassan inom verksamheten. Dessutom kan utläsas att andelen, sedan 2009, i snitt har ökat med 1 procent.

Ändamål (mnkr)	2011		2010		2009	
	Kostnader	Andel (%)	Kostnader	Andel (%)	Kostnader	Andel (%)
Personal	1 625,2	67,6	1 472,4	66,9	1 387,1	65,8
Lokaler	290,2	12,1	296,5	13,4	310,2	14,7
Övrig drift	408,9	17,0	350,4	15,9	325,6	15,5
Finansiella kostnader	2,9	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1
Avskrivningar	77,3	3,2	81,2	3,7	82,9	3,9
Totalt	2 404,5	100,0	2 201,7	100,0	2 106,9	100,0

Tabell 7: Kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå 2009-2011 med fördelning på kostnadsslag. Respektive kostnadsslagsandel av de totala kostnaderna för forskning och utbildning på forskarnivå anges i procent.

Uppdragsforskningens intäkter och kostnader

Universitetet bedriver forskning på uppdrag av statliga myndigheter och företag inom det privata näringslivet. Uppdragsforskningen utgör drygt 3,1 procent av de totala intäkterna för forskning och utbildning på forskarnivå. Uppdragsforskningen redovisade ett resultat om -0,3 mnkr för 2011. Intäkterna för uppdragsforskningen uppgick år 2011 till 76,2 mnkr, vilket är en minskning med 4,3 mnkr i förhållande till föregående år. Under 2011 var framträdande uppdragsgivare inom uppdragsforskningen Skolverket, SIDA och svenska företag. Tabell 8 nedan visar hur intäkterna och kostnaderna för forskning och utbildning på forskarnivå vid universitetet fördelar sig på olika intäkt- och kostnadsposter.

Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	2011		2010		2009	
	Forskning	Uppdragsforskning	Forskning	Uppdragsforskning	Forskning	Uppdragsforskning
Verksamhetens intäkter						
Anslag	1 365,8	0,0	1 328,6	0,0	1 180,5	0,0
Avgifter och andra ersättningar	73,4	76,2	71,6	80,5	69,1	91,4
Bidrag	905,7	0,0	893,2	0,0	856,4	0,0
Finansiella intäkter	16,8	0,0	5,3	0,0	5,2	0,0
Summa intäkter	2 361,7	76,2	2 298,8	80,5	2 111,2	91,5
Verksamhetens kostnader						
Personal	1 585,0	40,1	1 430,0	42,4	1 341,5	45,6
Lokaler	286,4	3,7	292,2	4,3	304,9	5,4
Övrig drift	377,0	31,9	314,4	36,0	286,7	38,8
Finansiella kostnader	2,3	0,7	0,0	1,1	1,1	0,0
Avskrivningar	77,2	0,0	81,2	0,0	81,1	1,8
Summa kostnader	2 327,9	76,5	2 117,9	83,8	2 015,2	91,6

Tabell 8: Intäkter och kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå 2009-2011, redovisat med uppdelning på forskning och uppdragsforskning.

Myndighetskapital för forskning och utbildning på forskarnivå

Det totala myndighetskapitalet för forskning och utbildning på forskarnivå uppgår vid utgången av 2011 till 248,0 mnkr. Myndighetskapitalets förändring sedan 2009 redovisas i tabell 9 nedan.

Myndighetens forskning och utbildning på forskarnivå	2011	2010	2009
Kapital (mnkr)	248,0	214,4	36,6
Förändring från föregående år (%)	15,7	485,2	163,4

Tabell 9: Myndighetskapital för forskning och utbildning på forskarnivå 2009-2011.

Samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet

Av årsredovisningen för 2011 ska framgå i vilken omfattning anslagsmedel efter beslut har använts för att samfinansiera bidragsfinansierad verksamhet.

Anslagsmedel får tas i anspråk för samfinansiering av projekt eller liknande verksamhet inom ramen för universitetets verksamhetsområden, om ändamålet med anslaget inte hindrar detta. Av tabell 10 nedan framgår i vilken omfattning anslagsmedel använts för att samfinansiera bidragsfinansierad verksamhet under åren 2009 till 2011.

Samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet	2011		2010		2009	
	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning och utbildning på forskarnivå	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning och utbildning på forskarnivå	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning och utbildning på forskarnivå
Anslagsmedel som använts för att samfinansiera bidragsverksamhet (mnkr)	1,1	64,6	10,5	89,0	7,4	116,0
Andel av den totala finansieringen i bidragsverksamheten (%)	1,2	6,7	17,0	9,0	18,0	12,0

Tabell 10: Anslagsmedel som samfinansierat bidragsfinansierad verksamhet 2009-2011.

Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex

Stockholms universitet har getts rätt att enligt 12 § donationsförordningen (1998:140) förvalta medel i aktier och andra värdepappersfonder. Av årsredovisningen för 2011 ska framgå hur avkastningen har utvecklats i förhållande till marknadsindex.

Stockholms universitet har medgivande från regeringen att enligt 12 § donationsförordningen (1998:140) förvalta medel i aktier och andra värdepappersfonder. Den genomsnittliga avkastningen för donationsmedel som förvaltas enligt 12 § donationsförordningen (1998:140) ställt i förhållande till marknadsindex framgår av tabell 11 nedan.

Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex	2011	2010	2009
Genomsnittlig avkastning för donationsmedel (%)	-4,7	5,5	5,4
Marknadsindex (%)	-4,2	13,9	7,2

Tabell 11: Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex under åren 2009-2011.

Stockholms
universitet

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Omfattning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Söktryck

Stockholms universitet ger ca 200 program och ca 1 900 fristående kurser. Hötterminen 2011 inkom sammanlagt 175 153 ansökningar till universitetets kurser och program. Av dessa var 37 757 förstahandsansökningar.

Totalt antal ansökningar	HT 2011	HT 2010
Program, grundnivå	52 721	53 122
Program, avancerad nivå	7 630	35 358
Kurser, grundnivå	95 789	95 942
Kurser, avancerad nivå	10 392	10 271
Totalt	175 153	194 693

Tabell 12: Totalt antal anökningar till kurser och program höstterminerna 2010-2011.

Antal förstahandsansökningar per plats	HT 2011	HT 2010
Program, grundnivå	2,6	2,3
Program, avancerad nivå	3,2	5,8
Kurser, grundnivå	1,0	1,0
Kurser, avancerad nivå	0,9	0,9

Tabell 13: Genomsnittligt antal förstahandsansökningar per plats till kurser och program höstterminerna 2010-2011.

Hösten 2011 infördes anmälnings- och studieavgifter för studenter utanför EU/EES. Detta är en förklaring till minskningen av antalet ansökningar till program på avancerad nivå höstterminen 2011.

Helårsstudenter

Antalet helårsstudenter (exklusive beställd utbildning och uppdragsutbildning) vid Stockholms universitet uppgick 2011 till 29 097. Det är en marginell minskning med 2,1 procent i förhållande till 2010 då antalet helårsstudenter uppgick till 29 725 (respektive 28 632 år 2009). Andelen studenter på avancerad nivå var 2011 19 procent jämfört med 2010 då andelen var 18 procent (17 procent 2009).

Fakultet	2011 HST	2010 HST	2009 HST
Humanistiska fakulteten	8 517	8 716	8 460
Juridiska fakulteten	3 062	2 894	2 779
Samhällsvetenskapliga fakulteten	13 515	14 005	13 523
Naturvetenskapliga fakulteten	4 003	4 111	3 870
Totalt	29 097	29 725	28 632

Tabell 14: Antal helårsstudenter (hst) (exklusive beställd utbildning och uppdragsutbildning) per fakultet 2009-2011.

Nedan visas antalet helårsstudenter uppdelat per fakultet under den senast tioårsperioden. Antalet helårsstudenter har som framgår varierat under denna period. Efter en uppgång i början av 2000-talet minskade antalet studenter. Orsakerna bakom denna nedgång är sammansatta. Den främsta förklaringen är troligen den då rådande högkonjunkturen som gjorde det möjligt för många ungdomar att etablera sig på arbetsmarknaden utan någon högskoleutbildning. En bidragande orsak kan också ha varit den demografiska strukturen med låga födelsetal under 1980-talet. Nedgången bröts emellertid 2006 och sedan några år har antalet studenter ökat, framför allt inom Samhällsvetenskapliga och Humanistiska fakulteten, där en stor del av den kraftiga ökningen mellan 2007 och 2008 dock berodde på övertagandet av lärarutbildningen.

Under 2011 var det emellertid enbart vid den Juridiska fakulteten som antalet helårsstudenter ökade. Merparten av den minskning som skett 2011 jämfört med föregående år återfinns inom Samhällsvetenskapliga fakulteten och där främst på Företagsekonomiska institutionen. Det minskade antalet helårsstudenter där hänger samman med en medveten satsning från institutionen på att ytterligare stärka kvaliteten i utbildningen, bland annat genom generellt minskat studentintag och genom avskaffande av civilekonomprogrammet till förmån för en Bolognaanpassad kandidat/mastermodell.

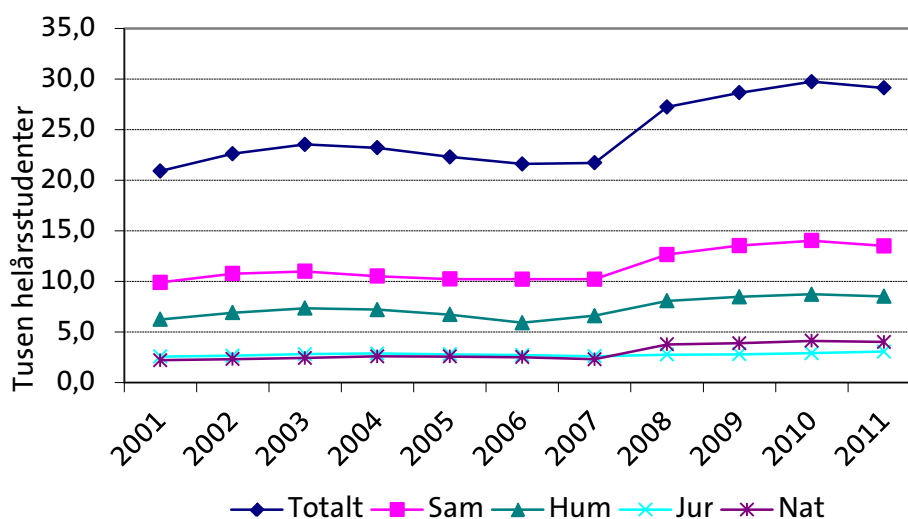

Diagram 3: Antal helårsstudenter (exklusive beställd utbildning och uppdragsutbildning) per fakultet 2001-2011.

Helårsprestationer och prestationsgrad

Antalet helårsprestationer vid Stockholms universitet uppgick 2011 till 22 153. Det är en liten ökning i förhållande till 2010. Även prestationsgraden har ökat jämfört med 2010.

Prestationsgraden inom universitetets utbildningar, det vill säga antalet uppnådda poäng (helårsprestationer) i förhållande till antalet helårsstudenter, tenderar att ligga under det nationella genomsnittet. Detta kan förklaras med att andelen studenter som följer fasta program är förhållandevis låg vid universitetet samt att arbetsmarknaden i regionen är god jämfört med övriga landet.

Fakultet	2011 HPR	2010 HPR	2009 HPR
Humanistiska fakulteten	5 836 (69)	5 875 (67)	5 737 (68)
Juridiska fakulteten	2 733 (89)	2 458 (85)	2 352 (85)
Samhällsvetenskapliga fakulteten	10 631 (79)	10 724 (77)	10 292 (76)
Naturvetenskapliga fakulteten	2 953 (74)	3 023 (74)	2 934 (76)
Totalt	22 153 (76)	22 080 (74)	21 314 (74)

Tabell 15: Antal helårsprestationer (hpr) (exklusive beställd utbildning och uppdragsutbildning) per fakultet 2009-2011 med prestationsgrad i procent inom parentes.

Skillnaderna i prestationsgrad mellan fakulteterna beror främst på att andelen studenter som läser program respektive fristående kurser skiljer sig åt. Eftersom studenter som läser program tenderar att producera fler poäng än studenter som läser fristående kurser kommer fakulteter med många program att ha högre prestationsgrad. Det gäller t.ex. Juridiska fakulteten, där en stor del av studenterna läser på juristprogrammet. Omvänt är prestationsgraden lägre vid Humanistiska fakulteten där en stor del av studenterna läser fristående kurser.

Prestationer för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

För utbildning på grundnivå och avancerad nivå har följande mått tagits fram:

Kostnad per helårsstudent

Kostnad per helårsprestation

Dessa mått anges nedan totalt för lärosätet men också uppdelat per fakultet. Måtten anges per år under den sista fyraårsperioden.

Som framgår av tabellerna 16 och 17 nedan har kostnaderna per helårsstudent och helårsprestation ökat vid Humanistiska och Samhällsvetenskapliga fakulteten. Detta beror på att kostnaderna för utbildning på grundnivå och avancerad har ökat vid dessa fakulteter samtidigt som antalet helårsstudenter och helårsprestationer har minskat.

De ökade kostnaderna kan hänföras dels till ökade gemensamma kostnader pga. avsättningarna för hyra av tomma lokaler på Campus Konradsberg, dels till kostnader för satsningar på nyanställningar och infrastruktursatsningar på institutionsnivå för att öka kvaliteten i utbildningen.

Som exempel på investeringar i utbildningen kan nämnas Institutionen för data- och systemvetenskap som har gjort omfattande satsningar på kursutveckling av flexibla kurser, dvs. kurser som både kan ges på campus och i distansform.

Prestation: Kostnad per helårsstudent

Kostnaderna per helårsstudent har beräknats genom att den totala kostnaden för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, exklusive kostnader för uppdragsutbildning och bidragsfinansierad utbildning, har dividerats med det antal helårsstudenter som universitetet avräknar inom takbeloppet, dvs. i bilaga 1 samt antalet avgiftsfinansierade studenter.

Antalet helårsstudenter och helårsprestationer inkluderar således inte uppdragsutbildning och beställd utbildning.

Fakultet	2011	2010	2009	2008
	kr/HST	kr/HST	kr/HST	kr/HST
Humanistiska fakulteten	48 663	41 885	41 371	41 391
Juridiska fakulteten	33 990	34 966	35 886	30 693
Samhällsvetenskapliga fakulteten	59 712	50 041	48 550	48 279
Naturvetenskapliga fakulteten	88 673	88 529	96 270	94 043
Totalt	57 756	51 505	51 650	50 780

Tabell 16: Kostnad per helårsstudent per fakultet åren 2008-2011.

Prestation: Kostnad per helårsprestation

Kostnaderna per helårsprestation har beräknats genom att den totala kostnaden för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, exklusive kostnader för uppdragsutbildning och bidragsfinansierad utbildning, har dividerats med det antal helårsprestationer som universitetet avräknar inom takbeloppet, dvs. i bilaga 1, samt avgiftsfinansierade studenter.

Fakultet	2011	2010	2009	2008
	kr/HPR	kr/HPR	kr/HPR	kr/HPR
Humanistiska fakulteten	71 009	62 139	61 012	60 476
Juridiska fakulteten	38 087	41 171	42 407	37 268
Samhällsvetenskapliga fakulteten	75 917	65 347	63 790	62 120
Naturvetenskapliga fakulteten	120 216	120 388	126 984	120 825
Totalt	75 862	69 338	69 384	67 295

Tabell 17: Kostnad per helårsprestation per fakultet åren 2008-2011.

Examina

Det totala antalet examina vid universitetet har ökat med 15 procent jämfört med 2010. Antalet yrkesexamina har ökat med 20 procent. Störst har ökningen varit för lärarexamina, civilekonomexamina och juristexamina. Införandet av lärarlegitimation har ökat betydelse av en lärarexamen vilket kan vara en förklaring till ökningen när det gäller denna examen. Antalet masterexamina har som väntat ökat

markant samtidigt som antalet magisterexamina har minskat. Allt fler studenter väljer en masterexamen istället för en magisterexamen, efter införandet av Bologna-modellen. Universitetet ska främst ge treårig kandidatutbildning på grundnivå, tvåårig masterutbildning på avancerad nivå och fyraårig utbildning på forskarnivå.

Examenstyp	2011	2010*	2009*
Masterexamen	498	345	195
Magisterexamen	779	961	1 063
Yrkesexamen**	2 694	2 244	1 816
Kandidatexamen	1 874	1 539	1 378
Högskoleexamen	37	23	25
Totalt	5 882	5 112	4 477

Tabell 18: Antalet avlagda examina under perioden 2009-2011 fördelat på examenstyp. *Uppgifter gällande examina har uppdaterats sedan årsredovisningen för 2010. **Med yrkesexamen avses juris kandidatexamen/juristexamen, sjukhusfysikerexamen, socionomexamen, lärarexamen, civilekonomexamen, psykoterapeutexamen och psykologexamen.

Forskningsanknytning i utbildningen

Andelen disputerade lärare är det mått som vanligtvis används för att visa forskningsanknytningen i utbildning på grundnivå och avancerad nivå. I nedanstående tabell redovisas andelen disputerade lärare uppdelade per fakultet för år 2011 jämfört med 2009 och 2010.

Fakultet	2011	2010	2009
Humanistiska fakulteten	75	69	66
Juridiska fakulteten	77	71	68
Naturvetenskapliga fakulteten	86	81	81
Samhällsvetenskapliga fakulteten	81	70	69
Totalt	80	73	72

Tabell 30: Andel disputerade lärare i procent av det totala antalet lärare.

Andelen disputerade lärare är avsevärt högre för 2011, jämfört med tidigare år. Detta hänger samman med att universitetet under hösten 2011 har gjort en genomlysning av delar av de data som finns i personalsystemet, i syfte att förbättra kvaliteten på statistiken som baseras på dessa data. Denna genomgång visade att ett betydande antal disputerade lärare i själva verket inte hade registrerats som sådana i personalsystemet, något som nu åtgärdats.

Generellt sett är andelen disputerade lärare hög vid Stockholms universitet. Särskilt hög är den inom Naturvetenskapliga fakulteten.

Universitetet bedriver ett aktivt arbete med att öka andelen disputerade lärare bland annat genom olika strategiska satsningar.

Övrig utbildning

Utbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning

Samtliga lärosäten som tilldelas medel från denna anslagspost ska i årsredovisningarna redogöra för antalet sökande och antagna till utbildning som bedrivs enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning samt antalet helårsstudenter som har deltagit i utbildning enligt ovan uppdelat på antagningstermin.

Av årsredovisningarna ska även framgå utbildningens upplägg och de viktigaste erfarenheterna av satsningen. Medverkande lärosäten ska göra en uppskattning av kostnaderna för satsningen uppdelat på nedlagda kostnader för planering, antagning, validering, undervisning och verksamhetsförlagd utbildning.

Medverkande lärosäten ska så långt möjligt redovisa antalet studenter som har genomgått utbildningen med godkänt resultat, och antalet studenter som har avbrutit studierna under utbildningens gång och anledningen till detta.

Slutligen ska medverkande lärosäten redogöra för hur de arbetar med uppföljning av utbildningen och, om möjligt, resultatet av sådan uppföljning.

Kompletterande utbildning för jurister med utländsk bakgrund

På uppdrag av regeringen anordnar Stockholms universitet en kompletterande utbildning (120 hp) för personer med avslutad utländsk juristutbildning. För utbildningssatsningen utgår en ersättning om 52 250 kr per helårsstudent.

Nedan visas antalet sökande och antalet antagna vid utbildningen samt hur många som hittills har examinerats.

Antagningstermin	Antal sökande	Antal antagna	Antal examinerade
HT 2007	87	15	13
HT 2008	-	-	-
HT 2009	87	17	17
HT 2010	78	14	-
HT 2011	76	14	-

Tabell 19: Antal sökande, antagna och examinerade till Kompletterande utbildning för jurister med utländsk bakgrund åren 2007-2011.

Utbildningen består av följande obligatoriska terminer:

Termin 1 – Juridisk introduktionskurs (15 hp) och Civilrätt 1 (12 hp)

Termin 2 – Statsrätt (12 hp) och Straffrätt (18 hp)

Termin 3 – Processrätt (19,5 hp) och Förvaltningsrätt (15 hp)

Termin 4 – Examensarbete (30 hp)

Därutöver erbjuds studenterna att välja ytterligare kurser inom ramen för Juridiska institutionens utbud om de så önskar.

Ingen student har hittills avbrutit sina studier.

Erfarenheterna av utbildningen är överlag goda. En del studenter har haft vissa svårigheter att på ett tillfredsställande sätt klara av studierna, vilket till största delen berott på bristande kunskaper i svenska språket. Vid antagningen har språkkravet tidigare varit godkänt i Svenska B på gymnasienivå. Detta har dock visat sig vara ett alltför trubbigt instrument för att avgöra de språkliga förutsättningarna för att kunna studera en, ur ett språkligt perspektiv, komplicerad utbildning. Därför infördes vid antagningen 2011 ett obligatoriskt språktest, utformat av Institutionen för nordiska språk, för samtliga sökanden samt också ett särskilt juridiskt språktest utformat vid Juridiska institutionen. Då de studenter som antogs 2011 endast har tenterat en kurs är det ännu för tidigt att dra några slutsatser om huruvida detta språktest haft någon avgörande betydelse. Juridiska institutionen har dessutom engagerat en lärare i juridisk svenska som ett frivilligt stöd för de studenter som är antagna på utbildningen. Denna resurs har framförallt nyttjats av de studenter som författar sin examensuppsats. Kostnaderna för utbildningen har därmed ökat.

Med undantag för den särskilda undervisningen i svenska följer studenterna på Kompletterande utbildning för jurister med utländsk bakgrund kurserna på juristprogrammet. Kostnaderna för planering, validering och undervisning för dessa studenter kan därmed inte skiljas från kostnaderna för övriga studenter. Institutionen har emellertid haft följande särskilda kostnader för kompletteringsutbildningen 2011:

Aktivitet	Kostnad (kr)
Antagningstest utarbetat och genomfört av Psykologiska institutionen	115 000
Språktest utarbetat och bearbetat av Institutionen för nordiska språk	150 000
Kostnad för särskild tentamenssal, lärostudion	3 600
Utformning och bearbetning av juridiskt språktest	8 000
Extraundervisning i juridisk svenska, 70 timmar	60 900

Tabell 20: Särskilda kostnader för Kompletterande utbildning för jurister med utländsk bakgrund 2011.

För att i ett tidigt skede kunna tillgodose eventuella behov hos de antagna på Kompletteringsutbildningen, se ovan nämnda exempel, görs en kontinuerlig uppföljning av samtliga studerande på utbildningen. En viss uppföljning har gjorts av de studenter som tagit ut examen, där det framkommit att de flesta utexaminerade fått arbete som jurister.

Kompletterande utbildning för lärare med utländsk bakgrund (ULV)

ULV-projektet nationellt

Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Örebro universitet och Malmö högskola ska enligt regleringsbrev anordna kompletterande utbildning omfattande högst 120 högskolepoäng för personer med avslutad utländsk lärarutbildning. Utbildningen ska riktas till maximalt 300 helårsstudenter per år.

Syftet med ULV-projektet (utländska lärares vidareutbildning) är att deltagarnas anställningsbarhet inom den svenska skolan/förskolan ska förbättras genom att de

får en svensk lärarexamen eller ett behörighetsbevis, numera lärarlegitimation. Stockholms universitet har det nationella samordningsansvaret för projektet.

Nedan visas antalet sökande och antalet antagna till Kompletterande utbildning för lärare med utländsk bakgrund.

Antagningstermin	Antal sökande	Antal antagna
VT 2009	251	146
HT 2009	323	201
VT 2010	195	114
HT 2010	285	190
VT 2011	232	130
HT 2011	375	190

Tabell 21: Antal sökande och antagna nationellt till Kompletterande utbildning för lärare med utländsk bakgrund 2009-2011.

Totalt har 2 790 personer sökt till ULV-projektet sedan starten 2007. De som inte kunnat antas till projektet har vanligtvis saknat avslutad utländsk lärarutbildning eller behörighetsgivande utbildning i svenska. Ett fåtal har fått avslag eftersom de bedömts inte kunna nå examen inom den givna ramen om 120 högskolepoäng.

	VT	HT
2011	146	164
2010	145	159
2009	140	174

Tabell 22: Antal helårsstudenter nationellt 2009-2011.

Studenterna har individuella studiegångar. Utbildningens upplägg varierar också utifrån antalet studenter som deltar i utbildningen. Vid lärosäten med många studenter som t.ex. Stockholm universitet startar alla med en gemensam kurs (se nedan) medan t.ex. Umeå universitet med få deltagare gör individuella lösningar inom befintligt kursutbud.

Under hösten 2011 har en kvantitativ uppföljning av det första ULV-projektet, ULV I:1-6 påbörjats. Denna kommer att under våren 2012 följas upp av en riktad intervjuundersökning till samtliga som tagit examen för att se i vilken utsträckning ULV-lärarna återfinns i arbete i skolan/förskolan. Resultatet kommer att redovisas under 2012.

ULV-projektet på Stockholms universitet

Stockholms universitet har som nämnts ovan samordningsansvaret för ULV-projektet. Stockholms universitet har också den största andelen ULV-studenter.

Nedan visas antalet sökande, antalet antagna och antalet som påbörjat Kompletterande utbildning för lärare med utländsk bakgrund.

Antagningstermin	Antal sökande	Antal antagna	Antal som påbörjat studier
VT 2009	158	109	90
HT 2009	180	131	100
VT 2010	113	80	69
HT 2010	157	113	102
VT 2011	164	116	78
HT 2011	228	158	114

Tabell 23: Antal sökande och antagna vid Stockholms universitet till Kompletterande utbildning för lärare med utländsk bakgrund 2009-2011.

	VT	HT
2011	93	106
2010	88	97
2009	83	97

Tabell 24: Antal helårsstudenter vid Stockholms universitet 2009-2011.

T.o.m. december 2011 hade 176 personer tagit ut examen och 35 avslutat anpassningsperiod för att kunna få behörighetsbevis/lärarytelse. Av dem som tagit examen fick 93 förskolläraexamen, 8 lärarexamen mot grundskolans tidigare år, 41 lärarexamen mot grundskolans senare år och 32 mot gymnasieskolan. 2 personer fick lärarexamen mot grundskolans senare år och gymnasieskolan.

Samtliga deltagare börjar med kursen ”Att vara lärare i Sverige”. Kursen omfattar 22,5 högskolepoäng och ges på trekvartsfart och distans. Också de som genomför anpassningsperiod börjar med kursen ”Att vara lärare i Sverige” och läser de första 15 högskolepoängen. Vissa områden som exempelvis lärarrollen och den svenska skolans värdegrund upplever studenterna sig ha särskilt stort behov av att arbeta med.

Under kursen ”Att vara lärare i Sverige” uppmärksammas också språket på olika sätt. Erfarenhetsmässigt har det visat sig att ca 10-15 procent av ULV-studenterna behöver någon form av stöd i sin språkutveckling i svenska.

Under den inledande kursen genomförs studievägledande samtal med samtliga studenter. Utgångspunkt för dessa samtal är studentens tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet, möjligheter till validering, önskemål om lärarexamen i Sverige och de faktiska möjligheterna att nå dessa mål. Ibland kan en student behöva ändra yrkesinriktning, flertalet har då valt att bli lärare mot förskolan. Efter det studievägledande samtalet görs en individuell studieplan upp i samråd med de berörda ämnesinstitutionerna, studenten skriver under en detaljerad individuell studieplan som sedan blir underlag för beställningar och slutligen också examen.

Den kompletterande utbildningen ställer stora krav på de medverkande lärosätena och på samarbetet mellan projektledning och institutioner. På Stockholms universitet har 22 institutioner medverkat i utbildningen.

De uppskattade kostnaderna för planering, antagning, validering, individuella studiegångar och uppföljning är ca 4,7 mnkr och kostnaderna för undervisning och verksamhetsförlagd utbildning är ca 12 mnkr.

Särskilda åtaganden

Tolk- och översättarinstitutet

Vid Stockholms universitet finns Tolk- och översättarinstitutet (TÖI). I verksamheten ska ingå att erbjuda tolk- och översättningsutbildning för 120 studerande per budgetår och konferenstolkutbildning vartannat år för minst 10 studerande. Stockholms universitet ska i årsredovisningen redovisa antalet deltagare i dessa utbildningar.

Verksamhetsåret 2011 var antalet registrerade studenter vid TÖI totalt 304, varav 244 var kvinnor. Antal helårsstudenter uppgick till 112.

Under det gångna året har TÖI bedrivit en tolkutbildning i spanska – svenska. En konferenstolkutbildning startade under höstterminen med 15 studenter i språken engelska, franska, spanska, tyska och finska. Kursen ges på halvfart och det finns för första gången möjlighet att gå utbildningen inom ramen för ett masterprogram. Höstterminen 2012 startade också kursen Tolkning, inriktning teckenspråk för första gången. Kursen ges i samarbete med den teckenspråks- och dövblindtolkutbildning inom folkbildningen som TÖI har tillsynsansvar för.

Inom ramen för översättarutbildningar har kurser i översättning till och från svenska anordnats på grundnivå. På avancerad nivå har masterprogram i översättning från franska, spanska, italienska, tyska och engelska anordnats. TÖI har även erbjudit kandidatkurser inom både tolkning och översättning liksom kurser för magisterexamen i översättningsvetenskap på avancerad nivå. Dessutom har fortbildningskursen Juridik för tolkar och översättare anordnats.

Kurs	2011	2011	2010	2009
	Registrerade studenter	HST	HST	HST
Översättarutbildningar	128	53,1	52	71,5
Konferenstolk	15	3,8	-	-
Övriga tolkutbildningar	63	19,3	11,5	9
Specialkurs	48	10,6	19,5	19
Tolk/översättarutbildning	50	25	25,5	37,5
Totalt	304	111,8	108,5	137

Tabell 25: Antal registrerade studenter och helårsstudenter vid TÖI:s utbildningar år 2011 med jämförelsetal för åren 2009 och 2010.

Antagningsprov till konferenstolkutbildningen hölls i slutet av vårterminen 2010, men utbildningen kunde inte starta till hösten på grund av för få godkända sökande inom de planerade språkkombinationerna.

Utbildning i särskilda ämnen

Av årsredovisningen ska framgå antalet erbjudna platser, antalet sökande samt antalet helårsstudenter och helårsprestationer inom finska, lettiska, litauiska, portugisiska, strålningsbiologi och svenskt teckenspråk.

Stockholms universitet har under 2011 haft som särskilt åtagande att erbjuda utbildning i ämnena finska, lettiska, litauiska, portugisiska, strålningsbiologi och svenskt teckenspråk.

Nedan redovisas antalet sökande till respektive utbildning. Antalet sökande till samtliga utbildningar har ökat. Särskilt stor är ökningen inom svenskt teckenspråk, vilket bl.a. beror på ökat antal kortare kurser, distanskurser och riktade kurser till förskolepersonal.

Ämne	2011	2010	2009
Finska	236	212	244
Lettiska	26	15	8
Litauiska	28	13	8
Portugisiska	485	295	432
Strålningsbiologi	20	18	5
Svenskt teckenspråk	981	645	524

Tabell 26: Totalt antal sökande till utbildningar som ges enligt särskilt åtagande 2009-2011.

Universitetet erbjuder ett visst antal platser i dessa ämnen varje år. I de flesta av ämnena antas dock alla behöriga sökande. Detta får till följd att antalet platser och antalet antagna kan skilja sig högst väsentligt.

Ämne	2011	2010	2009
Finska	135	480	480
Lettiska	50	20	20
Litauiska	50	20	20
Portugisiska	249	240	250
Strålningsbiologi	16	16	10
Svenskt teckenspråk	305	141	249

Tabell 27: Antal erbjudna platser på utbildningar som ges enligt särskilt åtagande 2009-2011.

Ämne	2011		2010		2009	
	HST	HPR	HST	HPR	HST	HPR
Finska	35	11	41	25	43	24
Lettiska	6	4	8	7	13	6
Litauiska	6	3	10	7	7	2
Portugisiska	71	36	76	33	81	38
Strålningsbiologi	2	3	4	4	6	5
Svenskt teckenspråk	38	38	34	17	32	28

Tabell 28: Antal helårsstudenter och antal helårsprestationer på utbildningar som ges enligt särskilt åtagande 2009-2011.

Test i svenska för universitets- och högskolestudier (Tisus)

Av årsredovisningen ska framgå antalet deltagare i testet.

Stockholms universitet har regeringens uppdrag att ansvara för konstruktion, utveckling och samordning av det behörighetsgivande testet i svenska (Tisus). Testets målgrupp är studerande med utländsk gymnasieexamen som vill studera vid svenska universitet och högskolor.

Provet gavs den 11 maj och 2 november vid sju universitet och högskolor: Göteborg, Linköping, Lund, Malmö, Stockholm, Umeå och Uppsala. Provet gavs även på ett 70-tal olika platser världen över. I absoluta tal ökade testet i utlandet mest under året.

	2011	2010	2009
Antal testdeltagare	721	729	778
<i>varav i</i>			
Stockholm	241	284	258
Göteborg	80	86	86
Uppsala	46	42	73
Lund	49	56	66
Malmö	28	32	44
Linköping	20	12	22
Umeå	18	11	7
Utlandet	239	206	222

Tabell 29: Antal testdeltagare i Tisus 2011 med jämförelsetal 2009 och 2010.

Antalet testtagare som tar testet i utlandet utgör cirka 30 procent. Flest testtagare per ort fanns i London (inkl. Cobham) 17, Beijing 13, Aten 11, Wien 9, München 8 och Shanghai 8.

Testet fick 2009 betyget *Satisfactory* i en extern kvalitetsgranskning som genomfördes 2008 enligt de minimikrav (*Minimum Standards*) som gäller för medlemmarna i Association of Language Testers in Europe (ALTE). Det ställdes dock krav på en handlingsplan (*Action Plan*) för att förbättra jämförbarheten för de muntliga och skriftliga provdelarna mellan provomgångarna. Arbetet med att kvalitetssäkra

Tisus enligt handlingsplanen har fortsatt under året. Detta har bland annat inneburit ett fortsatt arbete med att förbättra bedömarreliabiliteten, och en fortsatt validering av de skriftliga och muntliga delproven.

Nationella medel för studenter med funktionshinder¹

Av årsredovisningen ska framgå vilka åtgärder som vidtagits vid lärosätena för att förbättra situationen för studenter med funktionshinder samt kostnaderna för de pedagogiska stödåtgärderna. Vidare ska framgå det kända antalet studenter med funktionshinder vid lärosätena med fördelning per lärosäte, funktionshinder och kön.

Stockholms universitet har i uppdrag att samla in uppgifter om övriga högskolors kostnader för särskilt pedagogiskt stöd till studenter med funktionshinder och i mån av behov fördela de nationella medel som anvisas för detta ändamål. Stockholms universitet finner dock återrapporteringskravet tveksamt utformat.

De kostnadsuppgifter som universitetet samlar in avser endast personliga pedagogiska insatser i studiesituationen för enskilda studenter med funktionshinder samt riktade pedagogiska insatser som erbjuds studenterna ifråga i grupp. Sammanställningen 2011 avser kostnader för utbildningstolkning, anteckningsstöd, mentor, enskild handledning och extra handledning, riktat språkstöd, viss studentassistans inom högskolan och vissa kostnader för litteratur som inte produceras av Talboks- och punktskriftsbiblioteket. Dessutom inkluderas vissa kostnader för anpassad examination, en åtgärd som i allt högre grad inkluderas i den pedagogiska metodutvecklingen på institutionsnivå.

Under 2011 beräknas dessa kostnader uppgå till 63 655 tkr (faktiska kostnader år 2010 var 66 999 tkr och 67 223 tkr 2009). 39 133 tkr (61 procent 2011, 62 procent 2010, 68 procent 2009) av dessa kostnader avser utbildningstolkning (teckenspråk och en liten andel skrivtolkning). Kostnaderna ska i första hand täckas genom att universitet, högskolor och enskilda utbildningsanordnare med statligt bidrag till utbildning och tillstånd att utfärda examina avsätter 0,3 procent av sina anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

De anvisade medlen för budgetåret 2011 uppgick till 32 046 tkr (31 973 tkr 2010 och 30 934 tkr 2009), varav 28 509 tkr fördelades i januari, med kostnadsuppgifterna för 2009 som underlag. Vidare tilldelades Institutionen för lingvistik vid Stockholms universitet 1 258 tkr (1 193 tkr 2010 och 1 143 tkr 2009) för arbetet med digitalt svenskt teckenspråkslexikon i enlighet med propositionen Den öppna högskolan (2001/02:15). Utöver den fortlöpande uppdateringen av huvuddatabasen, har ytterligare ett speciallexikon producerats över *Tecken inom idrott*. Olika tillämpningar har tagits fram såsom en enklare sökfunktion med svenska indexord för *Svenskt teckenspråkslexikon*. Därigenom är teckenspråkslexika numera sökbara på många olika sätt. Även mobilversioner har tagits fram under året: *Svenskt teckenspråkslexikon – mobilversion för iPhone* samt *TeckLex Mobil* för Android och iPhone. Universitetets kostnader för arbetet med det särskilda åtagandet rörande studenter med funktionshinder, inklusive högskolegemensamma aktiviteter som härrör till åtagandet, uppgick till 1 518 tkr.

¹ För statistik rörande studenter på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå med funktionshinder som erhållit medel för särskilt pedagogiskt stöd budgetåret 2011 se bilaga 2.

Jämfört med 2010 ökade antalet kända studenter med 6 procent (7 procent 2010 och 22 procent 2009). Här bör framhållas att i takt med att den generella tillgängligheten utvecklas vid universitet och högskolor, kommer ett stigande antal studenter inte med i denna studentstatistik.

Budgetåret 2011 bereddes 7 654 (7 200 studenter år 2010 och 5 853 studenter år 2009) studenter, varav 20 forskarstuderande, tillgång till lärosätenas stödresurser genom kontakt med en samordnare för studenter med funktionshinder. I studentgruppen var 63 procent kvinnor, vilket överensstämmer i stort med studentpopulationen i övrigt. Uppskattningsvis har ytterligare 661 studenter, varav 12 forskarstuderande, under året kommit till samordnarnas kännedom genom att lärare och vägledare vid institutioner/motsvarande kontaktat och konsulterat en samordnare. Även detta år är det gruppen studenter med kognitiva funktionshinder som ökat mest i antal.

Fler internationella kontakter med både universitet och studenter än tidigare år har föranlett förbättrad information på engelska på många håll. Lunds universitet har sedan tidigare erbjudit studenterna en studieteknisk kartläggning för att utforma kvalitativ individuell handledning. Från och med 2011 har detta även erbjudits på engelska vilket har kommit inresande studenter tillgodo.

Nya initiativ med riktad språkhandledning har tagits vid många lärosäten, exempelvis vid Uppsala universitet, Högskolan i Borås och KTH. Aktiviteter som riktade kurser i studieteknik, IT-stöd och talboksanvändning växer i omfattning vid landets lärosäten och har erbjudits löpande under terminerna vid Göteborgs och Örebro universitet. De ökande studentantalen leder till att dessa aktiviteter i högre grad än tidigare erbjudits studenter i grupp och även via webben. Många lärosäten har under året följt Göteborgs universitets exempel och införskaffat campus- och studentlicenser för riktade programvaror.

I samarbeten mellan samordnare och högskolepedagoger, bibliotekarier, lärare, studentombud och andra studentrepresentanter med flera, har arbetsmöten och seminarier hållits vid flertalet lärosäten kring arbetsmiljö och likabehandling ur ett funktionshinderperspektiv med särskilt fokus på pedagogisk tillgänglighet för studenter med funktionshinder.

Specialpedagogisk utbildning

Stockholms universitet ska medverka till att tillgodose behovet av pedagoger med inriktning mot undervisning av elever med synskada respektive elever med hörselskada. Av årsredovisningen ska framgå hur universitetet arbetat med detta uppdrag.

Redovisning avseende utveckling inom synområdet

Arbetet med uppdraget bedrivs främst via Specialpedagogiska institutionen, som är en av de institutioner vid Stockholms universitet som tillhandahåller utbildning av pedagoger med inriktning mot elever med synnedsättning respektive elever med dövhet eller hörselskada. Andra medverkande institutioner vid Stockholms universitet är Institutionen för lingvistik samt Institutionen för matematikämnet och naturvetenskapsämnenas didaktik (MND).

Specialpedagogiska institutionen har tillsammans med Institutionen för lingvistik och MND genomfört en konferens för att utröna det framtida behovet av lärar-

och kompetensutbildning inom döv-/hörselområdet samt skriva fram forsknings- och utvecklingsområden. Vid konferensen deltog Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), landets hörselskolor samt förskolor i Storstockholmsområdet.

Mot bakgrund av de behov av lärarutbildning, speciallärarutbildning och övrig kompetensutveckling som framkom under konferensen, har Specialpedagogiska institutionen haft fortsatta diskussioner med SPSM och Hörselhabiliteringen om behovet av utbildningsinsatser inom döv-/hörselområdet. Flera kurser planeras att i samverkan med SPSM och Hörselhabiliteringen ges under 2012.

I och med beslutet om en specialisering mot döva och hörselskadade i speciallärarprogrammet har nu utretts vilka kurser som kan ingå i ett masterprogram i specialpedagogik respektive i speciallärarexamen med inriktning mot döva och hörselskadade.

I samverkan med SPSM och Hörselhabiliteringen inom landstingen över hela Sverige planeras fler fristående kurser på grund- respektive avancerad nivå och dessa ska kunna erbjudas som distanskurser i högre utsträckning än hittills.

Specialpedagogiska institutionen har under 2011 drivit och vidareutvecklat en breddningsspecialisering med fokus på pedagogiskt arbete med döva och hörselskadade elever inom lärarprogrammet, där fjorton studenter deltagit. Under 2011 har också två fristående kurser inom döv-/hörselområdet på grundnivå erbjudits. I dessa kurser har totalt 30 studenter deltagit. Specialpedagogiska institutionen har också under 2011 utvecklat en kurs på grundnivå avsedd som förberedelse för utbildning på magister-masternivå. Kursen kommer att ges för första gången vårterminen 2012.

När det gäller övriga institutioner har Institutionen för lingvistik anordnat fortbildning av teckenspråkstolkare samt kursen ”Barns teckenspråk”, för förskollärare inom specialskolan.

Verksamheten som finansieras av de särskilda medel som gått till MND har huvudsakligen inriktats mot att sammanställa och redovisa resultat av samarbetet med SPSM, lägga en grund för fortsatt samarbete samt initiera och föreslå inriktning på arbetet för år 2012.

En avhandling vid MND är inriktad mot naturvetenskap i specialskolan och innebär en utveckling av kunskapen om undervisning och lärande i naturvetenskap i specialskolan. Doktoranden finansieras på del av sin anställning med de särskilda medlen för att möjliggöra en nära kontakt mellan avhandlingsarbetet och utvecklingsarbetet i specialskolan för döva och hörselskadade.

Under 2011 färdigställdes en rapport riktad till NO-lärare i specialskolan och SPSM. Rapporten beskriver och tolkar en nulägesituation av NO-undervisning samt lämnar förslag på hur undervisningen kan utvecklas. Rapporten är ett resultat av ett nära samarbete mellan MND och lärare i specialskolan.

Redovisning avseende utveckling inom synområdet

Det finns ett stort behov av högskoleutbildning inom synområdet både vad gäller personal inom syncentral, habiliteringsverksamhet och inte minst inom skolan. Till första omgången av masterprogrammet inriktning syn som startade 2009 sökte

25 personer, 12 tackade ja och 8 går nu utbildningen på halvfart. Höstterminen 2010 hade 22 personer sökt till masterprogrammet, 6 tackade ja. Detta låga studentantal föranledde Specialpedagogiska institutionen att ställa in kursomgången. Inför höstterminen 2011 öppnades därför masterprogrammet och det blev möjligt att söka höstens kurs i orientering och förflyttning (Mobility) som fristående kurs, med samma behörighetskrav som gäller för masterprogrammet. Detta gjorde att studentantalet ökade väsentligt under höstterminen. Totalt 29 personer sökte och 16 personer registrerades.

Sammanfattningsvis finns flera möjliga orsaker till det låga deltagandet i masterprogrammet, dels att det finns många utbildningsanordnare inom högskolan dels att det blivit betydligt svårare att få arbetsgivaren att bevilja ledighet för att gå långa programutbildningar på betald arbetstid.

Övrig återrapportering

Nya högskoleplatser

De universitet och högskolor som under 2010 och 2011 har tilldelats medel för nya högskoleplatser ska i årsredovisningen för 2011 redovisa hur de ökade antalet högskoleplatserna har disponerats samt i vilken utsträckning den ökade tillgången på utbildning har motsvarat studenternas efterfrågan.

Universitetet har inte utnyttjat de nya medlen då de inte efterfrågats i verksamheten.

Studieavgifter för tredjelandsstudenter

I årsredovisningen ska den studieavgiftsfinansierade verksamhetens omfattning redovisas. Årsredovisningen ska även innehålla en redogörelse för den studieavgiftsfinansierade verksamhetens eventuella påverkan på lärosätets övriga verksamhet. Universitetet ska redovisa antalet tredjelandsstudenter som har deltagit i utbildning inom utbytesavtal och de eventuella förändringar som har skett i utbytesavtalsverksamheten. Vidare ska universitetet redovisa hur samarbetet med Migrationsverket har fungerat.

Till höstterminen 2011, då studieavgifter infördes, antogs totalt 344 studieavgiftsskyldiga studenter till Stockholms universitets masterprogram (230 studenter) och/eller kurser (110 studenter till 163 kurser) samt till program på grundnivå (4 studenter). De flesta av dessa studenter (71 procent) sökte och antogs i antagningsomgången för internationella studenter med sista ansökningsdag 17 januari medan en mindre del sökte och antogs i ansökningsomgången för svenska studenter med sista ansökningsdag 15 april.

Av de totalt 344 studieavgiftsskyldiga som antogs har ett mindre antal studenter fått ändrad avgiftsstatus och behöver därför inte betala studieavgift. Totalt 68 studenter, av de 344 som antogs, har påbörjat sina studier och betalat studieavgift alternativt beviljats stipendium för program och/eller kurs samt för program på grundnivå. Under höstterminens gång har en handfull studenter fått ändrad avgiftsstatus och kommer således inte att behöva fortsätta betala studieavgift kommande termin.

Ett tiotal studenter utöver dessa har betalt in studieavgift men har fått den återbetalad då de av olika skäl inte påbörjat sin utbildning. Dessa skäl kan vara ändrad avgiftsstatus, problem med uppehållstillstånd, sjukdom etc.

Av de antagna studenterna har 27 studenter beviljats stipendium; 14 studenter har fått stipendium genom något av de fyra program som Svenska Institutet ansvarar för och 13 studenter genom Stockholms universitet och det nya stipendieprogram som Internationella programkontoret hanterar. Av dessa har dock två studenter hoppat av i ett sent skede (en Svenska Institutet- och en Stockholms universitetstipendiat) och en student kommer att påbörja sin utbildning först vårterminen 2012. Enligt ett internt beslut vid Stockholms universitet ska stipendierna som Stockholms universitet hanterar fördelas främst till följande studenter: särskilt kvalificerade studenter främst från universitetets prioriterade partneruniversitet, men även andra särskilt kvalificerade studenter kan komma ifråga, studenter som antas till ett- och tvååriga program på engelska som leder till generella examina på avancerad nivå (magisterexamen och masterexamen), studenter som i första hand söker utbildning vid Stockholms universitet ska prioriteras. Dessa 13 stipendier fördelades till och beslutades av de fyra fakulteterna, Humanistiska fakulteten (3 stipendier), Juridiska fakulteten (4 stipendier), Naturvetenskapliga fakulteten (2 stipendier) och Samhällsvetenskapliga fakulteten (4 stipendier).

De 68 studenter som har påbörjat sin utbildning vid Stockholms universitet hösten 2011 kommer från ca 25 länder med god geografisk spridning och med USA (12 studenter varav 3 stipendiater), Kina (9 studenter) och Ryssland (9 studenter varav 5 stipendiater) i topp.

Redogörelse för påverkan på lärosätets övriga verksamhet

Införandet av studieavgifter har inneburit att rutiner och (tekniska) system för att administrera studieavgifterna måst utvecklas. Det gäller bl.a. ekonomiska rutiner för inbetalning men också för återbetalning av studieavgifter samt rutiner för att administrera studieavgiftsskyldiga studenter i Ladok. Processen med fakturahantering och betalning har inneburit mycket administration. Ett exempel på detta är att det under våren skickades fakturor till alla antagna studenter men det var enbart ca 20 procent som faktiskt betalade. Ett annat är hanteringen av de avgiftsskyldiga studenter som sökte i den andra omgången med sista ansökningsdag 15 april. Antagningsprocessen var klar i början av augusti vilket innebar kort tid för utskick av fakturor, kontroll av inbetalning och registrering av inbetalning i Ladok för att Migrationsverket därefter skulle kunna bevilja uppehållstillstånd. I och med att ett nytt stipendieprogram införts har universitetet även behövt utveckla ett system för att hantera ansökningar inom detta. Det har också inneburit att stipendieprocessen måste vävas in i antagnings- och betalningsprocessen.

Antagningsprocessen har påverkats av införandet av studieavgifter genom bl.a. andra deadlines. Till exempel innebar tidigare antagningsbesked en ökad tidspress i bedömningsarbetet. När det gäller Ladok har viss utveckling behövt ske. Tekniska problem har emellertid lett till förseningar.

Administrationen kring studieavgifter har även medfört merarbete kopplat till andra, icke avgiftsskyldiga, studenter. Det gäller både i arbetet med utbildningsutbud, antagning av nya studenter och administration av befintliga studenter. Till

exempel har utgångspunkten att samtliga studenter är avgiftsskyldiga inneburit ett omfattande arbete med att kontrollera t.ex. de som ska läsa en uppdragsutbildning.

När det gäller mottagningsverksamhet för inresande internationella studenter förstärktes den verksamheten inför höstterminen 2011 pga. införandet av studieavgifter. Mottagningsarbetet sker i samarbete med Studentkåren som ansvarar för sociala aktiviteter, bl.a. anordnades fler sociala aktiviteter under den s.k. Orientation week jämfört med tidigare år. När det gäller studentbostäder prioriteras universitetets utbytesstudenter framför andra internationella studenter. Till hösten 2011 gjordes en förändring i prioriteringen som innebar att de avgiftsskyldiga studenter som tilldelats ett stipendium från Stockholms universitet erbjöds en studentbostad genom universitetet. Den centrala studie- och karriärvägledningen har alltid varit öppen för alla studentkategorier men under hösten 2011 anordnades för första gången karriärvägledningsseminarier på engelska.

Antalet tredjelandsstudenter som deltagit i utbytesavtal och förändringar inom utbytesavtalsverksamheten

Universitetet arbetar för ett ökat internationellt utbyte på alla utbildningsnivåer. Detta arbete har intensifierats till följd av införandet av studieavgifter, vilket har resulterat i ett ökat antal internationella samarbetsavtal och ett ökat antalet inresande utbytesstudenter från tredjeland. På institutionsnivå, där de flesta av universitetets avtal finns, har det skett en revidering av utbytesavtal. Vid en del institutioner har detta inneburit att fler avtal har tecknats för att kunna ha en internationell atmosfär/internationellt klassrum på kurser och program.

Under 2011 har 336 tredjelandsstudenter deltagit i utbildning inom utbytesavtal vid Stockholms universitet. Studenterna kom främst från Kina (91), USA (55), Kanada (35), Australien (30) och Singapore (22). Detta är en ökning med 108 studenter, 47 procent, jämfört med 2010 då studenterna främst kom från Kina, USA, Kanada, Brasilien och Japan. Störst ökning har skett av studenter från Kina (+31 studenter), USA (+25 studenter), Kanada (+11 studenter), Singapore (+10 studenter) och Australien (+9 studenter).

Samarbetet med Migrationsverket

Samarbetet med Migrationsverket har fungerat bra. För de studenter som skulle påbörja sin utbildning hösten 2011 var 15 juni formellt sista dag för lärosäten att informera Migrationsverket om inbetalning av studieavgiften skett. Detta för att Migrationsverket ska hinna behandla ansökan om uppehållstillstånd i tid inför terminsstart. Utfärdandet av uppehållstillstånd har fungerat bra. I några fall har uppehållstillstånden inte kommit i tid men orsakerna till detta är svåra att fastslå. Migrationsverket har beslutat om några avslag av uppehållstillstånd pga. att studenten inte haft tillräckliga medel för sitt uppehälle under studierna här.

De studenter som antogs i ansökningsomgången med sista ansökningsdag 15 april verkar inte ha haft några problem med uppehållstillstånd, troligen därför att de redan befunnit sig i Sverige för studier eller för att de kommer från viseringsfria länder och därför kunde få sitt uppehållstillstånd baserat på studier ordnat i Sverige.

När det gäller införandet av de nya uppehållstillståndskorten, de s.k. UT-korten, sammanföll detta med införandet av studieavgifter. De nya reglerna för UT-korten

kan innebära ett hinder för studenter från vissa länder att ansöka om och få ett uppehållstillstånd.

Under hösten har representanter för Migrationsverket besökt Stockholms universitet för att informera om uppehållstillstånd. Syftet var att öka kunskapen om uppehållstillstånd så att anställda vid universitetet ska ge korrekt information till tredjelandsstudenter som antagits till utbildning vid universitetet. Handläggningstiden för att bevilja uppehållstillstånd kan därmed sannolikt förkortas.

Dimensionering av lärarutbildning

Universitetet ska planera för dimensioneringen av olika inriktningar och ämneskombinationer inom lärarutbildningen så att den svarar mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens nationella och regionala behov. Åtgärder och vilka överväganden som har gjorts för att informera och vägleda studenterna i detta val ska redovisas i årsredovisningen.

Informationsspridning och vägledning till studenter och blivande studenter vid lärarutbildningarna sker via informationsaktiviteter som t.ex. Öppet hus, Saco-mässan, Göteborgsmässan, skolbesök, studiebesök liksom i den reguljära mottagningsverksamheten genom besöksmottagning, telefon, mail och webb. En person har ett särskilt ansvar för vägledning och information till studenter på kombinationslärarprogrammet.

Lärarutbildningarna har också olika samrådsorgan där frågor som rör dimensionering och ämneskombinationer i relation till studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov bevakas och diskuteras. Kommunförbundet Stockholms län (KSL) inventering av lärarutbildningsbehovet i länet samt Skolverkets och Högskoleverkets prognoser utgör en del av underlaget.

Omställningen till den nya lärarutbildningen innebär att universitetet erbjuder ämneskombinationer enligt högskoleförordningen, vilka tagits fram i samarbete med fackhögskolorna och företrädare för skolhuvudmännen.

I och med bestämmelserna om legitimation för lärare och förskollärare finns en märkbar ökning i efterfrågan på kompletterande utbildningar. Sådana finansieras bl.a. via uppdragsutbildningar inom ramen för de nationella VAL- och ULV-projekten och Lärarlyftet II. Tydlig information om vart den sökande kan vända sig för studievägledning finns framförallt på webben och vid programansvariga institutioner.

För exempelvis ämneslärare i samhällskunskap och geografi finns det hos studenterna en relativt stor efterfrågan, men arbetsmarknadens behov är inte lika stort. Samhällsvetenskapliga fakulteten har därför inför 2012 minskat antalet utbildningsplatser och dimensionerar för endast ett årligt intag i samhällskunskap.

När det gäller ämneslärarutbildningen med naturvetenskapliga ämneskombinationer, som startade höstterminen 2011, är problemet det omvända. Utbildningen är organiserad så att det blir möjligt att bedriva ämneslärarutbildning inom de naturvetenskapliga ämnena trots att antalet studenter är litet, men öppnar även möjligheter att locka studenter som bedriver ämnesstudier till lärarutbildningen. Denna organisation medför också att studenterna förutom ämneslärarexamen kan ansöka om generell examen, vilket kan ha en positiv inverkan vid rekrytering av studenter.

För den s.k. SFI-utbildningen, svenska som andraspråk och spanska beslutades att ge utbildningarna trots att antalet sökande var lågt. Detta med tanke på att behovet av lärare i dessa ämnen är stort vid skolor i Sverige.

Att det inom lärarutbildningen med inriktning mot olika naturvetenskapliga ämnen och i viss mån matematik råder brist på studenter, kommer att få allvarliga konsekvenser för skolors möjlighet att rekrytera behöriga lärare inom dessa ämnen. För att råda bot på denna brist arbetar fakulteten med olika former av informations- och rekryteringsåtgärder, såväl generella rekryteringsåtgärder som specifikt riktade annonseringsinsatser. Bland fakultetens rekryteringsbefrämjande aktiviteter under 2011 kan "Världens längsta experimentbord" nämnas.

Ett annat exempel är Specialpedagogiska institutionen som under 2011 bl.a. arrangerat Specialpedagogikens dag och deltagit på mässan Skolforum med en egen monter i syfte att öka intresset för och kunskap om Speciallärar- respektive Specialpedagogprogrammet. Eftersom dessa utbildningar är påbyggnadsutbildningar informeras också studenter på de övriga lärarprogrammen om möjligheten att läsa dem.

Forskning och utbildning på forskarnivå

Omfattning av utbildning på forskarnivå

Nyantagning

Under år 2011 antogs 324 studenter till utbildning på forskarnivå vid Stockholms universitet. De nyantagna doktorandernas fördelning på fakulteter framgår av nedanstående tabell. De senaste tre åren har antalet nyantagna doktorander varierat kring 300 och andelen kvinnor har varit ungefär 50 procent.

Fakultet	2011	2010	2009
Humanistiska fakulteten	59 (49)	39 (54)	47 (64)
Juridiska fakulteten	14 (36)	13 (54)	6 (33)
Samhällsvetenskapliga fakulteten	87 (55)	97 (49)	89 (61)
Naturvetenskapliga fakulteten	164 (48)	147 (42)	170 (45)
Totalt	324 (49)	296 (47)	312 (52)

Tabell 31: Antal nyantagna till utbildning på forskarnivå 2009-2011 fördelat på fakultet. Andelen kvinnor anges inom parentes i procent av antalet nyantagna per år och fakultet.

Genomsnittlig nettostudietid

I tabellen nedan redovisas genomsnittlig nettostudietid för doktorsexamen och licentiatexamen fördelat på fakulteter för år 2011 jämfört med åren 2009 och 2010.

Fakultet	2011	2010	2009
Humanistiska fakulteten			
Doktorsexamina	4,9	4,8	4,9
Licentiatexamen	2,7	3,6	6,5
Juridiska fakulteten			
Doktorsexamina	5,1	6,4	4,3
Licentiatexamen	-	-	-
Samhällsvetenskapliga fakulteten			
Doktorsexamina	4,6	4,4	4,2
Licentiatexamen	3,3	3,1	4,6
Naturvetenskapliga fakulteten			
Doktorsexamina	4,1	3,9	3,8
Licentiatexamen	2,9	3,0	3,6
Totalt Stockholms universitet			
Doktorsexamen	4,4	4,2	4,2
Licentiatexamen	2,9	3,0	3,8

Tabell 32: Genomsnittlig nettostudietid (år) för doktorsexamen respektive licentiatexamen 2009-2011 fördelat på fakultet och för hela universitetet.

Som framgår av tabellen är den genomsnittliga studietiden kortare inom Naturvetenskapliga fakulteten än inom de övriga fakulteterna. Nettostudietiden för doktorsexamina inom respektive fakultet visar endast obetydliga variationer mellan åren. Vid Juridiska fakulteten är populationen liten, vilket innebär att även mindre förändringar mellan åren kan få relativt stora effekter på den genomsnittliga studietiden.

Både inom Humanistiska och Naturvetenskapliga fakulteterna var nettostudietiden för licentiatexamen kortare under 2011 jämfört med tidigare, medan den var något längre inom Samhällsvetenskapliga fakulteten. Antalet licentiatexamen inom Humanistiska fakulteten är relativt få, vilket innebär att nettostudietiden för licentiatexamen kan variera märkbart mellan åren.

Examina

Nedan redovisas antalet doktorsexamina respektive licentiatexamen för 2011 jämfört med 2009 och 2010 fördelat på fakulteter.

Fakultet	2011	2010	2009
Humanistiska fakulteten			
Doktorsexamina	31	43	49
Licentiatexamen	11	3	2
Juridiska fakulteten			
Doktorsexamina	1	2	3
Licentiatexamen	-	-	-
Samhällsvetenskapliga fakulteten			
Doktorsexamina	64	76	53
Licentiatexamen	18	15	13
Naturvetenskapliga fakulteten			
Doktorsexamina	129	128	122
Licentiatexamen	74	69	78
Totalt			
Doktorsexamina	225	249	227
Licentiatexamen	103	87	93

Tabell 33: Antal doktorsexamina respektive antal licentiatexamen per fakultet åren 2009-2011.

Det totala antalet doktorsexamina för universitetet minskade med 10 procent jämfört med 2010 och återgick därmed till 2009 års nivå. Antalet licentiatexamen ökade däremot med 18 procent.

Antalet doktorsexamina vid Naturvetenskapliga och Juridiska fakulteten ligger på ungefär samma nivå som tidigare år. Vid övriga två fakulteter har dock antalet minskat betydligt jämfört med 2010.

Samhällsvetenskapliga fakulteten antog fler doktorander än normalt 2005 vilket resulterade i det höga antalet doktorsexamina 2010.

Vid Humanistiska fakulteten har antalet doktorsexamina minskat med 28 procent jämfört med 2010. Detta beror bland annat på att färre blev antagna när hårdare krav på finansiering infördes för ett par år sedan.

Antalet licentiatexamina har ökat de sista åren vilket kan bero på att yrkesgrupperna lärare och förskollärare har erbjudits möjlighet att delta i utbildning på forskarnivå [förordning (2009:1035) om utbildning på forskarnivå för lärare och förskollärare samt förordning (2009:1036) om statsbidrag för utbildning på forskarnivå för lärare och förskollärare]. Denna grupp av forskarstudenter erbjuds möjlighet att inom en sammanlagd tid av högst två år och sex månader uppnå en licentiatexamen.

Prestation: Kostnad per doktorand

I detta avsnitt redovisas universitetets genomsnittliga kostnader, per fakultet, för att utbilda doktorander. Eftersom det inte har varit möjligt att få fram samtliga uppgifter ur de administrativa systemen, t.ex. har det i vissa fall varit svårt att separera utbildning på forskarnivå från övrig forskning, förekommer vissa antaganden och schabloniseringar i beräkningarna.

Beräkningarna har gjorts i flera steg. Kostnaderna för doktorandlöner inklusive lönekostnadspålägg och kostnader för utbildningsbidrag har dividerats med antalet heltidsdoktorander inom utbildning på forskarnivå (se tabell 34 nedan som inkluderar samtliga forskarstuderande oavsett studiefinansieringsform). Kostnaden för att utbilda en genomsnittlig helårskandidat inkluderar även kostnader för lokaler, utrustning, handledning, kurser/utbildning, disputation, resor och andra projektkostnader samt indirekta kostnader¹. Vid Stockholms universitet är personalkostnader beräkningsgrund för de indirekta kostnaderna men i detta fall ingår även kostnader för disputation, resor och andra projektkostnader i beräkningsgrunden.

Nedan visas antal doktorander per år och fakultet omräknat till heltidsdoktorander.

Fakultet	2011	2010	2009
Humanistiska fakulteten	231,8	245,8	245,7
Juridiska fakulteten	39,7	39,7	46,4
Samhällsvetenskapliga fakulteten	355,3	333,5	330,5
Naturvetenskapliga fakulteten	548,4	569,5	570,9
Totalt	1 175,1	1 188,4	1 193,4

Tabell 34: Antal doktorander, heltidsekvivalenter åren 2009-2011 per år och fakultet.

¹ Med *kostnader för lokaler* avses tjänsterum + laborationslokaler + del av gemensamma lokaler. Kostnaderna inkluderar städkostnader, kostnader för el etc.

Med *kostnader för utrustning* avses avskrivningskostnader. Dessa beräknas schablonmässigt som kvoten x/y där x = de totala kostnaderna för avskrivningar inom forskning/utbildning på forskarnivå och y = totalantalet anställda inom forskning/utbildning på forskarnivå vid lärosätet + antalet personer med utbildningsbidrag + antalet personer med stipendier. y inkluderar då också t ex tekniker och administrativ personal som förts till forskning/utbildning på forskarnivå. y uttrycks i heltidsekvivalenter.

I *kostnaderna för handledning* för en heltidsdoktorand inräknas också kostnaderna för den biträdande handledaren. Kostnaden för handledning har beräknats per vetenskapsområde/fakultetsområde (motsv.) och vägts samman till en genomsnittlig kostnad per fakultet. Kostnaderna inkluderar lkp men inte indirekta kostnader.

För att beräkna kostnaderna för handledning har den genomsnittliga handledningen för en heltidsdoktorand uttryckt i timmar, fördelat på aktuella lärarkategorier, multiplicerats med den genomsnittliga kostnaden för respektive lärarkategori.

Kostnaden för kurser/utbildning har beräknats per vetenskapsområde/fakultetsområde (motsv.) och vägts samman till en genomsnittlig kostnad per fakultet.

Kostnader för disputation, resor och andra projektkostnader (inkl. direktavskrivningar) har beräknats per vetenskapsområde/fakultetsområde (motsv.) och vägts samman till en genomsnittlig kostnad per fakultet.

De *indirekta kostnaderna* har beräknats som respektive fakultets genomsnittliga OH-påslag för forskning/utbildning på forskarnivå multiplicerad med den genomsnittliga studiefinansieringskostnaden och kostnader för handledning, kurser/utbildning och kostnader för disputation, resor och andra projektkostnader.

Nedan visas den genomsnittliga kostnaden för att utbilda en doktorand under ett år vid respektive fakultet.

Fakultet	2011	2010	2009
Humanistiska fakulteten	535 161	477 276	473 437
Juridiska fakulteten	629 842	623 094	426 456
Samhällsvetenskapliga fakulteten	604 799	585 870	560 015
Naturvetenskapliga fakulteten	921 295	929 753	991 472

Tabell 35: Kostnad för en genomsnittlig helårskandidat för åren 2009-2011 per år och fakultet.

Juridiska fakulteten antog 13 doktorander 2010, en ökning med 7 doktorander jämfört med 2009. Kostnaderna för doktorandlöner och utbildningsbidrag ökade med 30 procent mellan 2009 och 2010 samtidigt som fakultetens antal helårskandidater minskade. En förklaring till det minskade antalet helårskandidater är att tabell 34 även inkluderar doktorander som inte är finansierade med anslagsmedel.

Naturvetenskapliga fakulteten har högre kostnader för att utbilda doktorander än andra fakulteter, i huvudsak beroende på högre kostnader för lokaler, utrustning och handledning, disputationer, resor och andra projektkostnader.

Då beräkningarna i vissa delar är baserade på uppskattningar bör jämförelser mellan olika fakulteter inom universitetet och jämförelser med andra lärosäten undvikas.

Publiceringar

Publicering i tidskrifter, och då särskilt tidskrifter med peer review-granskning, brukar användas som en indikation på hög kvalitet i forskningen. Antal publikationer inom forskningen är också ett viktigt prestationsmått. Fakulteternas möjligheter att publicera forskningsresultat i tidskrifter varierar emellertid.

Nedanstående siffror vad gäller det totala antalet vetenskapliga publiceringar och det totalt antal referegranskade vetenskapliga publikationer har uppdaterats efter årsredovisningen för 2010. Dels har universitetsbiblioteket importerat Stockholms universitets publikationer (artiklar och forskningsöversikter) från Web of Science till DiVA för samtliga år, dels finns publikationer som registrerats i DiVA efter statistikuttaget förra året med nu.

Statistiken för 2011 är inte helt komplett då samtliga publikationer ännu inte har hunnit registrerats. Dessa siffror kommer att uppdateras i årsredovisningen för 2012.

I tabell 36 nedan anges det totala antalet vetenskapliga publiceringar för respektive fakultet de senaste tre åren.

Fakultet	2011	2010*	2009*
Humanistiska fakulteten	875	1 034	1 168
Juridiska fakulteten	134	155	156
Samhällsvetenskapliga fakulteten	1 652	1 541	1 420
Naturvetenskapliga fakulteten	1 709	1 850	1 726
Totalt	4 370	4 580	4 470

Tabell 36: Antal vetenskapliga publiceringar per fakultet för åren 2009-2011. Redovisningen avser samtliga publiceringar, inklusive populärvetenskapliga. *Uppgifterna för 2009 och 2010 har uppdaterats sedan årsredovisningen för 2010.

Som framgår av tabellen har publiceringsfrekvensen ökat särskilt inom samhällsvetenskap under 2011 jämfört med tidigare år. Övriga fakulteter visar ett lägre antal vetenskapliga publikationer under 2011, vilket delvis kan förklaras med eftersläpning av registreringen i DiVA.

Prestation: Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation

Eftersom det är svårt att skilja på publikationer utifrån hur forskningen finansierats inkluderas inte bara kostnaderna för anslags- och bidragsfinansierad forskning utan också kostnaden för avgiftsfinansierad forskning i underlagssumman.

En refereegranskad vetenskaplig publikation definieras som:

”artiklar och forskningsöversikter som genomgått granskning av oberoende forskare och som presenterar nya insikter i vetenskaplig form”.

Universitetets publikationer enligt ovanstående definition redovisas för åren 2008-2011 i tabell 37 nedan. Siffrorna visar antalet publikationer som universitetets lärare och forskare deltagit i, oavsett antalet författare. Publikationerna har således inte fraktioniserats.

Statistiken för 2011 är inte helt komplett då samtliga publikationer ännu inte har hunnit registrerats. Dessa siffror kommer att uppdateras i årsredovisningen för 2012.

Fakultet	2011	2010*	2009*	2008*
Humanistiska fakulteten	144	184	192	175
Juridiska fakulteten	22	17	18	10
Samhällsvetenskapliga fakulteten	625	550	540	470
Naturvetenskapliga fakulteten	1 315	1 385	1 242	1 140
Totalt	2 106	2 136	1 992	1 795

Tabell 37: Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer (artiklar i tidskrifter) per fakultet för åren 2008-2011. *Siffrorna för 2008, 2009 och 2010 har uppdaterats sedan årsredovisningen för 2010.

Själva kostnaden per refereegranskad publikation har beräknats genom att de årliga kostnaderna för forskning och utbildning på forskarnivå enligt ovan har dividerats med antalet refereegranskade publikationer under respektive år. Resulta-

tet redovisas i tabell 38 nedan. Kostnaden per publikation anges per fakultet. Måtten anges per år under den sista fyraårsperioden.

Beräkningarna visar att kostnaderna per publikation är högst inom Juridiska fakulteten och Humanistiska fakulteten. Klart lägst snittkostnad per publikation har Samhällsvetenskapliga och Naturvetenskapliga fakulteterna. Detta är helt naturligt eftersom publiceringsmönstren inom fakulteterna skiljer sig åt. Inom samhällsvetenskap och särskilt naturvetenskap är det mycket vanligt med publicering i artikelform, medan publicering i andra former, t.ex. monografier är betydligt mer vanlig inom humaniora och juridik. Den typen av publikationer räknas inte in i det redovisade måttet.

Fakultet	2011	2010*	2009*	2008*
Humanistiska fakulteten	2 952 405	2 051 682	1 849 173	1 991 886
Juridiska fakulteten	2 612 056	3 109 250	2 512 744	4 500 031
Samhällsvetenskapliga fakulteten	1 068 602	1 074 810	1 027 136	1 087 509
Naturvetenskapliga fakulteten	953 588	852 150	927 485	1 041 915

Tabell 38: Kostnad per refereegranskad publikation per fakultet för åren 2008-2011. *Siffrorna för 2008, 2009 och 2010 har uppdaterats sedan årsredovisningen för 2010.

Strategiska forskningsområden

Redovisa hur mycket medel för strategiska forskningsområden som har förbrukats samt om och hur bidragen per strategiskt forskningsområde har utbetalats till andra lärosäten och forskningsinstitut. Redovisa även extern finansiering och annan samverkan från forskningsfinansiärer, näringsliv och det övriga samhället i dessa satsningar.

Effekter på naturresurser

Av totalt 12,0 mnkr har EkoKlim sammanlagt förbrukat 12,2 mnkr under 2011. Bidragen har inte betalats ut till andra lärosäten eller forskningsinstitut.

Havsmiljöforskning

Av totalt 7,6 mnkr har det havsmiljöstrategiska projektet, Baltic Ecosystem Adaptive management (BEAM) förbrukat 4,9 mnkr under 2011. Att en del medel ännu inte förbrukats beror främst på att tillsättningar av tjänster tagit längre tid än beräknat, bland annat pga. svårigheter att finna lämpliga personer och att personer som erbjudits anställning tackat nej. Inga medel har utbetalats till andra lärosäten och forskningsinstitut, eftersom sådana inte fanns med i ansökan.

Total extern finansiering till forskningsområdet under 2011 var 12,6 mnkr, främst från forskningsrådet Formas, men även Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB). Viss samverkan förekommer med SMHI.

Klimatmodeller

Av totalt 12,2 mnkr har 1,2 mnkr utbetalats till KTH och 1,2 mnkr till SMHI. Av återstående 9,8 mnkr har 4,4 mnkr förbrukats. Anledningen till att medlen inte förbrukats under 2011 är att ett stort antal anställningar är under tillsättning.

Havsmiljöinstitutet

Regeringen uppdrog år 2008 åt Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet och Linnéuniversitetet att samarbeta inom havsmiljöområdet under namnet Havsmiljöinstitutet. Göteborgs universitet tillfördes nya medel för ett samordnande kansli och en gemensam analys- och syntesfunktion. De fick också ansvaret för att inrätta ett råd bestående av representanter från viktiga myndigheter och de ingående lärosätena, i enlighet med regeringsbeslutet.

Havsmiljöinstitutets uppdraget och enheten vid Stockholms universitet

Stockholms universitets marina forskningscentrum (SMF), har i uppdrag att vara värd för Havsmiljöinstitutets enhet vid Stockholms universitet. Centrets föreskrifter överensstämmer i stor utsträckning med Havsmiljöinstitutets uppdrag, vilket innebär att enhetens verksamhet är naturligt förankrad vid lärosätet.

Stockholms universitet har en representant i Havsmiljöinstitutets råd. Rådet har haft två möten under året.

Verksamhetens styrning och samordning

SMF:s föreståndare ingår i den ledningsgrupp för Havsmiljöinstitutet som har uppdraget att samordna arbetet i den gemensamma verksamheten. I denna grupp finns representation från enheterna vid Umeå universitet, Linnéuniversitetet och Göteborgs universitet samt även från institutets kansli. Ledningsgruppen beslutar gemensamt om institutets verksamhetsplan samt i löpande ärenden under året.

Havsmiljöinstitutet har det centrala uppdraget att årligen rapportera till regeringen om tillståndet i havet och andra viktiga synpunkter i sammandrag. För de två regeringsrapporter som hittills producerats har möjligheten för Stockholms universitet att påverka innehållet varit begränsad. Enheten har enbart getts möjlighet att kommentera vissa textutkast.

Förutom bristande inflytande på regeringsrapporten har enheten vid Stockholms universitet, vid ett flertal ledningsgruppsmöten, påtalat ett generellt behov av bättre arbetsprocesser, dock utan effekt.

Verksamhet 2011

Gemensamma projekt där enheten bidragit i större utsträckning är framställningen av HAVET 2011, HavsUtsikt och havet.nu. Havet 2011 har i år producerats tillsammans med både Havs- och Vattenmyndigheten och Naturvårdsverket och resultaten från miljöövervakningsuppdrag gällande Östersjöns miljötillstånd. Miljöanalytikerna har aktivt deltagit i arbetet med Havet 2011. Därutöver har enheten deltagit i mindre projekt och även drivit helt egna projekt i Havsmiljöinstitutets namn, såsom ett utvärderingsuppdrag från Naturvårdsverket kring förändrad näringsreglering i Bottniska viken samt arbete i Miljöanalysfunktionen för Svealands kustvattenvårdsförbund. Det senare i samarbete med forskare från Systemekologiska institutionen.

Integrering med lärosätets övriga marina verksamhet

En av regeringens satsningar på strategiska forskningsområden, ekosystembaserad

förvaltning av Östersjön (BEAM), är förlagd till Stockholms universitet. Nio institutioner vid Stockholms universitet ingår i programmet, som också är ett samarbete med andra marina aktörer, däribland SMHI och Akvatiska resurser vid SLU (tidigare Fiskeriverket). SMF är värd för programmet och fördelar anslaget.

I SMF:s uppdrag ingår att ansvara för och främja tillgången till marin infrastruktur för forskning, utbildning och miljöövervakning, något som också ingår i Havsmiljöinstitutets uppdrag. Under året samordnades en ansökan till Vetenskapsrådet mellan universiteten i Umeå, Stockholm, Göteborg och Linnéuniversitetet i Kalmar, med syftet att kunna placera ut automatiska mätbojar längs den svenska kusten. Ansökan om 26 mnkr beviljades och planeringen för de första fyra bojarna startar 2012.

Fältstationen Askölaboratoriet utgör en viktig förutsättning för Stockholms universitets Östersjöforskning. En stor mängd av universitetets forskare, doktorander och studenter vistas årligen på stationen. Även tillgången till fartyg för forskning på öppet hav säkras genom SMF:s försorg. Flera av universitetets forskare driver nationella miljöövervakningsprogram på uppdrag av Naturvårdsverket, där SMF:s infrastrukturresurser är viktiga för genomförandet.

SMF behöver ha god kännedom om de forskare som arbetar med marina frågor och vilken forskning som bedrivs vid Stockholms universitet, men även vid andra lärosäten i regionen. Ett aktivt arbete pågår för att förstärka detta nätverk. Under året har också kontakterna med samhällsvetenskaplig forskning stärkts betydligt.

Samverkan med det omgivande samhället

Samverkan med det omgivande samhället är omfattande och sker på alla plan inom universitetet; vid institutioner, fakulteter och centralt. Nedan redovisas organisationen för samverkan, samt de aktiviteter som under året bedrivits dels vid universitetet centralt, dels vid fakulteter och institutioner.

Organisation för samverkan

Stockholms universitet inrättade i januari 2011 Avdelningen för externa kontakter (EXK). Avdelningens huvudsakliga syfte är att generera uppdrag inom utbildning och forskning samt donationer och allmän goodwill till universitetets verksamhet. Avdelningen ska arbeta aktivt med att skapa strategiska kontakter och partnerskap med näringsliv, kommuner, statliga myndigheter, organisationer och privatpersoner samt förmedla kontakter mellan dessa aktörer å ena sidan och universitetets institutioner å den andra.

Verksamheten vid EXK inriktas mot alumnverksamhet, fundraising, näringslivskontakter, uppdragsutbildning och Stockholms universitets förlag. Arbetet under året har koncentrerats på att skapa en ny struktur för avdelningen och att lägga upp mer långsiktiga planer för verksamheten. Den nya strukturen kommer att kunna tillämpas fullt ut från och med 2012.

Stockholms universitets innovationsbolag, SU Innovation AB, och EXK ska arbeta i nära samverkan och dessa utgör tillsammans universitetets centrala stödorganisation för samverkansarbete.

Den kontaktverksamhet som avdelningen bedriver fungerar också som ett stöd till SU Innovation, bland annat med syftet att attrahera kapital till SU Innovations kommersialiseringsverksamhet. Då EXK är relativt nyetablerad har ett mer ingående samarbete mellan avdelningen och SU Innovation ännu inte hunnit utvecklas. Arbetet med att etablera ett sådant samarbete kommer att ha hög prioritet under 2012.

SU Innovation startades 2007 för att stödja primärt forskare, studenter och anställda på Stockholms universitet i arbetet med att kommersialisera sina idéer/forskning. Universitetet har valt att samla hela verksamheten, från den första förutsättningslösa rådgivningen till en strukturerad start och expansion inom inkubatorprogrammen, i SU Innovation.

SU Innovation har två fokusområden: tjänsteinnovationer och biotech-innovationer. Till stor del beror detta på inriktningen på verksamheten vid Stockholms universitet samt det faktum att det finns stort tjänstefokus i svensk ekonomi.

Samverkansaktiviteter

Gemensamma samverkansaktiviteter

Forskare och allmänhet

Under året har en rad universitetsgemensamma aktiviteter arrangerats med fokus på forskningsinformation.

Öppna föreläsningar, där universitetets forskning presenteras i populärvetenskaplig form, ges inom ramen för olika serier, både centralt arrangerade av Kommunikationsenheten och på institutionsnivå. Under året utvecklades utbudet till exempel genom "Universitetet på Plattan" där forskare från Humanistiska fakulteten håller populärvetenskapliga föreläsningar och samtal med publiken på Bibliotek Plattan samt "Rum för barn – forskare berättar". Båda genomfördes i samarbete med Kulturhuset vid Sergels torg.

Forskardagarna ägde traditionsenligt rum i början av oktober. Drygt 4 300 besökare – 1 000 fler än 2010 – lyssnade på 49 nydisputerade forskare som höll korta föredrag. Åhörarna var främst gymnasieelever men även andra intresserade.

Övriga årligt återkommande evenemang där Stockholms universitet stått som huvudarrangör eller medverkande är bland annat Forskarfredag, The Adam Helms Lecture, Bok & Bibliotek, Almedalsveckan, med två egna seminarier om miljökemi och politiskt ledarskap, Lärardagen i fysik, Ung 08 och Levande frågelådan, där ett tusental femteklassare från Stockholmsregionen samlades i Aula Magna och fick ställa frågor till en panel av forskare.

Då 2011 var internationella kemiåret arrangerade universitetet en ChemDay och världens längsta experimentbord, båda med fokus på elever, liksom öppna föreläsningar om kemi. Syftet med arrangemangen var att visa hur viktig kemin är för samhället och hur forskare använder sig av kemi, men också att inspirera besökarna till framtida kemistudier.

En samtalsserie om 2020 års skola och lärarutbildning hade både externa medverkande, bland dem utbildningsministern, och deltagare från universitetet.

Alumnverksamhet

Stockholms universitets alumner blir genom sitt medlemskap i nätverket inbjudna till olika aktiviteter som öppna föreläsningar, arbetsmarknadsdagar, Forskardagarna och övriga universitetsövergripande eller institutionsspecifika seminarier. De får också universitetets externa nyhetsbrev.

Alumnverksamheten har under året arbetat med att öka antalet medlemmar i alumn nätverket, förbättra servicen för och utveckla erbjudandet till nätverkets medlemmar och universitetsinstitutioner. Under hösten har fokus legat på att göra en sammanställning över strategiskt viktiga alumner och att utveckla ett värds-kapsprogram, ett arbete som fortsätter och intensifieras under 2012.

Universitetets alumn nätverk hade i slutet av december 2011 nära 6 000 registrerade medlemmar.

Fundraising

Stockholms universitet har under året fördjupat planeringen av ett mer omfattande fundraisingarbete i syfte att aktivt söka externa samarbetspartners i privat sektor.

Näringslivskontakter

Arbetet med näringslivskontakter har under 2011 haft huvudfokus på ökad arbetslivsanknytning (främst examensarbeten och praktikplatser) inom humanistiska och samhällsvetenskapliga utbildningar, som med undantag för vissa institutioner har en svag tradition av sådana samarbeten. På forskningssidan har en del aktiviteter för att underlätta för forskare som samarbetar med företag och andra externa aktörer genomförts, och flera planeras för 2012.

Uppdragsutbildning

Under året har flera av de regeringsuppdrag som redan tidigare samordnades av universitetet ökat i omfattning – mycket kopplat till det nya kravet på lärarlegitimation. Det gäller regeringsuppdragen att utbilda personer med utländsk lärarexamen (ULV-projektet) och utbildning för personer som saknar lärarexamen (VAL-projektet), fortbildning för verksamma lärare (lärarlyftet) och fortbildning för förskolepersonal.

Universitetet har också samordnat flera uppdrag för arbetsförmedlingen inom ramen för ”Korta vägen-satsningen” för utländska akademiker.

SU-förlag

Förlaget har breddat sin utgivning och försäljningen har ökat med ca 1 mnkr under året.

Samverkansaktiviteter vid fakulteter och institutioner

En stor del av den samverkan som sker vid universitetet sker via fakulteter och institutioner. Deras samarbete med det omgivande samhället är både brett och omfattande och sker regelbundet i flera former, bl.a. deltagande i forskningsdagar och mässor, deltagande i expertgrupper, framträdande i media, deltagande i utredningar, genom debattartiklar, populärvetenskapliga artiklar eller som deltagare i offentliga debatter, samarbete med offentlig och privat verksamhet, m.m.

Flera institutioner har under året deltagit i olika mässor, t.ex. SACO-mässan dit gymnasieungdomar från Stockholmsregionen kommer för att bli informerade och inspirerade till högre studier. Till SACO-mässan togs det också fram en broschyr som presenterar alla de nya lärarprogrammen vid Stockholms universitet.

En lång rad särskilda aktiviteter med samverkansinriktning, t.ex. öppna seminarier, forskardagar och besöksdagar, bedrivs ute på fakulteter och institutioner. Institutionen för arkeologi och antikens kultur har deltagit i Stockholms universitets forskardagar, då de tog emot ett stort antal skolklasser på platsbesök för att tala om sin forskning. Skolklasser från Upplands-Brogymnasiet, International Baccalaureate School South, Jensen gymnasium Norra och Jensen gymnasium Östra har besökt institutionen. Statsvetenskapliga institutionen har genomfört besök på Sigtunaskolan där delar av institutionens utbildningsutbud och forskning presenterades för gymnasieelever. Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen har gett ett tiotal föreläsningar för poliser, åklagare, socialarbetare och psykologer angående forskningsresultat kring utsatta barn.

Vanligt är att universitetets lärare och forskare deltar som representanter i externa styrelser, nämnder m.m. med anknytning till universitetets verksamhet. Vid Institutet för internationell ekonomi (IIES) är exempelvis en professor medlem i priskommittén för Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne. Andra exempel är Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen som har medarbetare som är medlemmar i Ungdomsstyrelsens insynsråd och Skolinspektionens vetenskapliga råd och Filmvetenskapliga institutionen som har medarbetare som har styrelseuppdrag i Svenska filminstitutet och Stiftelsen Ingmar Bergman.

Universitetets lärare och forskare anlitas ofta som expertstöd, t.ex. som ledamöter i kommittéer/statliga utredningar. Omvänt är det mycket vanligt att universitetets institutioner anlitar externa lärare som gästprofessorer, affilierade forskare m.m. Det rör sig ofta om företrädare för arbetslivet som med sina erfarenheter kan bidra både till forskning och till undervisning.

Forskare vid Stockholms universitet förekommer ofta i massmedia. Institutionen för lingvistik har t.ex. deltagit i SVT1:s Vetenskapsmagasin med programmet Barns språkutveckling. Flera andra institutioner är också flitigt förekommande i olika typer av media såsom TV, radio och dagspress.

Samverkan sker även internationellt. En av Statsvetenskapliga institutionens forskare deltog under 2011 som rådgivare i arbetet med att bygga upp en ny demokratisk stat i Tunisien efter revolutionen. Ett annat exempel är Institutionen för journalistik, medier och kommunikation som samarbetar med Academy of Journalism and Communication i Hanoi, finansierat av Linnaeus-Palme, ett internationellt utbyte av lärare.

Flera arbetsmarknadsdagar anordnas vid universitetet under året. Exempelvis bjöds studie- och yrkesvägledare i Stockholmsregionen även i år in till en förmiddag med information om Naturvetenskapliga fakultetens utbildningar i samband med den arbetsmarknadsdag som fakulteten arrangerar i början av december varje år. Arbetsmarknadsdagen är ett årligt återkommande evenemang dit arbetsgivare och studenter inom fakulteten bjuds in. Arbetsgivarna är i de flesta fall representerade av alumner från fakulteten.

Även vid Juridiska fakulteten pågår ett kontinuerligt arbete ut mot arbetsmarknaden. Fakulteten fattade under 2011 beslut om att bilda ett arbetsmarknadsråd i vilket såväl representanter från universitetet som det praktiska rättslivet kommer att delta. Rådet är avsett att utgöra ett diskussionsforum för utvecklingen av juristutbildningen. Genom att fortlöpande anpassa utbildningen till behoven på arbetsmarknaden kan studenternas anställningsbarhet öka. Rådet kommet att ha sitt första möte i januari 2012.

Ett exempel på samverkan med offentlig och privat verksamhet är Institutionen för etnologi, religionshistoria och genusvetenskap som deltar i FoU-projektet Gen(us) vägar, finansierat av Vinnova och bedrivet inom ramen för det regionala innovationssystemet Fiber Optic Valley. Institutionerna arbetar tillsammans med tre organisationer, Acreo, Ericsson Cable & Interconnect samt Hälsinglands sparbank. Ett annat exempel är Institutionen för data- och systemvetenskap som är medlemmar i Järvaandan, ett nätverk av ca 370 organisationer och företag inom Järvaområdet med målet att skapa ökad trivsel och trygghet. Institutionen för data- och

systemvetenskap är också delaktiga i Mobile Life Centre. Centret är en samverkan mellan forskningsorganisationer som SICS och Interactive Institute samt partners från IT- och telekombranschen, bland annat Ericsson Research, TeliaSonera, Sony Ericsson, Nokia och Microsoft Research Ltd partnerskap, samt olika aktörer inom den offentliga sektorn, däribland Stockholms stad och Kista Science City.

En stor del av samverkansarbetet vid universitetet vänder sig till skolorna i regionen, både för att informera om de utbildningar som finns men även för att ge föreläsningar. Ett exempel är Naturvetenskapliga fakulteten som tillsammans med Kungliga Tekniska Högskolan och Stockholms stad finansierar verksamheten vid Vetenskapen hus, som riktar sig till elever främst i högstadiet och gymnasieskolan. Fakulteten finansierar även den årligen arrangerade Forskarskolan som riktar sig till gymnasieelever i årskurs 2.

Ytterligare samverkansformer, som är mer direkt integrerade i själva utbildningarna, är olika typer av praktik för studenterna samt examensarbeten för företag, organisationer m.m. Denna typ av verksamhet är särskilt omfattande inom lärarutbildningen, där verksamhetsförlagd utbildning (VFU) vid Stockholmskommunernas skolor, genomförs av flera tusen lärarstudenter årligen.

Fyra institutioner och två centra är samordningsinstitutioner för VFU vilket innebär samverkan med ett stort antal kommuner. Denna samverkan innebär att initiera, stödja och samordna verksamheter som VFU, kompetensutveckling, praxisnära examensarbeten och praxisnära forskning.

Lärarutbildningen behöver ett kontinuerligt och levande utbyte med skolan. Det är ett av professionsutbildningens fundament och samverkan med skola och samhälle utgör givna inslag i de berörda institutionernas verksamheter.

Samverkan gemensam i all utbildning

Prestation: Antal adjungerade lärare och helårsekvivalenter adjungerade lärare

Många utbildningar inom universitets- och högskolesektorn behöver lärare, vars huvudsakliga verksamhet ligger utanför sektorn, i syfte att tillföra kompetens som normalt inte finns i den ordinarie verksamheten. De adjungerade lärarna underlättar samarbetet med samhället utanför universitetet.

Fakultet	Adjungerad professor		Adjungerad universitetslektor		Adjungerad adjunkt	
	Antal individer	Antal helårsekv	Antal individer	Antal helårsekv	Antal individer	Antal helårsekv
Humanistiska fakulteten	0	0	0	0	0	0
Juridiska fakulteten	1	0,5	0	0	0	0
Samhällsvetenskapliga fakulteten	3	0,58	1	0,15	0	0
Naturvetenskapliga fakulteten	11	1,88	2	0,4	2	0,71
Totalt	15	2,96	3	0,55	2	0,71

Tabell 39: Antal adjungerade lärare per fakultet för år 2011 redovisat i antal individer och i antal helårsekvivalenter.

Samverkan i utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Prestation: Antal studenter som genomfört verksamhetsförlagd utbildning

Läroutbildningen är en akademisk yrkesutbildning. Det innebär att den har en tydlig yrkesförankring där de campusförlagda studierna varvas med studier förlagda i förskola, skola eller gymnasium. Samverkan med regionens kommuner sker kontinuerligt genom läroutbildningens verksamhetsförlagda del.

Antal individer som har genomfört verksamhetsförlagd utbildning inom läroutbildningen uppskattas till ca 3 000.

Med dagens systemstöd (Ladok och VFU-portal) går det inte att få fram exakt antal individer som har genomfört VFU under ett år. Det kommer att underlättas under 2012 då den nya VFU-portalerna är i bruk. Det blir därför fråga om en uppskattning som bygger på antal registrerade studenter på den administrativa kursen PARTOM plus ett antal studenter inom vissa utbildningar som hanteras på annat sätt.

Prestation: Antal studenter som genomfört extern praktik

Det är viktigt att universitetet arbetar för att förbättra kontakterna med det övriga samhället. Universitetet bedriver ett aktivt arbete i syfte att förbättra studenternas etableringsmöjligheter genom att redan under studenternas utbildningstid på olika sätt öka deras kontaktytor med näringslivet och den offentliga sektorn.

Fakultet	Antal studenter 2011
Humanistiska fakulteten	201
Juridiska fakulteten	226
Samhällsvetenskapliga fakulteten	130
Naturvetenskapliga fakulteten	82
Totalt	639

Tabell 40: Antal studenter som genomfört extern praktik per fakultet år 2011.

Samverkan i utbildning på forskarnivå

Prestation: Antal företagsdoktorander

Begreppet företagsdoktorander avser doktorander som bedriver sin forskarutbildning inom en anställning i näringsliv eller offentlig sektor. Någon del av lönen/studiefinansieringen finansieras av arbetsgivaren, som kan vara såväl privat som offentlig. Till kategorin räknas exempelvis de lärare verksamma i kommunala skolor som antagits i samverkan mellan universitetet och kommuner i regionen.

Universitetet hade under 2011 41 företagsdoktorander (med minst 10 procent aktivitet).

Samverkan - innovation

Prestation: Antal affärsidéer och rådgivningsärenden till SU Holding

Under 2011 har 230 rådgivningar (enskilda förstagångsmöten) gällande nya affärsidéer genomförts av SU Innovations affärscoacher. 28 av dessa har SU Innovation haft uppföljningsmöten med. SU Innovation har också arbetat med 14 projekt-företag i inkubatorn-programbaserat (kontinuerlig coaching) och 20 forskare/forskargrupper.

Prestation: Antal sökta respektive beviljade patent

Fakultet	Sökta patent	Beviljade patent
Humanistiska fakulteten	1	0
Juridiska fakulteten	0	0
Samhällsvetenskapliga fakulteten	7	1
Naturvetenskapliga fakulteten	9	3
Totalt	17	4

Tabell 41: Antal sökta respektive beviljade patent per fakultet år 2011.

SU Innovation har varit involverade i 8 patentprocesser.

Prestation: Antal ingångna licensavtal

Inga licensavtal har ingåtts vid universitetet under 2011 men SU Innovation har konkret stöttat åtta projekt/företag i affärer- licenser eller kundintäkter.

Prestation: Antal nystartade företag

1 företag med anknytning till universitetets verksamhet har startats under året.

SU Innovation

Utöver den verksamhet som redovisas ovan har SU Innovation även genomfört ett workshop-program med 6 workshops, totalt 25 deltagare. SU Innovation har också gett översiktsmedel som de har tillgång till via Almi till 20-talet projekt på totalt 300 tkr. Det är medel (normalt 15 tkr per projekt) som kan användas till att köpa in tjänster runt patentering, webutveckling, profil, prototyp, etc.

Under 2011 har SU Innovation startat CSES (Center för Socialt Entreprenörskap i Stockholm) som arbetar med att stimulera och stödja utveckling av sociala innovationer. Detta center har egen finansiering genom ESF-rådet.

Kommersialiseringsprocessen har kommit igång i Berzelii Center Exselent och påbörjats i forskningscentret Mobile Life. Två licensavtal är i slutfasen av förhandling.

SU Innovation arbetar med att revidera sin inkubatorsprocess. Syftet är att tidigare i processen få en indikation på hur stor potential projekten har och att kunna stötta projekten under en längre period. Detta för att öka möjligheterna för projekten att bli framgångsrika och därigenom generera avkastning till SU Holding.

Då SU Innovation inte beviljades medel från Innovationsbron 2011 har man fått arbeta med att söka annan finansiering. Detta innebär emellertid en risk för snedvridning av verksamheten och omfattande rapporteringskrav. SU Innovation har under året startat följande nya delprojekt (alla delfinansierade av andra aktörer):

- CSES– 4,2 mnkr för 2012, egen finansiering, struktur och organisation.
- Inom CSES har Tillväxtverket valt ut ett projekt kring att bygga upp kompetens och nätverk runt affärsängel-finansiering. Startade hösten 2011. Ger kostnadstäckning och utökade resurser kring detta ämne.
- KTH Innovationskontor – samarbete med KTH och Mälardalens högskola. Stockholms universitet erhöll 1 mnkr 2011 för arbetet inom innovationskontoret.
- BASIC – EU-projekt som pågått sedan 2009 och har avslutats i januari 2012.
- På uppdrag av Vinnova har ett koncept för acceleration kring Open Innovation utarbetats tillsammans med SICS Accelerator. Kostnadstäckning.
- Under andra halvåret 2011 startades Forskningsföretagsprogrammet Hum/Sam under projektledning av Milda Rönn (disputerad från Institutionen för nordiska språk). Vinnova har godkänt medfinansiering.

Uppdragsutbildning och uppdragsforskning

En viktig del av universitetets samverkansarbete utgörs av uppdragsutbildning och uppdragsforskning. Samtliga fakulteter utför uppdragsforskning för en rad olika externa aktörer (företag, organisationer, kommuner osv.). Genom dessa får universitetet möjlighet att direkt bidra till det omgivande samhället. Omfattningen på universitetets uppdragsutbildning och uppdragsforskning redovisas i avsnittet Ekonomiskt resultat tabell 3 och 8 ovan.

Antalet helårsstudenter som deltar i uppdragsutbildning har ökat betydligt under 2011 jämfört med 2010. Även antalet helårsprestationer har ökat, men inte i samma omfattning som antalet helårsstudenter. Detta resulterar i en minskning av prestationsgraden jämfört med 2010. De relativa förändringarna i antal studenter och prestationsgrad inom uppdragsutbildningen är ofta ganska kraftiga eftersom den totala mängden studenter är jämförelsevis liten.

Poänggivande uppdragsutbildning	2011	2010	2009
Helårsstudenter	773	652	710
Helårsprestationer	543	510	424

Tabell 42: Antal helårsstudenter och helårsprestationer år 2009-2011 i poänggivande uppdragsutbildning.

Prestation: Intäkter för uppdragsutbildning

Uppdragsutbildning innebär att någon beställer en utbildning av en högskola eller ett universitet. Det kan exempelvis röra sig om ett företag som beställer en skräddarsydd kurs för fortbildning av sina anställda. Detta är en utbildningsform vid sidan om den ordinarie högskoleutbildningen. Den höga förändringstakten i arbetslivet har gjort det nödvändigt med kontinuerlig kompetensutveckling.

Fakultet	2011	2010	2009	2008
Humanistiska fakulteten	29 466	27 158	32 916	28 467
Juridiska fakulteten	4 562	1 988	507	1 079
Samhällsvetenskapliga fakulteten	50 971	45 516	41 900	54 351
Naturvetenskapliga fakulteten	6 850	13 120	15 230	10 061
Totalt	91 849	87 782	90 554	93 958

Tabell 43: Intäkter för uppdragsutbildning (tkr) per fakultet för åren 2008-2011.

Prestation: Intäkter för uppdragsforskning

Uppdragsforskning innebär forskning där en extern beställare bestämmer forskningsområde och rätten till resultatet regleras i avtal. Uppdragsforskning kan till exempel utgöras av forskning som en forskargrupp utför på uppdrag av en myndighet som vill ha en viss fråga belyst eller ett företag som vill ha en metod eller produkt utvecklad.

Fakultet	2011	2010	2009	2008
Humanistiska fakulteten	13 661	12 728	13 276	12 598
Juridiska fakulteten	80	2 393	845	496
Samhällsvetenskapliga fakulteten	21 301	24 833	30 010	23 791
Naturvetenskapliga fakulteten	41 184	40 496	47 327	78 156
Totalt	76 226	80 449	91 459	115 041

Tabell 44: Intäkter för uppdragsforskning (tkr) per fakultet för åren 2008-2011.

Gemensamt för verksamhetsgrenarna

Hållbar utveckling och miljöarbete

Enligt högskolelagen 1 kap. 5 § ska högskolorna i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa.

Stockholms universitet strävar efter att vara ledande i utbildning och forskning om miljö och hållbar utveckling. Inom utbildning på samtliga nivåer ges kurser som behandlar dessa områden, exempelvis i form av ett masterprogram i socialekologisk resiliens för hållbar utveckling vid Naturvetenskapliga fakulteten.

Några exempel där Stockholms universitet bedriver ledande och tvärvetenskaplig forskning är klimatforskning, forskning kring kopplingen mellan ekologiska och sociala system och lärarforskarskolan där fokus ligger på hållbar utveckling, särskilt kopplat till klimatutveckling och vattenresurser. Även när det gäller samverkan och samarbete med omgivande samhället arbetar universitetet för att främja hållbar utveckling, bland annat via kunskapspridning.

Sedan 2009 arbetar Stockholms universitet mot en miljöcertifiering. Under 2011 har arbetet inriktats på att minska miljöpåverkan från tjänsteresor, förbättra avfallshanteringen, utbilda medarbetare i miljöarbete, miljökommunikation m.m.

Universitetet har också genomfört sin första interna miljörevision på ett tjugotal institutioner och enheter. Miljörevisionen utgör ett stöd för universitetets kommande miljöarbete och bidrar till en kännedom om förbättringsområden. Resultaten från miljörevisionen visade bl.a. att universitetet behöver förbättra rutinerna för uppföljning av lagefterlevnad inom miljö och tydliggöra organisationen för miljöarbetet.

I september anordnades en klimatvecka med öppna föreläsningar och tävlingar för att uppmärksamma universitetets anställda och studenter om resornas klimatpåverkan.

I november lanserades ett webbaserat system för inrapportering av miljöavvikelser, miljöförbättringsförslag och tillbud samt arbetsskada/sjukdom. Systemet har för avsikt att effektivisera och underlätta inrapporteringen för universitetets medarbetare.

Årets miljöarbete har lett till förbättrade möjligheter att kommunicera brister och fel inom miljöarbetet och föreslå miljöförbättringar samt större medvetenhet om vikten av ett miljömässigt agerande.

Lika rättigheter och möjligheter, jämställdhet och breddad rekrytering

Stockholms universitet ska vara ett jämlikt och jämställt universitet där alla studenter och anställda behandlas likvärdigt och på ett respektfullt sätt. Vårt

förhållningssätt ska präglas av respekt för varandras olikheter och åsikter. Universitetet ska erbjuda alla studenter en kreativ studie- och forskningsmiljö och medarbetare goda arbetsförhållanden. Oavsett etnisk tillhörighet, funktionshinder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller ålder ska medarbetare, studenter och sökande bemötas med respekt och värdighet. Universitetet accepterar inte diskriminering eller trakasserier som har samband med någon av ovanstående kategorier eller sexuella trakasserier.

Nedan redovisas den rådande könsfördelningen bland olika kategorier av studenter. Inga större förändringar har skett avseende könsfördelningen under de senaste åren bland studenterna.

Utbildningsnivå	2011		2010		2009	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Grundnivå	63	37	63	37	64	36
Avancerad nivå	62	38	63	37	63	37
Forskarnivå	54	46	54	46	55	45

Tabell 45: Andel kvinnor och män i procent bland studenter (individer) på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå 2009-2011.

Nedan redovisas den rådande könsfördelningen bland olika kategorier av anställda. Även här har inga större förändringar skett vad gäller könsfördelningen även om en viss tendens tycks finnas mot fler kvinnliga adjunkter. Totalt sett råder en viss obalans inom vissa yrkesgrupper, men universitetet arbetar aktivt på olika sätt för att motverka detta vid nyrekryteringar.

Yrkesgrupp	2011		2010		2009	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Forskarassistent	45	55	44	56	46	54
Adjunkt	67	33	64	36	65	35
Lektor	48	52	48	52	48	52
Professor	28	72	28	72	27	73
Administrativ personal	64	36	63	37	63	37

Tabell 46: Andel kvinnor och män i procent bland lärare och administratörer (årsarbetare) 2009-2011.

Jämlikhets- och jämställdhetsarbete

Rektor och universitetsstyrelsen har det yttersta ansvaret för universitetets jämställdhets- och jämlikhetsarbete. Prefekter (motsvarande) har ansvar för den operativa hanteringen av frågorna vid institutioner/enheter. Personalavdelningen stödjer chefer och institutioner i deras arbete med jämställdhets- och jämlikhetsfrågor som rör universitetet som arbetsgivare. Studentavdelningen arbetar med jämställdhets- och jämlikhetsfrågor riktat till universitetets studenter och stödjer institutioner i detta arbete.

Till grund för universitetets jämlikhets- och jämställdhetsarbete ligger de policyer och handlingsplaner som har fastställts av universitetsstyrelsen och rektor. Det förebyggande arbete som ska ske för att motverka diskriminering och främja studenters lika rättigheter och möjligheter beskrivs i universitetets årliga likabehandlingsplan, arbetet med breddad rekrytering beskrivs i universitetets handlingsplan för breddad rekrytering. De åtgärder som ska främja lika rättigheter och möjligheter för anställda beskrivs i universitetets jämställdhets- respektive mångfaldsplan. Det främjande tillgänglighetsarbetet för både studenter och anställda skildras i universitetets handlingsplan för tillgänglighet.

Rådet för jämställdhets- och jämlikhetsfrågor har börjat forma sitt arbete och en instruktion för rådets arbete har antagits. Rådet har också initierat en utredning av det pedagogiska stödet till studenter med funktionshinder vid universitetet. Utredningen mynnade ut i en skrivelse som rådet skickade till rektor där Studentavdelningens studentstöd föreslogs få utökade resurser, något som också beviljades i universitetets budget för 2012.

Vid Stockholms universitet pågår två satsningar som tilldelats medel från Delegationen för jämställdhet i högskolan. Den ena är ”Genusmedvetna chefer – en förutsättning för ett genusmedvetet universitet” och är en chefsutvecklingssatsning som ska pågå i tre år. Satsningen syftar till att utveckla genusarbetet och genusmedvetenheten i organisationen. I utvecklingssatsningen deltar femton chefer.

Den andra satsningen ”Genuslabbet” sker i samarbete med Linköpings universitet och syftar till att ge verktyg till såväl seniora som juniora forskare för att främja genusmedvetna karriärer.

Den 8 mars startade nätverket Genusakademin som är ett fakultetsövergripande nätverk för samarbete mellan institutioner/ämnen vid Stockholms universitet som bedriver genusforskning. I nätverket ingår för närvarande nio discipliner och elva professorer vid alla fyra fakulteter. Alla institutioner/ämnen som är intresserade av samarbete kring genusforskning är välkomna att ansluta sig till nätverket.

I samband med World AIDS Day, den 1 december, ordnades World AIDS Week vid Stockholms universitet. Stockholms universitets studentkår var huvudarrangör och spred, i samarbete med bland andra Positiva gruppen och Studenthälsan vid Stockholms universitet, information om hiv och aids genom bokbord, filmvisningar och efterföljande diskussioner.

För att främja lika rättigheter och möjligheter har det under året getts information och utbildningar till anställda och studenter, bland annat i samband med utbildningar för chefer, skyddsombud, doktorander och forskningshandledare samt vid introduktionskurser för nyanställda. Information har getts till studenter i samarbete med studentkårerna vid universitetet.

Breddad rekrytering

Breddad rekrytering kan beskrivas som ett samlingsbegrepp för universitetets arbete för ett mer inkluderande lärosäte. Det handlar om att göra universitetet mer tillgängligt och att arbeta för att alla grupper i samhället får lika stor tillgång till högre utbildning. Stockholms universitet samverkar aktivt både centralt och på

institutionsnivå med riktad verksamhet mot skolor för att öka övergången till högre studier bland annat via studiebesök och mentorskap. Det sker även informationsinsatser genom dels mässor för skolungdomar, dels genom skolbesök i gymnasieskolor för att förbättra elevers kunskap om hur det är att studera på universitetet.

Mentorsverksamheten Medvind, där studenter är mentorer åt elever på fyra grundskolor i Stockholms stad och Botkyrka kommun har fortsatt under året. Vidare har ett centralt mentorskapsprojekt startat under året vars syfte är att underlätta för studenterna vid övergången från studier till arbetsmarknad. I projektet ingår även att genom mentorer från arbetslivet till studenter som saknar närverk visa att akademiska studier lönar sig och därmed öppnar upp för bredad rekrytering.

Studenthälsovård och studievägledning

Studentavdelningen har ansvar för att studenthälsovård finns för universitetets studenter och verksamheten är en egen sektion inom avdelningen. Tretton andra lärosäten i Stockholm har dessutom slutit överenskommelser med universitetet om tillgång till studenthälsovård. Inga större förändringar har skett under året.

Planering av den nationella vägledarkonferensen 2012, som är ett samarbete med KI, KTH, Handelshögskolan och Stockholms universitet, har påbörjats under året. Konferensen äger rum på KI med inslag av seminarier en förmiddag på universitetet.

Riktad vägledning görs till universitetets studenter som är antagna till Sport Campus Sweden, som är en organisation för att främja elitidrott och studier.

En integrering av arbetsmarknadsfrågor, s.k. Karriärservice, inom studie- och karriärvägledningen har påbörjats under året. Seminarieprogram för studenter som tar upp teman kring arbetsmarknaden - företag, organisationer m.fl. bjuds in - har under hösten anordnats varje vecka.

Internationalisering

Internationalisering är viktigt för Stockholms universitet vilket framgår i universitetets verksamhetsplan för 2011-2012 och långsiktiga plan för 2011-2015. Universitetet har ca 1 200 avtal med ca 500 universitet i drygt 50 länder och institutionerna är mycket aktiva när det gäller olika internationella samarbeten. Under 2011 har en ökning skett när det gäller nya internationella samarbetsavtal. I januari fastställdes en övergripande strategi samt riktlinjer för internationellt samarbete vid Stockholms universitet.

När det gäller studenter från tredjeland har Stockholms universitet tappat ett stort antal studenter vilket är negativt ur ett internationaliseringsperspektiv. Internatio-

nella studenter är ett viktigt inslag i internationaliseringen av universitets utbildningar. Studenterna bidrar till att förstärka utbildningens kvalitet genom att tillföra perspektiv och erfarenheter från internationella undervisningsmiljöer och förhållanden. För att fortsätta attrahera tredjelandsstudenter till universitetets utbildningar startades i början av 2011 ett centralt treårigt projekt, Stockholm University Academic Initiative, som syftar till att genom olika åtgärder och marknadsföringsinsatser attrahera och rekrytera kvalificerade betalande studenter till masterutbildningar vid Stockholms universitet. Detta sker genom att ett antal prioriterade partneruniversitet erbjuds ett djupare samarbete inom olika nivåer från grundutbildning till forskning.

Medel för att bjuda in internationellt framstående forskare och till reseanslag för forskningsinitierade aktiviteter har utlysts vid två tillfällen och totalt 38 mnkr har fördelats. Forskningssamarbetet bidrar till att ge universitetet en internationellt präglad akademisk nivå som ska attrahera de bästa utländska studenterna.

Under 2011 har två ledningsresor genomförts till USA/Kanada och till Kina. Ledningsresorna är en del av projektet Stockholm University Academic Initiative och syftar dels till att stärka och fördjupa samarbetet med prioriterade universitet i dessa länder, dels till att informera om Stockholms universitet med syfte att rekrytera kvalificerade internationella studenter till universitetets utbildningar. Utöver ledningsresorna har ett stort antal internationella besök till universitetsledningen tagits emot.

Under 2011 anordnades för andra året i rad ett partnerbesök där partneruniversitet till Stockholms universitet, KTH, KI och Södertörns högskola bjöds in till Stockholm under två dagar. Besöket samordnades av Stockholms Akademiska Forum (StAF) och innebar både individuella program på lärosätena och ett gemensamt program. Totalt deltog 47 personer från 34 lärosäten i 20 länder.

Universitetets centrala stödfunktion för internationalisering och utbyte ger stöd till institutionerna via institutionernas internationella utbyteskoordinatorer genom olika möten, kontakter, samt e-mailutskick. Under 2011 har fyra nätverksmöten, två utbildningstillfällen för nya koordinatorer samt en halv temadag kring försäkringsfrågor, där även representanter för Kammarkollegiet deltog, anordnats.

Studentutbyte

Universitetet arbetar kontinuerligt med att informera lärare och studenter om möjligheter till internationellt utbyte. En viktig informationskanal för att nå ut till så många som möjligt med aktuell information är Stockholms universitets webbplats.

Universitetet deltar bland annat i utbytesprogrammen Erasmus och Linnaeus-Palme. Universitetet strävar efter att öka antalet in- och utresande studenter och har bland annat lyft fram detta som ett prioriterat mål i verksamhetsplanen.

Nedan redovisas hur studentutbytet har sett ut under den senaste treårsperioden.

Fakultet	Helårs- studenter*	Antal	
		in	ut
Humanistisk			
2011	8 510	265	109
2010	8 716	670	226
2009	8 460	497	69
Juridisk			
2011	3 056	164	137
2010	2 894	194	122
2009	2 779	146	120
Samhällsvetenskaplig			
2011	13 504	573	406
2010	14 005	499	275
2009	13 523	433	205
Naturvetenskaplig			
2011	3 999	146	13
2010	4 111	186	15
2009	3 870	156	18

Tabell 47: In- och utresande studenter i utbytesprogram, 2009-2011.

*Helårsstudenter (exklusive beställd utbildning, uppdragsutbildning och avgiftsfinansierad utbildning). Det finns ytterligare 117 inresande studenter 2011 som inte är knutna till en viss fakultet och som därför inte finns med i tabellen ovan.

Utbytesprogram	2011	2010	2009
Erasmus			
Inresande	804	848	691
Utresande	349	297	241
Nordplus			
Inresande	125	137	103
Utresande	24	28	18
Övrigt			
Inresande	336	564	354
Utresande	292	313	153
Totalt inresande	1 265	1 549	1 148
Totalt utresande	665	638	412

Tabell 48: Studerande i utbildning på grundnivå och avancerad nivå inom olika utbytesprogram 2009-2011.

Tidigare år har statistiken för studentutbyte samlats in från institutionerna, vilket har inneburit att vissa studenter som har gått utbildningar på flera olika institutioner har kunnat räknas flera gånger. För att undvika detta och få en bra kvalitet på statistiken har vi för 2011 tagit alla siffror från Ladok. Detta kan förklara den stora skillnaden i det totala antalet inresande studenter.

I samband med att de inresande master- och utbytesstudenterna anländer till Stockholms universitet har välkomstdagar anordnats där studenterna får informa-

tion om bland annat praktiska frågor inför studierna vid universitetet, samt möjlighet till rundtur med guide på universitetsområdet och i Stockholm. Studentkåren anordnar under terminstid sociala aktiviteter för utbytesstudenterna samt möjlighet att få en svensk student som fadder.

Antalet inresande utbytesstudenter hösten 2011 var stort. Detta innebar att även denna höst var efterfrågan på studentbostäder större än tillgången och endast ca 56 procent av de inresande utbytesstudenterna kunde erbjudas studentboende via universitetet. Risken för brist på studentbostäder värderas till en högrisk i universitetets riskanalys.

En ny möjlighet för studenter att hitta boende är via en webbsida (www.akademiskkvart.se) som drivs av Stockholms studentkårers centralorganisation (SSCO) och som universitetet medfinansierar. Den öppnade inför höstterminen 2011 och förmedlar olika former av andrahandsboende. Inför hösten 2011 förstärktes också mottagningsverksamheten för internationella studenter genom olika åtgärder och aktiviteter.

Kvalitetsarbete

Utgångspunkten för universitetet är att kvalitetsarbetet är en integrerad del av den ordinarie verksamheten. Arbetet styrs övergripande av mål och anvisningar i universitetets långsiktiga plan och verksamhetsplan och bedrivs inom ramen för den ordinarie organisationen. Det innebär att fakultetsnämnderna har huvudansvar för kvaliteten i utbildningarna och att den löpande kvalitetssäkringen sker vid universitetets basenheter institutionerna. Från och med 2012 kommer huvudansvaret för kvaliteten i utbildningarna att ligga på de nybildade områdesnämnderna.

Universitetet har ett kvalitetsråd som övergripande bevakar vissa kvalitetsfrågor och deltar i arbetet med den långsiktiga planen och verksamhetsplanen. Under 2011 utsågs en kvalitetssamordnare med operativt ansvar för att leda och samordna det universitetsgemensamma arbetet med kvalitetsfrågor. Kvalitetssamordnaren arbetar på uppdrag av kvalitetsrådet och fakultetsnämnderna.

Genom förstärkningen av den operativa sidan av kvalitetsarbetet har universitetet under 2011 kunnat utöka stödet till verksamheten vid utvärderingar av olika slag. Ett kvalitetsprojekt beslutades av rektor under hösten och har två syften: att informera och ge råd och stöd till institutionerna gällande Högskoleverkets kvalitetsutvärderingar av utbildningarna, och att skriva ett beslutsunderlag rörande de självvärderingar som ingår i utvärderingssystemet.

För detta ändamål påbörjades under året arbetet med att skapa en webbplats med övergripande information om Högskoleverkets utvärderingar samt en projektsida i lärplattformen Mondo, där detaljerad information, länkar och råd inför utvärderingarna finns tillgängliga för institutionerna.

Samtidigt inrättade rektor under hösten en särskild läs- och granskningsgrupp som kommer att ansvara för granskningen av de självvärderingar som ingår i utvärderingssystemet och för återkopplingen till institutionerna. Gruppen består av representanter för universitetets lärare och forskare och leds av en särskild ordförande.

Ordföranden kommer efter hörande av medlemmarna att föreslå rektor att besluta om inlämning av självvärderingarna till Högskoleverket.

Studentinflytande

Studenterna är sedan lång tid tillbaka representerade i universitetets centrala beredande och beslutande organ. Även på fakultets-, institutions- och kommande områdesnämnds nivå är studenterna väl representerade i dessa organ. Universitetet har under året beslutat om en ny policy och riktlinjer för studentinflytande vars syfte är att konkretisera hur arbetet med studentinflytande ska bedrivas inom universitetet.

Riktlinjerna ska ligga till grund för en gemensam och övergripande syn på studentinflytande som ett centralt instrument för att höja kvaliteten på universitetets verksamhet. Stockholms universitets ambition är att, med de insatser som följer av riktlinjerna, inta en ledande position bland landets lärosäten i verksamhet som rör studentinflytande.

Studentinflytandet är en betydelsefull del av universitetets kvalitetsarbete. Studenter och anställda bidrar tillsammans till att skapa en utbildning av hög kvalitet som står sig väl i den internationella konkurrensen.

Högskolepedagogisk utbildning

Universitetspedagogiskt centrum (UPC) har i uppdrag att stötta och främja pedagogiskt utvecklingsarbete vid universitetet och ger högskolepedagogisk utbildning inklusive forskarhandledarutbildning. Även Naturvetenskapliga fakulteten bedriver handledarutbildning två gånger per år.

Den högskolepedagogiska utbildningen ges genom kurserna "UP1 Kursdesign" (3 hp), "UP2 Ämnesdidaktik" (4,5 hp), "UP3 Reflekterande praktik" (7,5 hp), "Forskarhandledarutbildning - i teori och praktik" (3 hp), "Digitala medier och lärande" (5 hp), samt "Att handleda självständiga arbeten" (5 alternativt 7,5 hp). Kurserna UP1, UP2 och forskarhandledarkursen ges även på engelska. Under 2011 gavs 25 kursomgångar av dessa kurser med totalt 369 deltagande lärare och forskare.

Från och med 2011 krävs högskolepedagogisk utbildning motsvarande fem veckor för befordran till lektor eller professor. För anställning som adjunkt, lektor eller professor är högskolepedagogisk utbildning meriterande. Den som anställs som lärare och saknar högskolepedagogisk utbildning om minst 7,5 högskolepoäng ska genomgå sådan utbildning under de två första åren av anställningen. Varje doktorand ska ha minst en handledare som har genomgått forskarhandledarutbildning, och undervisande doktorander ska själva ha genomgått grundläggande högskolepedagogisk utbildning.

Utöver högskolepedagogiska kurser anordnar UPC seminarier, driver projekt och ger pedagogiskt stöd till enskilda institutioner i syfte att utveckla undervisningen och främja lärarnas pedagogiska kompetens. Ett prioriterat område under 2011

har varit stödja universitetets satsningar på ämnesdidaktik genom viss anpassning av kursverksamheten, workshops och samverkan med de nybildade ämnesdidaktiska enheterna. Ett annat prioriterat arbete har varit att främja integreringen av IT i undervisningen i allmänhet och i lärarutbildningen i synnerhet genom dels LIKA-projektet tillsammans med GIH, KMH och KTH, dels inrättandet av en ny högskolepedagogisk kurs, dels fortsatt arbete med stöd till de utbildningsvetenskapliga institutionerna, dels medverkan i arbetet med projektet Future Learn (<http://dsv.su.se/futurelearn/>) inom universitetet.

Kompetensförsörjning

Enligt förordning (SFS 2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag 3 kap. 3 § ska universitetet redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. I redovisningen ska det ingå en analys och en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål.

Universitetets generella mål för kompetensförsörjning och kompetensutveckling är att inom sin organisation ha tillräckligt kvalificerad kompetens, såväl lednings- och kärnkompetens som stödkompetens, för att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet. Risken för att inte kunna tillgodose universitetets kompetensförsörjningsbehov värderas till en högrisk i universitetets riskanalys.

Rekrytering

Universitetet har under året genom externa annonser sökt drygt 600 nya medarbetare, fördelade mellan lärare (inklusive professorer) och forskare, doktorander samt teknisk och administrativ personal. Under året har en systematisk satsning gjorts för att även annonsera på engelska.

Inom fakulteterna har institutionerna i uppdrag att analysera behovet av nyrekrytering mot bakgrund av kommande pensionsavgångar. Här ingår också en analys av hur tillgängliga resurser kan utnyttjas för att möjliggöra rekrytering av de mest kompetenta forskarna. Inom utbildningen på forskarnivå är det vanligt att institutionerna riktar utlysningar av doktorandanställningar till sådana delområden där man bedömer att det finns behov av kompetensförstärkning.

Nyrekryteringsbehovet är en prioriterad fråga som kontinuerligt följs upp av fakultetsledningarna, och som även uppmärksammas i universitetets riskanalys. Vid universitetet är andelen lärare¹ (exklusive gäst- och timlärare) med doktorsexamen 80 procent.

Intern kompetensutveckling

Chefer vid Stockholms universitet står inför stora utmaningar de kommande åren. Nya direktiv från regeringen, sammanslagningar, en ökad mångfald och rörlighet bland de anställda, stora forskningsprojekt och omprioriteringar är några utmaningar som chefen ska kunna hantera. Att utveckla organisationen i takt med omvärlden och en förmåga att leda och hantera förändringar i vardagen blir därför allt viktigare. Chefens roll är att gå före och leda verksamheten mot framgångsrika

¹ Räknat på årsarbetare, det vill säga med hänsyn till anställningens omfattning och längd under året.

resultat och samtidigt stödja och underlätta arbetet för medarbetarna. För att stärka chefer i ovanstående utmaningar erbjöd universitetet 50 chefer plats i det nya chefsprogrammet ”Att vara chef”. Programmet riktar sig till samtliga chefsfunktioner inom universitetet både akademi och förvaltning och särskilt de chefer som är nya i chefsrollen. 47 chefer deltog i det första chefsprogrammet. Ytterligare 50 chefer deltar i andra omgången av programmet som startade hösten 2011 och avslutas våren 2012.

Institutionerna är ålagda att i sina rutiner upptäcka behov av kompetensutveckling bland lärarna, samt åtgärder som behöver vidtas för att tillgodose behoven av kompetensutveckling. För att underlätta detta arbete erbjuds årligen universitetets chefer möjligheter att delta i en utbildning i att hålla utvecklingssamtal. Syftet med utbildningen är att stötta chefer i deras arbete att utveckla och förstärka sina medarbetares potential, att upprätta individuella mål och kompetensutvecklingsplaner för medarbetare samt säkra en samsyn angående verksamhetens mål. Under år 2011 har drygt 30 chefer deltagit i utbildningen.

Personlig utveckling och stöd för chefer erbjuds löpande. Bland annat genom individuella coachsamtal där det under året har genomförts närmare 300 timmars coaching.

Ytterligare ett antal fördjupningsutbildningar och seminarier för chefer och ledare har genomförts under året i t.ex. att kunna sätta lön, ekonomi för icke-ekonomer, offentlighet och sekretess, konflikthantering och att arbeta med feed-back.

Universitetet har genomfört ett utvecklingsprojekt i syfte att skapa en än mer effektiv förvaltning. Projektet gick under namnet ”Framgångsrikt samarbete i praktiken” och syftade till att underlätta för chefer att leda en effektiv verksamhet mot tydliga mål och att skapa ett framgångsrikt och effektivt samarbete i arbetsgrupper med hjälp av ett nytt grupputvecklingsinstrument, Group Development Questionnaire (GDQ). GDQ är en enkel och effektiv metod för att utveckla och effektivisera arbets- och ledningsgrupper. Den bygger på mångårig forskning och omfattande tillämpning. Tre chefer med respektive medarbetare inom förvaltningen har deltagit i projektet.

För att utveckla kompetensen hos övriga anställda har ett antal olika utbildningar erbjudits och genomförts, främst inom det administrativa området. Utbildningarna är tillgängliga för alla anställda, alternativt riktade mot vissa målgrupper.

Två introduktionsutbildningar på svenska och en på engelska har genomförts. Drygt 200 nya medarbetare har deltagit i introduktionen.

Ytterligare utbildningar för medarbetare som har genomförts under året har varit på teman: Att skriva professionella texter på engelska, att leva och verka i förändring, att leda och samordna utan att vara chef, grundkurs i personaladministration och projektledning.

Sjukfrånvaro

Uppgift ska lämnas om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret.

Den totala sjukfrånvaron vid Stockholms universitet är mycket låg. Den uppgick 2011 till 1,9 procent (mätt som procent av ordinarie arbetstid) vilket är marginellt högre än föregående år. Liksom tidigare är sjukfrånvaron högre för kvinnor än för män och skillnaden 2011 var 1,6 procent. Drygt hälften (54,8 procent) av den totala sjukfrånvaron kan hänföras till långtidsfrånvaro vilket i stort motsvarar tidigare års resultat.

	2011	2010	2009
Anställda - 29 år	0,9	1,2 %	1,2%
Anställda 30 - 49 år	1,9	1,8 %	2,0%
Anställda 50 år –	2,1	2,0 %	1,8%
Kvinnor	2,6	2,4 %	2,4%
Män	1,0	1,1 %	1,1%
Totalt	1,9	1,8 %	1,8%
Varav långtidssjuka (60 dagar eller mer)	1,0	1,0 %	1,0%

Tabell 49: Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid för åren 2009-2011. Källa: Eget PA-system

Ekonomisk redovisning

Bokslutet för Stockholms universitet år 2011 visar på en negativ kapitalförändring om 78,9 mnkr, vilket motsvarar omkring 1,9 procent av verksamhetens kostnader. Resultatet för år 2010 var 220,8 mnkr. Liksom för år 2010 utnyttjade universitetet inte sitt takbelopp. År 2011 minskades anslagsintäkterna med 84,8 mnkr på grund av detta, för år 2010 minskades intäkterna med 104,4 mnkr. Det ackumulerade myndighetskapitalet för Stockholms universitet är 607,5 mnkr.

Delårsbokslutet visade på ett underskott om 124,9 mnkr för första halvåret, vilket var sämre än delårsresultatet för 2010 då underskottet var 16,5 mnkr. Underskottet för halvåret beror på att semesterlöneskulden då är som störst bokföringsmässigt och påverkar resultatet negativt. Om den hade varit av samma storlek som vid årsskiftet hade resultatet varit ett underskott på ungefär 14,5 mnkr.

Den prognos som gjordes i samband med delårsbokslutet pekade på en positiv kapitalförändring om 31,6 mnkr. Att utfallet blev 110,9 mnkr sämre än prognosen beror delvis på att intäkterna blev lägre än beräknat, 40,8 mnkr. Vidare blev kostnaderna för verksamheten 70,1 mnkr högre än prognosen.

Anslagsintäkterna blev, tillsammans med anslag som transfereras, 11,8 mnkr lägre än prognosen. Det beror på att universitetet inte utnyttjade sitt takbelopp utan måste minska anslagsintäkterna med 84,8 mnkr totalt. Intäkter av avgifter och andra ersättningar blev 13,8 mnkr lägre än prognostiserat. Merparten av denna post avser uppdragsintäkter, men även avgifter enligt 4 § i avgiftsförordningen ingår. Bidragsintäkterna var 23,4 mnkr lägre än prognosen. Både avgiftsintäkter och bidragsintäkter är svåra att prognostisera och i prognosen utgår man från delårsutfallet och tittar historiskt på utfallet det andra halvåret. Detta gör att det är svårt att hänföra minskningen av dessa intäkter till något eller några enskilda projekt.

Kostnader för personal är helt klart den enskilt största kostnadsposten för universitetet med 64 procent av kostnaderna. Dessa kostnader blev i paritet med prognosen. Driftskostnaderna blev 64,5 mnkr högre än prognosen. Historiskt sett är driftskostnaderna lägre andra halvåret än första och i prognosen gjordes ett antagande om att andra halvårets kostnader skulle vara 95 procent av första halvårets samt en ökning med 6,3 mnkr för kända verksamhetsförändringar medan utfallet andra halvåret blev 117 procent av första halvåret.

Ett tidigare problem har varit den resultatmässiga snedfördelningen mellan de olika verksamhetsgrenarna. I samband med 2001 års bokslut ändrades principerna för fördelning av de universitetsgemensamma kostnaderna, vilket medför att kostnaderna fördelas mer rättvist mellan grundutbildning och forskning/forskarutbildning. Den historiska snedfördelningen mellan de två verksamhetsgrenarna kvarstår dock i den balanserade kapitalförändringen.

Sammanställning av väsentliga uppgifter

	2011	2010	2009	2008	2007
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ¹	29 097	29 725	28 632	27 216	21 663
Kostnad per helårsstudent (kr)	57 756	51 505	51 650	50 780	-
Totalt antal helårsprestationer ¹	22 153	22 080	21 314	20 536	15 560
Kostnad per helårsprestation (kr)	75 862	69 338	69 384	67 295	-
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst)	27	-	-	-	-
Totalt antal nyantagna doktorander	324	296	312	286	243
– andel kvinnor	49	47	52	56	55
– andel män	51	53	48	44	45
Totalt antal doktorander totalt med någon aktivitet	1 846	1 803	1 790	1 866	1 706
– andel kvinnor	54	54	55	56	55
– andel män	46	46	45	44	45
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.)	980	829	717	643	758
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag (årsarb.) ²	245	192	318	309	350
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen ³	2,9	3,0	3,8	3,9	3,9
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen ³	4,4	4,2	4,2	4,2	4,5
Totalt antal doktorsexamina	225	249	227	254	282
Totalt antal licentiatexamina	103	87	93	96	107
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer	2 106	2 136	1 992	1 795	-
Kostnad per vetenskaplig refereegranskad publikation (tkr)	1 142	1 031	1 058	1 166	-
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	3 986	3 858	3 716	3 653	-
Medelantal anställda	4 952	5 124	4 850	4 598	-
Totalt antal lärare (årsarb.)	1 678	1 489	1 310	1 248	1 162
– andel kvinnor	45	45	45	45	36
– andel män	55	55	55	55	64
Antal disputerade lärare (årsarb.)	1 350	1 081	939	904	946
– andel kvinnor	40	40	39	39	34
– andel män	60	60	61	61	66
Antal professorer (årsarb.)	535	443	395	367	400
– andel kvinnor	28	28	27	24	22
– andel män	72	72	73	76	78
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	4 152	4 112	3 802	3 605	2 951
Utb. på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	1 714	1 733	1 599	1 524	1 087
– andel anslag (%)	87 %	87 %	87 %	87 %	86 %
– andel externa intäkter (%)	13 %	13 %	13 %	13 %	14 %
Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	2 438	2 379	2 203	2 081	1 864
– andel anslag (%)	56 %	56 %	54 %	55 %	55 %
– andel externa intäkter (%)	44 %	44 %	46 %	45 %	45 %
Kostnader totalt (mnkr)	4 231	3 892	3 729	3 592	2 897
– andel personal	64 %	65 %	65 %	65 %	65 %
– andel lokaler	18 %	17 %	16 %	16 %	17 %
Lokalkostnader ⁴ per kvm (kr)	2 385	2 185	2 151	1 922	1 850
Balansomslutning (mnkr),	2 471	2 409	2 142	1 972	1 583
– varav oförbrukade bidrag	928	901	836	707	591
– varav årets kapitalförändring	-79	221	73	13	53
– varav myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	607	686	466	394	345

¹ Exkl. uppdragsutbildning och beställd utbildning

² Antal individer, ej årsarbetare. Uppgifter om antal årsarbetare är inte möjligt att ta fram.

³ Nettostudietid

⁴ Enligt resultaträkningen.

Redovisningsprinciper och värderingsgrunder

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Universitetets redovisning följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring och god redovisningssed samt förordning om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor (1993:1153).

Universitetet tillämpar från och med 1 januari 1999 i alla väsentliga delar Baskontoplan 1999 för statliga myndigheter. Den nya kontoplanen har blivit mer detaljerad vad gäller särredovisning av transaktioner med andra myndigheter.

Om inget annat anges redovisas beloppen i den ekonomiska redovisningen i tusental kronor.

För universitet och högskolor gäller undantag från vissa bestämmelser:

1. Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen om avräkning av anslagsmedel enligt 5, 16 och 18 §§ anslagsförordningen (1996:1189). Avräkning mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätenas räntekonton i Riksgäldskontoret ska ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätes räntekonto i Riksgäldskontoret.

2. Universitet och högskolor medges undantag från 11 § anslagsförordningen (1996:1189) på så sätt att lärosätet får överföra såväl överproduktion som outnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst tio procent av takbeloppet till efterföljande budgetår, utan att särskilt begära regeringens medgivande.

3. Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen i 2 kap. 4 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av väsentliga uppgifter. Universitet och högskolor ska i stället lämna uppgifter enligt bilaga 39 Väsentliga uppgifter.

Universitet och högskolor ska i samband med upprättandet av noter till årsredovisningen särskilt beakta att specifikation ges av

- låneram i Riksgäldskontoret uppdelad på beviljad låneram och utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut, och
- beviljad och under året maximalt utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret.

4. Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen enligt 2 kap. 4 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, om att i årsredovisningen upprätta och till regeringen lämna en finansieringsanalys.

Tillgångar

Tillgångar har värderats enligt lägsta värdets princip. Fordringar har tagits upp med de belopp de beräknas inflyta.

Anläggningstillgångar

Från och med 1 januari 2010 har universitetet, i enlighet med ESVs rekommendation, beslutat att höja beloppsgränsen för lägsta anskaffningsvärde från 10 tkr till 25 tkr.

Materiella anläggningstillgångar

Inventarier med ett anskaffningsvärde på minst 25 tkr och med en ekonomisk livslängd på minst 3 år redovisas som anläggningstillgång. Anläggningstillgångar avskrivs enligt plan med följande avskrivningstider:

- 3 år Datorer
- 5 år Kontorsmaskiner, inredningsinventarier, elektriska apparater, bilar m.m.
- 10 år Byggnadsinventarier, skepp och förbättringsutgift annans fastighet. Konst avskrivs ej.

Från och med år 2002 upptar universitetet immateriella tillgångar med ett anskaffningsvärde av minst 10 tkr och avskrivningstid av fem år.

Externmedelsfinansierade projekt

I den löpande redovisningen bokförs inbetalda medel för bidragsprojekt (förskott) som en skuld till finansiären. Kostnader som avser projektet ska bokföras löpande när de uppstår. För bidragsfinansierade projekt bokförs vid varje månads slut intäkter motsvarande månadens kostnader, vilket medför att de bidragsfinansierade projekten löpande under året har ett resultat på noll kronor. Vid bokslutet redovisas oförbrukade bidrag under periodavgränsningsposter på skuldsidan i balansräkningen, om avtalet anger en dispositionstid efter den 31 december innevarande år. Alla bidragsprojekt kontrolleras årligen för att fastställa, att de har ett underliggande kontrakt med dispositionstid för medlen efter den 31 december. Om dispositionstiden har löpt ut senast 31 december innevarande räkenskapsår resultatförs de i enlighet med försiktighetsprincipen.

I de fall kostnaderna under året har varit större än inbetalda medel har universitetet en fordran på finansiären, och denna bokförs på tillgångssidan i balansräkningen under periodavgränsningsposter.

Uppdragsprojekt erhåller normalt inga förskott. Kostnaderna bokförs löpande under året men ingen intäktsavräkning sker vid månadens slut. För uppdragsprojekt som inte är avslutade vid upprättandet av delårsbokslut och årsbokslut betraktas över- och underskott som förutbetalda intäkt respektive upplupen intäkt. Med andra ord resultatförs de inte och påverkar inte årets resultat.

Uppdragsprojekt som utgörs av undervisning åt andra universitet eller högskolor betraktas vid helårsbokslutet som löpande verksamhet och resultatförs. Uppdragsprojekt resultatförs i samband med att projektet avslutas löpande under året.

Transfereringar

Från och med 1999 redovisar universitetet transfereringar enligt Ekonomistyrningsverkets rekommendationer. Som transfereringar redovisas bl.a. stipendier och lämnade bidrag samt de intäkter som erhållits för att finansiera transfereringarna, där antingen givaren till universitetet och/eller mottagaren från universitetet är en statlig part. I de fall där ingen part är statlig bokförs transfereringarna enbart via balansräkningen.

Utbildningsbidrag har tidigare redovisats i avsnittet för transfereringar men från och med år 2005 redovisas utbildningsbidragen i avsnittet personalkostnader.

Avstämning av mellanhavanden med andra statliga myndigheter

Från och med år 2000 har statsredovisningen ökat kraven på särredovisning av mellanhavanden med andra statliga myndigheter och från och med 2003 ska, vid inrapportering till statsredovisningen, varje transaktion till annan statlig myndighet kunna särredovisas. Erhållna bidrag och avgifter samt givna bidrag och köp ska redovisas och stämmas av med varje statlig motpart för belopp överstigande en miljon kronor. För fordringar och skulder över årsskiftet gäller att belopp över ett hundra tusen kronor ska stämmas av. Stockholms universitet har i sin kodsträng en unik kod för varje myndighet och en gemensam kod för samtliga övriga motparter för att kunna särskilja dessa transaktioner. Efter årets avstämning med andra statliga myndigheter har universitetet ingen oförklarad differens.

Verksamhetsgrenar

Enligt regleringsbrev finns två verksamhetsgrenar, utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt forskning och utbildning på forskarnivå.

Övriga väsentliga uppgifter

Fördelning av förvaltningens intäkter och kostnader

Förvaltningens kostnader och intäkter fördelas till verksamhetsgrenarna och fakulteterna genom en fördelningsnyckel baserad på hur kostnaderna för institutionerna fördelar sig.

Förvaltningens intäkter och kostnader har fördelat sig med 55 procent till utbildning på grundnivå och avancerad nivå och 45 procent till forskning och utbildning på forskarnivå.

Stockholms Universitet Holding AB

Ägandet av Stockholms Universitet Holding AB övergick per den 1 januari 1998 från Närings- och handelsdepartementet till Stockholms universitet. Bolaget äger helt eller delvis aktier i sex bolag.

Förvaltning av stiftelser

I enlighet med stiftelselagen (1994:1220) bröts de fonder och samförvaltade donationer som är att betrakta som stiftelser och därmed egna juridiska personer ut ur universitetets redovisning den 1 januari 1997. Utanför universitetets redovisning finns 157 anknutna stiftelser vilka avger separata bokslut och årsredovisningar.

Marknadsvärdet av det förvaltade kapitalet uppgår till 368,0 mnkr per den 31 december 2011. Beviljade medel uppgår till 8,3 mnkr. Förmögenheten har minskat i värde med -6,8 procent under år 2011. Den totala avkastningen på stiftelsernas kapital var -3,5 procent under år 2011. Förvaltningen av universitetets stiftelser bygger på långsiktiga placeringar och regleras av universitetets placeringspolicy. Det förvaltade kapitalet bestod vid utgången av året av svenska aktier 41,3 procent, utländska aktiefonder 6,0 procent och ränteplaceringar 52,7 procent.

Universitetet handhar förvaltningen av stiftelserna tillsammans med förvaltningen av Stockholms Universitet Holding AB och dotterbolag. Denna förvaltning har under 2011 haft kostnader på 8 336 tkr (8 775) varav personalkostnaderna är 6 161 tkr (6 585). Ersättning från stiftelserna och holdingbolag med dotterbolag uppgår till 5 904 tkr (6 031).

Pensionskund

Skulden utgör värdet av de pensionsförmåner för vilka myndigheten ska bekosta utbetalningarna. Universitetet bokför den av SPV beräknade pensionskund samt beviljade men ännu inte utbetalade pensioner. Beloppet utgörs dels av pensionsersättningar, dels av delpensioner.

Resultaträkning

(tkr)	Not 1	2011-01-01- 2011-12-31	2010-01-01- 2010-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		2 848 885	2 842 156
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	307 131	308 249
Intäkter av bidrag	Not 22	958 709	950 718
Finansiella intäkter	Not 3	37 153	11 342
Summa		4 151 878	4 112 465
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 4	-2 713 385	-2 510 907
Kostnader för lokaler		-719 626	-658 338
Övriga driftskostnader		-680 222	-602 191
Finansiella kostnader	Not 5	-6 348	-2 405
Avskrivningar och nedskrivningar		-111 561	-118 011
Summa		-4 231 142	-3 891 852
Verksamhetsutfall		-79 264	220 613
Resultat från andelar i hel- och delägda företag		336	140
Transfereringar			
Medel som erhöles från statens budget för finansiering av bidrag		92 012	79 504
Medel som erhöles från myndigheter för finansiering av bidrag		69 565	61 085
Övriga erhölesna medel för finansiering av bidrag		34 265	23 600
Lämnade bidrag		-195 842	-164 189
Saldo		0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	Not 15	-78 928	220 753

Balansräkning

(tkr)		2011-12-31	2010-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	Not 6	2 330	2 394
Summa Immateriella anläggningstillgångar		2 330	2 394
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		121 317	128 136
Maskiner, inventarier, installationer m m		149 710	174 139
Pågående nyanläggningar		3 587	6 499
Summa Materiella anläggningstillgångar	Not 7	274 614	308 774
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	Not 8	848	528
Långfristiga värdepapper	Not 9	23 488	1 364
Summa Finansiella anläggningstillgångar		24 336	1 892
Fordringar			
Kundfordringar		13 541	12 708
Fordringar hos andra myndigheter	Not 10	56 952	69 964
Övriga fordringar		1 136	1 447
Summa Fordringar		71 629	84 119
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		160 493	134 616
Upplupna bidragsintäkter		88 299	119 359
Övriga upplupna intäkter		13 198	4 900
Summa Periodavgränsningsposter	Not 11	261 990	258 875
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 12	-244 353	-252 666
Summa Avräkning med statsverket		-244 353	-252 666
Kortfristiga placeringar			
Värdepapper och andelar		0	22 415
Summa Kortfristiga placeringar		0	22 415
Kassa och bank			
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 13	2 070 800	1 974 172
Kassa, postgiro och bank	Not 14	10 146	8 664
Summa Kassa och bank		2 080 946	1 982 836
SUMMA TILLGÅNGAR		2 471 492	2 408 641

KAPITAL OCH SKULDER		2011-12-31	2010-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital		810	686
Donationskapital		139	139
Resultatandelar i hel- och delägda företag		0	0
Balanserad kapitalförändring		685 453	464 840
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-78 928	220 753
Summa Myndighetskapital	Not 15	607 474	686 418
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 16	36 917	30 117
Övriga avsättningar	Not 17	177 660	81 760
Summa Avsättningar		214 577	111 877
Skulder m m			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 18	260 211	289 369
Skulder till andra myndigheter	Not 19	105 677	93 570
Leverantörsskulder		87 973	69 761
Övriga skulder	Not 20	54 448	47 837
Depositioner		114	109
Summa Skulder m.m.		508 423	500 646
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		176 769	179 691
Oförbrukade bidrag	Not 23	928 267	900 556
Övriga förutbetalda intäkter		35 982	29 453
Summa Periodavgränsningsposter	Not 21	1 141 018	1 109 700
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		2 471 492	2 408 641

Anslagsredovisning

Anslag	Ingående överför. belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Tot. disp. belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp 11-12-31
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning						
<i>16:02:009 Grundutbildning (ramanslag)</i>	252 666	1 601 402	-93 177	1 760 891	-1 516 538	244 353
001 Takbelopp (ram)	252 666	1 554 608	-93 177	1 714 097	-1 469 744	244 353
003 Nationellt resurscentrum i kemi (ram)		1 280		1 280	-1 280	0
005 Tolk- och översättarinstitutet (ram)		12 056		12 056	-12 056	0
006 Särskilda uppgifter rörande svenska som andraspråk och svenskundervisning för invandrare (ram)		3 327		3 327	-3 327	0
008 Stöd till studenter med funktionshinder inkl. teckentolkning (ram)		27 904		27 904	-27 904	0
009 Utveckling av lärarutbildningen för dövas och hörselskadades behov (ram)		2 227		2 227	-2 227	0
<i>16:02:010 Forskning och forskarutbildning (ramanslag)</i>		1 373 807		1 373 807	-1 373 807	0
004 Basresurs (ram)		1 373 807		1 373 807	-1 373 807	0
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid						
<i>17:14:002 Bidr. till tolkutb. och teckenspråklärarytb.¹ (ramanslag)</i>	4 348	36 555	-4 348	36 555	-33 770	2 785
002 Bidrag till tolkutb. och tecken språklärarytb. (ram)	4 348	36 019	-4 348	36 019	-33 234	2 785
003 Bidrag till SU för förvaltningskostn. vid TÖI (ram)		536		536	-536	0
<i>17:14:003 Bidrag till kontakttolkutbildning (ramanslag)</i>	0	16 782	0	16 782	-16 782	0
001 Bidrag till kontakttolkutbildning (ram)	0	16 782	0	16 782	-16 782	0
Summa	257 014	3 028 546	-97 525	3 188 035	-2 940 897	247 138

1 En indragning av de ingående överföringsbeloppen inom utgiftsområde 17 har skett då dessa ej får disponeras enligt de finansiella villkoren för anslagen 17:14:002.

Finansiella villkor

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

2:9 Grundutbildning (ramanslag)

Anslagsbelastningen för grundutbildningsanslagen i form av ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer samt ersättning för särskilda åtaganden m.m. ska redovisas i årsredovisningen. Ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer beräknas på grundval av redovisningen i LADOK. Eventuell mellanskillnad mellan avräknade överföringar till räntekontot och den slutliga anslagsbelastningen redovisas som ett anslagssparande. Om redovisningen sker av fler helårsprestationer än vad som kan ge ersättning inom takbeloppet, kan sådana helårsprestationer sparas till följande budgetår utan regeringens särskilda medgivande. Stockholms universitet har ingen anslagskredit.

Ränteintäkter som erhållits på räntekonto och som hänför sig till anslagssparande för budgetåret 2011 som inte får behållas skall beräknas från budgetårets utgång och fram till dess betalning sker. Denna ska ske senast när årsredovisningen är upprättad. Universitetets anslagssparande är 2011 över 10 procent av takbeloppet och den överskjutande delen med ränta skall därför återbetalas.

Per capitaersättningen för helårsstudenter och helårsprestationer inom de olika utbildningsområdena anges i regleringsbrevet under avsnitt Ekonomisk redovisning m.m. punkt 7.

2:9 ap.6 Anslagsposten får belastas med utgifter enligt förordningen (2007:1475) om vissa särskilda uppgifter för Stockholms universitet rörande svenska som andraspråk och svenskundervisning för invandrare.

2:10 Forskning och forskarutbildning (ramanslag)

Medel får disponeras fritt utan begränsning till vetenskapsområden.

Universitetet ska använda minst 1 250 tkr av medlen under anslagsposten för att finansiera forskning som bedrivs av den tidigare rektorn för Lärarhögskolan i Stockholm fram till 31 augusti 2012. Utfallet för 2011 var 1 450 tkr.

Till räntekontot överförs varje månad en tolfteedel av anslagen 2:9 och 2:10. Anslagen avräknas i samband med överföringen.

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

14:2 Bidrag till tolkutbildning och teckenspråkslärarytbildning, anslagsposterna 2 och 3

14:2 ap.2 Anslaget används för statsbidrag till folkhögskoleförlagd teckenspråkstolkutbildning och teckenspråkslärarytbildning och planeras av Tolk- och översättarinstitutet i samråd med berörda handikapporganisationer. Av medlen får högst 500 tkr användas för rekryteringsfrämjande åtgärder och högst 2 700 tkr till institutets administration och för utvärdering och utveckling av teckenspråkstolkutbildningen och teckenspråkslärarytbildningen.

För år 2011 användes 300 tkr för rekryteringsfrämjande åtgärder genom satsning på hemsidan www.blitolk.nu och för administration och för utvärdering och

utveckling av teckenspråkstolkutbildningen och teckenspråkläroverutbildningen var utfallet 2 700 tkr. Medlen rekvireras från statsverkets checkräkning.

14:2 ap.3 Bidrag till universitetet för förvaltningskostnader vid Tolk- och översättarinstitutet uppgick till 536 tkr och utbetalas i tolfte delar till universitetets räntekonto och avräknas i samband med överföringen. Av detta förbrukades 536 tkr.

14:3 Bidrag till kontakttolkutbildning

Anslaget används till kontakttolkutbildning i språk för asyl- och invandringens behov. Högst 1 250 tkr får användas till förvaltningskostnader, utvecklingsinsatser och rekryteringsfrämjande insatser för Tolk- och översättarinstitutet. 4 150 tkr ska användas i enlighet med regeringsbeslutet 2 juni 2005 nr II:3 (U2005/1577/SV) om ett uppdrag till Stockholms universitet angående kontakttolkutbildning. Där stadgas att 300 tkr avser kostnader för administration samt att högst 300 tkr får användas för rekryteringsåtgärder. Av anslaget har 1 848 tkr använts till förvaltningskostnader. Medlen rekvireras från statsverkets checkräkning.

Noter till resultat- och balansräkning

NOT 1 RESULTAT PER VERKSAMHETSGREN	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning/ utbildning på forskarnivå	Totalt
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1 483 061	1 365 824	2 848 885
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	157 508	149 623	307 131
Intäkter av bidrag	53 029	905 680	958 709
Finansiella intäkter	20 303	16 849	37 153
Summa	1 713 901	2 437 977	4 151 878
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-1 088 199	-1 625 186	-2 713 385
Kostnader för lokaler	-429 476	-290 150	-719 626
Övriga driftskostnader	-271 279	-408 943	-680 222
Finansiella kostnader	-3 439	-2 910	-6 348
Avskrivningar	-34 295	-77 266	-111 561
Summa	-1 826 687	-2 404 456	-4 231 142
VERKSAMHETSUTFALL	-112 785	33 521	-79 264
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	185	151	336
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	84 028	7 983	92 012
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	19	50 436	69 565
Övriga medel för finansiering av bidrag	4 327	29 939	34 265
Lämnade bidrag	-107 484	-88 358	-195 842
Saldo	0	0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	-112 600	33 672	-78 928
Årets kapitalförändring 2010-12-31	43 120	177 632	220 752

NOT 2 AVGIFTSFÖRORDNINGEN 4 § AVGIFTER	2011-12-31	varav inom staten	2010-12-31	varav inom staten
Kompender	2 448	0	3 032	2 385
Diverse övrigt material	0	0	0	0
Lokaler	17 353	303	12 659	-250
Konferenser	14 426	1 528	12 537	9
Inträden	337	4	586	279
Information och kursmaterial	7 319	817	5 539	746
Kopieringskort e d	78	0	173	-670
Rikstest m m	638	0	647	647
Konsulttjänster	19 504	10 836	14 976	7 709
Administrativa tjänster	1 391	385	1 218	-8 323
Resurssamordning	16 672	16 672	19 551	19 178
Övriga tjänster	13 993	4 361	20 943	20 413
Summa	94 159	34 906	91 860	42 123

Övriga intäkter under resultatposten i resultaträkningen:

Uppdragsverksamhet	160 159
Offentlig rättsliga avgifter	5 269
Övriga intäkter i verksamheten	47 543
Summa Intäkter av avgifter och andra ersättningar	307 130

I Tabell Avgiftsbelagd verksamhet ingår även interna transaktioner, därav är uppdragsintäkterna inte jämförbara mot tabellen.

NOT 3 FINANSIELLA INTÄKTER	2011-12-31	2010-12-31
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	36 239	9 391
Övriga finansiella intäkter	914	1 951
Summa finansiella intäkter	37 153	11 342

NOT 4 KOSTNADER FÖR PERSONAL	2011-12-31	2010-12-31
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	1 744 800	1 643 005

NOT 5 FINANSIELLA KOSTNADER	2011-12-31	2010-12-31
Räntekostnader på lån i Riksgäldskontoret	5 216	1 640
Övriga finansiella kostnader	1 132	765
Summa finansiella kostnader	6 348	2 405

NOT 6 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	Förvärvade licenser, rättigheter, m.m.	
	2011	2010
IB anskaffningsvärde	9 475	9 308
Årets anskaffningar	1 178	333
Under året omklassificerade		
Årets försäljningar/utrangeringar	-1 877	-56
UB anskaffningsvärde	8 776	9 585
IB ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-7 191	-6 155
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-1 066	-1 092
Under året omklassificerade		
Årets försäljningar/utrangeringar avskrivningar/utrangerade	1 811	56
UB ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-6 446	-7 191
Summa bokfört värde	2 330	2 394

NOT 7 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	Tekniska anläggningar	Transportmedel, inventarier	Skepp	Förbättringsutgift på annans fastighet	Pågående nyanläggningar	Summa
Ingående anskaffningsvärde	399 561	682 536	6 318	357 149	6 498	1 452 062
Under året anskaffade	30 501	28 124	0	12 700	-996	70 329
Under året definitivsatta anläggningar (pågående 2011-12-31)				11 584	-1 916	9 668
Under året omklassificerade						0
Under året utrangerade	-12 074	-51 514		-4 223		-67 811
Summa anskaffningsvärde	417 988	659 146	6 318	377 210	3 586	1 464 248
Ingående avskrivningar	-297 691	-610 794	-5 680	-232 453	0	-1 146 618
Årets avskrivningar	-47 212	-35 375	-320	-27 588		-110 495
Under året omklassificerade						0
Avskrivningar utrangerade	11 912	51 418		4 148		67 478
Ackumulerade avskrivningar	-332 991	-594 751	-6 000	-255 893	0	-1 189 635
Bokfört värde 2011-12-31	84 997	64 395	318	121 317	3 586	274 613
(Bokfört värde 2010-12-31)	101 759	71 742	638	128 136	6 498	308 773

Under Förbättringsutgift på annans fastighet, under året anskaffade, ligger pågående förbättringsutgift på annan fastighet med 11 584 tkr.

NOT 8 ANDELAR I DOTTERFÖRETAG

Universitetet äger 100 procent av Stockholms Universitet Holding AB (3 000 aktier, nominellt värde 300 tkr). Bolaget är ej börsnoterat. Andelarna, motsvarande 5 275 tkr, har erhållits från Näringsdepartementet enligt beslut 20 december, 1997. Därmed har inte universitetet något anskaffningsvärde för aktierna.

Stockholms Universitet Holding AB innehar följande aktier 2011-12-31:

- 100 % Academus AB
- 100 % Success AB
- 100 % SU innovation AB
- 49 % TryPrep AB
- 23 % Lärarjouren i Sverige AB
- 20 % Nordic Brand Academy

Bokfört värde:	2011-12-31	2010-12-31
Statskapital (från Näringsdepartementet)	512	388
Resultatandel (inkl 275 tkr från Näringsdepartementet)	0	0
Resultatandel per 31 december 2011	336	140
Totalt värde andelar i dotterföretag	848	528

Under året har statskapitalet återbyggt med dotterföretagets vinst 2010, 123 tkr.

NOT 9 LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPER	2011-12-31	2010-12-31
Aktier och aktiefonder	10 238	1 364
Räntefonder	13 250	0
Summa	23 488	1 364

Marknadsvärde för aktier och andelar per 111231 var 9 264 tkr.

NOT 10 FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER	2011-12-31	2010-12-31
Kundfordringar hos andra myndigheter	8 541	23 195
Fordran mervärdesskatt	48 336	41 910
Övriga fordringar hos andra myndigheter	76	4 858
Summa	56 952	69 964

NOT 11 PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	2011-12-31	2010-12-31
Inomstatliga		
Förutbetalda hyreskostnader	3 127	2 773
Förutbetalda försäkringskostnader	549	477
Övriga förutbetalda kostnader	20 380	2 930
Överförbrukade bidrag annan statlig myndighet	24 223	45 666
Upplupna uppdragsintäkter	6 656	1 113
Övriga upplupna intäkter	591	
Summa periodavgränsningsposter inomstatliga	55 528	52 959
Utomstatliga		
Förutbetalda hyreskostnader	128 136	118 497
Upplupna intäkter uppdragsprojekt	5 481	3 786
Överförbrukade bidrag övriga finansärer	64 076	73 694
Övriga periodavgränsningsposter	8 300	9 939
Övriga upplupna intäkter	469	0
Summa periodavgränsningsposter utomstatliga	206 462	205 917
Summa	261 990	258 875

NOT 12 AVRÄKNING MED STATSVERKET	2011-12-31	2010-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot inkomsttitel	0	0
Uppbörd som betalats till icke räntebärande flöde	0	0
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel	0	0
Fordringar/Skulder avseende uppbörd	0	0
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	50 016	48 352
Medel hänförliga till transfereringar m m. som betalats till icke räntebärande flöde	-50 016	-48 352
Fordringar/Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-252 666	-248 059
Redovisat mot anslag	2 890 881	2 873 308
Anslag som tillförts räntekonto	-2 975 745	-2 977 753
Återbetalning av anslagsmedel	93 177	99 839
Fordringar/Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-244 353	-252 666

NOT 13 RÄNTEKONTO HOS RIKSGÄLDEN

Universitetet har en kredit på räntekontot på 275 007 tkr. Krediten är ej utnyttjad under året. Likviditetsbehovet (utbetalningar – inbetalningar) t.o.m. den 31 januari år 2012 är negativt då inbetalningarna överstiger utbetalningarna. Likviditetsbehovet för personalrelaterade utbetalningar för år 2011 uppgår till 5,6 procent (116 915 tkr).

	2011-12-31	2010-12-31
Saldo på räntekonto hos Riksgälden per den 31 december	2 070 800	1 974 172
Består av:		
Ej förbrukade anslagsmedel	244 353	252 666
Bidrag från annan statlig myndighet	605 669	590 112
Övriga icke statliga bidrag	234 299	191 085
Upplupna/oförbrukade uppdragsintäkter myndigheter	13 005	20 006
Upplupna/oförbrukade uppdragsintäkter övriga	933	3 658
Räntenetto	31 023	7 751
Personalens källskatt, sociala avgifter m.m. kostnadsfört i december men inbetalas i januari	122 289	95 488
Övriga medel	819 229	813 406
Summa	2 070 800	1 974 172

NOT 14 KASSA, POSTGIRO OCH BANK

Stockholms universitet har 1 021 303 Euro på valutakonton per 31/12 2011 jämfört med 887 867 Euro 31/12 2010. Stockholms universitet har erhållit rätt att enligt 12 § donationsförordningen (1998:140) förvalta medel i aktier och andra värdepappersfonder. I enlighet med detta var 1 051 tkr per 31/12 2011 placerade på räntekonton.

NOT 15 MYNDIGHETSKAPITAL

Universitetet redovisar en negativ kapitalförändring om 78 928 tkr, vilket motsvarar 1,87 procent av verksamhetens kostnader (4 231 142 tkr). Av årets kapitalförändring härrörs 336 tkr till resultatandelar i dotterföretag.

Myndighetskapital per verksamhetsgren	2011-12-31	2010-12-31
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	358 550	471 226
Forskning och utbildning på forskarnivå	247 975	214 367
Kapital, donationskapital och resultatandelar i dotterföretag	949	825
Totalt myndighetskapital	607 474	686 418

	Ingående balans	Omföring 2011 kapitalförändring	Justering under året	Omfört från Näringsdepartementet	Årets kapitalförändring	Totalt myndighetskapital
Statskapital utan avkastningskrav	825	124				949
Resultatandelar i dotterföretag	0					0
Balanserad kapitalförändring	685 593	-140				685 453
Årets kapitalförändring	0				-78 928	-78 928
Totalt myndighetskapital	686 418	-16			-78 928	607 474
(Totalt myndighetskapital 2010)	465 640	25			220 753	686 418

NOT 16 PENSIONSSKULD

Pensionsskuld per 2011-12-31 är 36 917 tkr, varav avsättning till delpensioner uppgår till 25 033 tkr. Värdet har beräknats i enlighet med NSAs försäkringstekniska riktlinjer 10/99.

Ingående pensionsskuld 1/1	30 117
Årets pensionskostnad	27 670
Årets pensionsutbetalningar	-20 870
Utgående pensionsskuld 31/12	36 917

NOT 17 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR	2011-12-31	2010-12-31
Omhändertagningskostnad av strålkällor	1 696	1 769
Tomma lokaler Konradsberg	175 387	79 991
Avsättning trygghetsmedel	577	0
Övriga avsättningar per 31/12	177 660	81 760

Stockholms universitet tar det finansiella ansvaret, i enlighet med 13 § första stycket punkt 1 i strålskyddslagen (1988:22), för radioaktivt avfall från de fem slutna strålkällor som finns i universitetets verksamhet. En källa är under avveckling, de andra fyra är inte aktuella för avveckling förrän tidigast om 20-30 år.

Under året har universitetet gjort en avsättning för de tomma lokaler som uppstått på Campus Konradsberg när universitetet flyttat verksamhet från Campus Konradsberg till andra lokaler i universitetets regi. Avsättningen är beräknad på hela den återstående kontraktstiden för de tomma lokalerna.

NOT 18 SKULD TILL RIKSGÄLDSKONTORET	2011-12-31	2010-12-31
Lån i Riksgälden per 1/1	289 369	346 224
Under året upptagna lån	0	0
Årets amortering	-29 159	-56 855
Lån i Riksgäldskontoret per 31/12	260 211	289 369

Universitetet disponerar en låneram på 430 000 tkr i Riksgäldskontoret för finansiering av anläggningstillgångar i verksamheten.

NOT 19 SKULD TILL ANDRA MYNDIGHETER	2011-12-31	2010-12-31
Leverantörsskulder till andra myndigheter	26 781	36 565
Skuld mervärdesskatt	5 374	6 022
Skuld till Riksskatteverket, sociala avgifter	47 458	42 998
Övriga personalrelaterade skulder	25 681	7 954
Övriga skulder	384	30
Summa	105 677	93 570

NOT 20 ÖVRIGA SKULDER	2011-12-31	2010-12-31
Personalens källskatt, innevarande år	44 576	39 614
Avräkning valutakonton	9 095	7 978
Övrigt	777	245
Summa	54 448	47 837

NOT 21 PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	2011-12-31	2010-12-31
Inomstatliga		
Förutbetalda intäkter	1 645	0
Förutbetalda uppdragsintäkter	19 661	21 119
Oförbrukade bidrag	638 545	638 022
Övriga upplupna kostnader	877	5 897
Summa periodavgränsningsposter inomstatliga	660 729	665 039
Utomstatliga		
Förutbetalda intäkter	8 261	890
Förutbetalda uppdragsintäkter	6 414	7 444
Oförbrukade bidrag	289 722	262 534
Upplupna personalkostnader	173 908	171 948
Övriga upplupna kostnader	1 984	1 845
Summa periodavgränsningsposter utomstatliga	480 289	444 661
Totalt periodavgränsningsposter	1 141 018	1 109 700

NOT 22 BIDRAGSINTÄKTER	2011-12-31	2010-12-31
Bidragsintäkter per finansiärsgrupp		
Forskningsråd	480 226	484 250
Organisationer liknande forskningsråd	56 774	48 682
Sektorsorgan	50 854	48 155
Övriga statliga myndigheter	113 682	99 588
Kommuner	7 035	1 595
Landsting	420	1 050
Svenska stiftelser och ideella föreningar	144 174	155 223
Svenska företag	13 832	19 802
Affärsdrivande verk	225	606
Statliga bolag	0	48
Bidrag från andra EU-länder	0	0
EU-program	64 532	71 539
Nordiska finansiärer	6 248	5 383
Utländska finansiärer utom Norden	20 709	14 796
Summa	958 709	950 718

NOT 23 OFÖRBRUKADE BIDRAG	2011-12-31	2010-12-31
Forskningsråd	437 223	432 926
Finansiärer av rådskaraktär	41 245	34 313
Sektorsorgan	38 627	56 740
Övriga statliga myndigheter	100 400	97 015
Kommuner och landsting	2 058	3 566
Svenska stiftelser och ideella föreningar	152 813	160 738
Svenska företag, affärsdrivande verk	28 504	18 506
EU-program	75 436	54 667
Nordiska finansiärer	7 495	6 917
Utländska finansiärer	17 964	12 468
Högskolor och universitet	21 050	17 028
SU:s fonder	5 452	5 672
Totalt oförbrukade bidrag	928 267	900 556

Sedan år 2005 har de oförbrukade bidragen ökat med i genomsnitt 15,2 procent per år. År 2011 har ökningen varit 3,1 procent.

Till den bidragsfinansierade verksamheten finns framtida avskrivningskostnader knutna till ett värde av 81 691 tkr.

Kapitalförändring per verksamhetsgren

Indelning av verksamheten (belopp i tkr)	Balanserad kapitalförändring (A)	Årets kapitalförändring (B)	Summa (A+B)
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	464 744	-113 969	350 775
Uppdragsverksamhet	6 406	1 369	7 775
Summa	471 150	-112 600	358 550
Forskning/konstnärligt utvecklingsarbete/ utbildning på forskarnivå			
Utbildning på forskarnivå och forskning	187 438	33 949	221 387
Uppdragsforskning	26 864	-276	26 588
Summa	214 302	33 673	247 975
Summa	685 453	-78 928	606 525

Från Balanserad kapitalförändring (A) har negativ resultatandel för dotterföretag för år 2010 omförts med 140 tkr. I Årets kapitalförändring (B) ligger en positiv resultatandel för dotterföretag år 2011 med 336 tkr.

Redovisning av avgiftsbelagd verksamhet 2011

Verksamhet	Över-/underskott t o m 2009	Över-/underskott 2010	Intäkter 2011	Kostnader 2011	Över-/underskott 2011	Akkumulerat över-/underskott, utgående 2011
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå						
Beställd utbildning	-867	1 217	2 109	-2 126	-17	333
Yrkeshögskolan, KY m.m.						
Uppdragsutbildning	15 463	-9 407	91 849	-90 463	1 386	7 442
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	0	-293	3 591	-2 980	611	318
Övrigt						
Summa	14 596	-8 483	97 549	-95 569	1 980	8 093
Forskning och utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	30 193	-3 329	76 226	-76 503	-277	26 587
Summa	30 193	-3 329	76 226	-76 503	-277	26 587
Verksamhet där krav på full kostnads- täckning inte gäller						
Högskoleprovet	-3 637	-546	6 135	-6 420	-285	-4 468
Upplåtande av bostadslägenhet - utbytesprogram och gästforskare		-157	15 083	-15 010	73	-84
Upplåtande av bostadslägenhet - regeringsbeslut (U2010/4277/UH) ¹			118	-118	0	0
Övrigt					0	0
Summa	-3 637	-703	21 336	-21 548	-212	-4 552

För den avgiftsfinansierade verksamheten uppgår det ackumulerade överskottet i förhållande till sin omsättning till 20,0 procent. Enligt 25 § avgiftsförordningen (1992:191) ska myndigheten lämna ett förslag till disposition till regeringen om överskottet uppgår till mer än 10 procent. För 2010 har universitetet tillskrivit regeringen och lämnat förslag till disposition av det ackumulerade överskottet avseende avgiftsfinansierad verksamhet. Universitetet kan disponera det ackumulerade överskottet inom respektive verksamhetsgren. Universitetet avser att även för 2011 tillskriva regeringen och lämna förslag på disposition av det ackumulerade överskottet till och med 2011.

¹ Det totala antalet lägenheter som finns att tillgå vid Stockholms universitet är 450 stycken. Under 2011 hyrdes 8 lägenheter ut enligt U2010/4277/UH. Under 2012 förväntas 8 lägenheter vara uthyrda under vårterminen och 13 lägenheter under höstterminen, vilket uppskattningsvis ger en prognostiserad hyresintäkt på motsvarande 300 tkr.

Ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter

Nedan visas ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter. Ersättningar och förmåner redovisas för budgetåret 2011. Enligt regeringsbeslut utgår arvode till de externa ledamöterna med 28 000 kronor per år. Till suppleanter utgår ingen ersättning. Till ordförande utgår arvode med 66 000 kronor per år.

	Belopp	Övriga uppdrag
Rektor, prorektor		
Kåre Bremer	1 292 100	Henrik Granholms stiftelse
		Carl Mannerfelts stiftelse
		Stiftelsen Kungstenen
		Ordförande i styrelsen för SUNET (vid Vetenskapsrådet)
Lena Gerholm	953 062	Förbundsstyrelsen Folkuniversitetet
		Stiftelsen för Kursverksamhet vid Stockholms universitet - Folkuniversitetet
		Högskoleföreningen vid Stockholms universitet
		Henrik Granholms stiftelse
		Greta Arwidssons stiftelse
		Lillemor och Hans W-son Ahlmanns fond för geografisk forskning
		Stiftelsen Axel Lagrelius fond för geografisk forskning
		Stockholms Akademiska Forum
Ordförande		
Sten Heckscher	66 000	Sten Heckscher AB
Externa ledamöter		
Lars Nyberg	28 000	Autoliv Inc.
		DataCard Corp
Lars Brandt	28 000	Inga uppdrag

Patrik Tigerschiöld (fr.o.m. 110304)	18 700	Styrelseordförande PartnerTech AB
		Styrelseordförande Vitrolife AB
		Styrelseordförande Carnegie Fonder AB
		Styrelseledamot Micronic Mydata AB
		Styrelseledamot Carnegie Holding AB
Berit Svedberg	28 000	Inga uppdrag
Ann-Marie Begler	18 700	Inga uppdrag
Eva Hellsten	28 000	Inga uppdrag
Anne Ramberg	28 000	Ekobrottsmyndighetens insynsråd
		Rikspolisstyrelsens etiska råd
		Domarnämnden
		Säkerhetspolisens referensgrupp
		VD och styrelseledamot i Sveriges Advokaters Service AB, SASAB
Verksamhetsföreträdare		
Gudrun Dahl	817 151	Inga uppdrag
Said Mahmoudi	902 654	Inga uppdrag
Studentrepresentanter		
May Al-Boujassam (fr.o.m. 110701)	14 000	Suppleant Stiftelsen Kursverksamheten vid Stockholms universitet
Erik Arroy (fr.o.m. 110701)	14 000	Styrelseordförande Frescati Förvaltningsaktiebolag
Gustav Kihlberg (t.o.m. 110630)	14 000	Inga uppdrag
Fredrik Solsjö (t.o.m. 110630)	14 000	Styrelseledamot Familjebostäder AB
		Styrelseledamot Careerbuzz AB
Daniel Pedersen	23 600	Inga uppdrag
Gruppsuppleanter, verksamhetsföreträdare		
Stefan Nordlund	950 619	Inga uppdrag
Gunnar Svensson	918 495	Inga uppdrag

Gruppsuppleanter, studentrepresentanter

Eleonore Eriksson (fr.o.m. 110701)	4 700	Inga uppdrag
Sanna Feldell (t.o.m. 110630)	4 700	Inga uppdrag

Bilagor

Bilaga 1 Underlag för beräkning av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för budgetåret 2011

Bilaga 36 Redovisning av takbelopp

Tabell 1 Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR)

Utfall avseende perioden 2011-01-01 – 2011-12-31

Enligt bilaga 35 Avräkning av helårsstudenter och helårsprestationer
Summan Utfall total ersättning ska avse den totala ersättningen som lärosätet genomför produktion för, dvs. oberoende av om den ryms inom tilldelade medel eller inte.

Utb.omr.	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättn. (tkr)	HPR Ersättn. (tkr)	Utfall total ersättning
Humaniora	7 275	4 709	157 232	89 342	246 575
Teologi					
Juridik	3 056	2 731	66 052	51 806	117 858
Samhällsvetenskap	8 910	6 938	192 584	131 635	324 219
Naturvetenskap	3 652	2 574	181 326	107 775	289 101
Teknik	1 669	1 105	82 859	46 263	129 121
Farmaci					
Vård	393	355	20 721	16 235	36 957
Odontologi					
Medicin	551	428	32 521	30 722	63 243
Undervisning	1 936	1 859	66 695	75 421	142 115
Övrigt	1 579	1 378	62 941	44 616	107 557
Design					
Konst	7	8	1 388	660	2 048
Musik	23	21	2 772	1 602	4 374
Opera					
Teater					
Media					
Dans	1	2	123	189	312
Idrott	19	29	1 908	1 367	3 274
Summa	29 070	22 136	869 120	597 632	1 466 752

Takbelopp (tkr)	1 554 608
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)	0
Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med (tkr)	87 856

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden.

Totalt antal utbildade helårsstudenter _____ inom **design**. Högst får _____ avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom design har avräknats mot utbildningsområdet _____.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 7 inom **konst**. Högst får 13 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom konst har avräknats mot utbildningsområdet _____.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 23 inom **musik**. Högst får 29 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom musik har avräknats mot utbildningsområdet _____.

Totalt antal utbildade helårsstudenter _____ inom **opera**. Högst får _____ avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom opera har avräknats mot utbildningsområdet _____.

Totalt antal utbildade helårsstudenter _____ inom **teater**. Högst får _____ avräknas

inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom teater har avräknats mot utbildningsområdet _____.

Totalt antal utbildade helårsstudenter _____ inom **media**. Högst får _____ avräknas

inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom media har avräknats mot utbildningsområdet _____.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 1 inom **dans**. Högst får 6 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom dans har avräknats mot utbildningsområdet _____.

Bilaga 36**Tabell 2 Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)****A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)**

Årets takbelopp	1 554 608
+ Ev. ingående anslagssparande	159 489
Summa (A)	1 714 097

B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Ersättning för HPR från december föregående budgetår	2 992
Utfall total ersättning enligt tabell ¹	1 466 752
+ Ev. utnyttjande av tidigare överproduktion	
Summa (B)	1 469 744
Summa (A-B) ¹	244 353

¹ Positiv summa förs till tabell över anslagssparandet nedan.

Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan.

Tabell. Anslagssparande

Totalt utgående anslagssparande (A-B)	244 353
- Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet ²	88 892
Utgående anslagssparande	155 461

Tabell. Överproduktion

Total utgående överproduktion	
- Ev. överproduktion över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående överproduktion	0

² Den del av anslagssparande respektive överproduktion som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

Bilaga 2 Statistik rörande studenter på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå med funktionshinder som erhållit medel för särskilt pedagogiskt stöd budgetåret 2011

	Studenter m. utbildnings-tolkning			Hörselskadade stud. ej tolk			Synskadade studenter			Rörelse-hindrade studenter			Studenter med dyslexi/läs- och skriv		
	ant	kv	män	ant	kv	män	ant	kv	män	ant	kv	män	ant	kv	män
Uppsala universitet	7	6	1	20	13	7	23	14	9	38	25	13	326	220	106
Lunds universitet	11	10	1	12	5	7	15	11	4	67	43	24	372	211	161
Göteborgs univ.	11	11	0	8	5	3	31	17	14	26	15	11	95	72	23
Stockholms univ.*	34	25	9	23	21	2	18	10	8	26	13	13	366	239	127
Umeå universitet	3	2	1	12	9	3	13	11	2	39	29	10	253	170	83
Linköpings univ.	3	3		4	3	1	11	7	4	42	35	7	240	143	97
Karolinska Inst.	3	3		7	5	2	17	10	7	8	5	3	96	76	20
K. Tekniska högsk.	4	2	2	18	2	16	15	3	12	44	22	22	300	121	179
Luleå tekniska univ.	2	2		7	3	4	8	3	5	11	6	5	136	86	50
Karlstads univ.	1	1		4	2	2	17	12	5	3	2	1	162	105	57
Linnéuniversitetet	2	1	1	7	4	3	8	6	2	17	12	5	215	165	50
Örebro univ.	26	20	6	25	22	3	18	14	4	36	31	5	225	150	75
Mittuniversitetet	1	0	1	4	3	1	7	4	3	22	20	2	143	105	38
Blekinge tekn. högsk.	0			0			5	3	2	5	5	0	41	20	21
Malmö högskola	5	2	3	5	5	0	6	5	1	18	14	4	215	149	66
Mälardalens högsk.	1	1		7	3	4	10	6	4	18	6	12	80	61	19
Dans och Cirkushögsk	0			0			1	0	1	0			3	2	1
Sth:s dram. högsk	7	4	3	0			0			0			0		
Försvärshögskolan	1	1		0			0	0	0	0			16	6	10
GIH	1	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	15	9	6
Högskolan i Borås	3	3	0	5	2	3	3	3	0	20	12	8	125	98	27
Högskolan Dalarna	1	0	1	6	4	2	6	6	0	5	2	3	70	41	29
Högsk. på Gotland	0			0			0			0			30	16	14
Högskolan i Gävle	1	1		1	1	0	10	8	2	2	2	0	76	59	17
Högsk. i Halmstad	1	1	0	2	0	2	4	2	2	19	12	7	139	95	44
Högsk. Kristianstad	0			6	5	1	9	8	1	9	7	2	80	58	22
Högskolan i Skövde	0			3	3	0	6	5	1	17	13	4	63	35	28
Högskolan Väst	1	1		3	3	0	7	2	5	15	10	5	76	56	20
Konstfack	0			0			0			0			21	18	3
Kungl. Konsthögsk.	0			0			1	0	1	0			0		
Kungl. Musikhögsk.	0			0			2	2	0	0			6	4	2
Operahögskolan	0			0			0			0			0		
Södertörns högsk.	5	5	0	1	0	1	2	2	0	3	0	3	57	51	6
Chalmers tekn. högsk	0			6	4	2	5	1	4	22	14	8	91	39	52
Handelshögsk. i Sth	0			0			1	0	1	0			29	9	20
Högsk. i Jönköping	1	1	0	4	3	1	4	3	1	17	9	8	137	93	44
Teologiska högsk., Sth	0			1	0	1	2	2	0	4	3	1	15	10	5

Ersta Sköndal högsk.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Johannel. teol. högsk.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	3	2			
Sth:s Musikped. Inst.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0			
Ericastiftelsen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Röda Korsets högsk.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	6	3			
Sophiahemmet högsk.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	12	1			
Beckmans designhögsk.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Örebro teol. högskola	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Newmaninstitutet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
SUMMA	136	106	30	201	130	71	286	181	105	554	368	186	4 342	2 814	1 528
Sveriges lantbr.univ.	0	0	0	2	1	1	2	1	1	13	9	4	75	45	30
Summa	136		203			288			567			4 417			

*Vid Stockholms universitet har 14 teckenspråkskunniga studenter deltagit i undervisning med teckenspråkskunniga lärare och därför inte behövt tolkning. Studenterna finns med i relevanta kolumner ovan. Av studenterna var 12 kvinnor och 2 män.

	Kognitiva svårigheter/ funktionshinder			Stud. med annat funktionshinder			Sammanlagt antal studenter			Varav forskar studerande		
	ant	kv	män	ant	kv	män	ant	kv	män	ant	kv	män
Uppsala universitet	108	68	40	24	16	8	546	362	184	0		
Lunds universitet	155	85	70	19	13	6	651	378	273	0	0	
Göteborgs universitet	78	38	40	11	9	2	260	167	93	1	1	
Stockholms universitet*	158	82	76	44	30	14	669	420	249	4	3	1
Umeå universitet	80	43	37	16	10	6	416	274	142	0		
Linköpings universitet	66	30	36	23	20	3	389	241	148	0		
Karolinska Institutet	28	19	9	17	10	7	176	128	48	2	2	0
K. Tekniska Högskolan	165	48	117	51	24	27	597	222	375	6	2	4
Luleå tekniska universitet	59	33	26	17	10	7	240	143	97	1		1
Karlstads univ	61	24	37	52	32	20	300	178	122	0		
Linnéuniversitetet	87	52	35	16	12	4	352	252	100	2	0	2
Örebro univ	65	42	23	18	13	5	413	292	121	3	3	
Mittuniversitetet	100	68	32	15	13	2	292	213	79	0		
Blekinge tekniska högsk	18	6	12	0			69	34	35	0		
Malmö högskola	22	15	7	41	29	12	312	219	93	0		
Mälardalens högskola	48	30	18	1	0	1	165	107	58	0		
Dans och Cirkushögsk.	0			0			4	2	2	0		
Sth:s dramatiska högsk.	0			0			7	4	3	0		
Försvårshögskolan	6	0	6	2	0	2	25	7	18	0		
GIH	2	0	2	0	0	0	20	11	9	0		
Högskolan i Borås	38	28	10	16	15	1	210	161	49	0		
Högskolan Dalarna	26	18	8	12	10	2	126	81	45	0		
Högskolan på Gotland	11	2	9	0	0	0	41	18	23	0		
Högskolan i Gävle	31	14	17	12	9	3	133	94	39	0		
Högskolan i Halmstad	39	19	20	7	4	3	211	133	78	0		
Högskolan Kristianstad	16	14	2	10	10	0	130	102	28	0		
Högskolan i Skövde	49	29	20	5	2	3	143	87	56	1	0	1
Högskolan Väst	32	23	9	10	8	2	144	103	41	0		
Konstfack	3	3	0	1	1	0	25	22	3	0		
Kungl. Konsthögskolan	0			0			1	0	1	0		
Kungl. Musikhögskolan	5	5	0	0			13	11	2	0		
Operahögskolan	0			0			0	0	0	0		
Södertörns högskola	28	20	8	19	16	3	115	94	21	0		
Chalmers tekniska högsk	31	11	20	5	1	4	160	70	90	0		
Handelshögskolan i Sth	5	2	3	4	3	1	39	14	25	0		
Högskolan i Jönköping	26	14	12	1	1	0	190	124	66	0		
Teologiska högsk, Sth	2	1	1	5	4	1	29	20	9	0		
Ersta Sköndal högskola	0			0			0	0	0	0		
Johannelunds teol.högsk	0			0			5	3	2	0		
Sth:s Musikped. Institut	0			0			1	1	0	0		
Ericastiftelsen	0			0			0	0	0	0		
Röda Korsets högskola	3	3	0	0			12	9	3	0		
Sophiahemmet högskola	9	7	2	1	1		23	20	3	0		
Beckmans designhögsk	0			0			0	0	0	0		
Örebro teol. högskola	0			0			0	0	0	0		

Newmaninstitutet	0			0			0	0	0	0		
SUMMA	1 660	896	764	475	326	149	7 654	4 821	2 833	20	11	9
Sveriges lantbruksuniv	34	26	8	11	9	2	137	91	46	2	1	1
Summa	1 694			486			7 791	4 912	2 879	22		

*Vid Stockholms universitet har 14 teckenspråkskunniga studenter deltagit i undervisning med teckenspråkskunniga lärare och därför inte behövt tolkning. Studenterna finns med i relevanta kolumner ovan. Av studenterna var 12 kvinnor och 2 män.

Vi är ett av Europas ledande universitet i en av världens mest dynamiska huvudstäder. Här är mer än 60 000 studenter, 1 800 doktorander och 5 000 medarbetare verksamma inom de naturvetenskapliga och humanistisk-samhällsvetenskapliga områdena.

En relation med Stockholms universitet är meriterande oavsett om du är student, forskare eller intressent. Hos oss ger utbildning och forskning resultat.

www.su.se

20

